

UNIwersytet
Warszawski

Załącznik nr 1

do uchwały nr 747/2025

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*

1. Poziomy studiów: studia I i II stopnia
2. Forma studiów: studia stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek:
literaturoznawstwo, językoznawstwo

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
literaturoznawstwo	I stopień: 90 ECTS	50%
	II stopień ¹ :	
	a) m. klasyczny: 81 ECTS b) m. neolatynistyczny: 99 ECTS	a) 68% b) 83%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	językoznawstwo	I stopień: 15 ECTS	8%
		II stopień ¹ :	
		a) m. klasyczny: 24 ECTS b) m. neolatynistyczny: 2 ECTS	a) 20% b) 2%

¹ Na II stopniu studiów każdy student wybiera jeden z dwóch bloków zajęć: moduł klasyczny albo moduł neolatynistyczny. Studenci wybierający moduł klasyczny realizują więcej zajęć językoznawczych i mniej zajęć literaturoznawczych niż studenci wybierający moduł neolatynistyczny, przy czym niezależnie od podjętego wyboru literaturoznawstwo zawsze jest dyscypliną wiodącą.

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☒ TAK ☐ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- ☒ nauczyciel przedmiotów *język łaciński oraz język łaciński i kultura antyczna*
- ☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych.....
- ☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu.....
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia.....
- ☐ nauczyciel psycholog
- ☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- ☐ nauczyciel pedagog specjalny
- ☐ nauczyciel logopeda
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kierunkowe efekty kształcenia dostosowane do Rozporządzenia MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. poz. 2218 (w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji)

POZIOM STUDIÓW: pierwszy stopień

PROFIL STUDIÓW: ogólnoakademicki

Opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 – określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się dla studiów I stopnia na kierunku <i>filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie</i>	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji
Wiedza: absolwent (zna i rozumie)		
K_W01	zna w zaawansowanym stopniu literaturę starożytnej Grecji i Rzymu oraz rozumie jej rolę w rozwoju literatury europejskiej i światowej	P6S_WG
K_W02	zna w stopniu zaawansowanym gramatykę i leksykę obu języków klasycznych oraz rozumie wagę ich znajomości w odczytaniu i interpretacji dzieł literackich twórców starożytnych	P6S_WG
K_W03	zna i rozumie miejsce i rolę wiedzy literaturoznawczej w kształtowaniu literatury europejskiej i światowej	P6S_WG
K_W04	zna i rozumie znaczenie wiedzy o transmisji i recepcji literatury klasycznej na grunt literatury światowej oraz szeroko pojętej kultury współczesnej (media, teatr, film, architektura, muzyka, sztuka)	P6S_WG

K_W05	zna podstawową terminologię krytyczną i rozumie wagę wiedzy o tradycji krytycznoliterackiej w kształtowaniu historii literatury od czasów starożytnych do współczesnych	P6S_WG
K_W06	zna w stopniu zaawansowanym metrykę starożytną i rozumie jej rolę w dalszym rozwoju literatury europejskiej do czasów współczesnych	P6S_WG
K_W07	zna główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w obszarze filologii klasycznej i rozumie ich wagę dla rozwoju nauk humanistycznych	P6S_WG
K_W08	zna i rozumie rolę powiązań filologii klasycznej z pokrewnymi naukami humanistycznymi	P6S_WG
K_W09	zna i rozumie teorię, metodologię i terminologię z zakresu badań literaturoznawczych w dziedzinie filologii klasycznej	P6S_WG
K_W10	zna i rozumie teorię, metodologię i terminologię z zakresu badań językoznawczych w dziedzinie filologii klasycznej	P6S_WG
K_W11	rozumie wagę znajomości innych nauk humanistycznych, w tym historii starożytnej, filozofii, nauki o kulturze i religii, w procesie analizy historycznoliterackiej	P6S_WG
K_W12	zna w stopniu odpowiadającym poziomowi B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego wybrany język obcy nowożytny	P6S_WG
K_W13	zna różnorodne narzędzia i metody wyszukiwania oraz prezentowania informacji (w tym z wykorzystaniem technologii informatycznych) i rozumie ich wagę w działalności naukowej filologa klasycznego	P6S_WG
K_W14	zna zasady ochrony własności intelektualnej i rozumie wagę znajomości podstawowych przepisów obowiązujących w tym zakresie, którymi kieruje się w ramach działalności studenckiej oraz podejmując własną działalność badawczą bądź zawodową	P6S_WK
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	komunikować się z otoczeniem naukowym i społecznym, z pomocą różnych technik komunikacyjnych, w języku rodzimym i obcym nowożytnym (poziom B2)	P6S_UW/ P6S_UK
K_U02	wyszukiwać informacje w źródłach pisanych i elektronicznych, analizować je, oceniać, selekcjonować i użytkować, stosując zróżnicowane metody pracy krytycznoliterackiej	P6S_UW
K_U03	wyszukiwać informacje w źródłach pisanych i elektronicznych, analizować je, oceniać, selekcjonować i użytkować, czerpiąc z różnych źródeł i stosując zróżnicowane metody pracy językoznawczej	P6S_UW
K_U04	formułować i analizować problemy badawcze, dobierać właściwe metody i narzędzia badawcze oraz opracowywać i prezentować wyniki badań w zakresie filologii klasycznej w dyscyplinie literaturoznawczej	P6S_UW

K_U05	formułować i analizować problemy badawcze, dobierać właściwe metody i narzędzia badawcze oraz opracowywać i prezentować wyniki badań w zakresie filologii klasycznej w dyscyplinie językoznawczej	P6S_UW
K_U06	samodzielnie zdobywać wiedzę w zakresie dyscypliny wiodącej i rozwijać swoje umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego oraz współdziałając z innymi osobami	P6S_UW/ P6S_UO / P6S_UU
K_U07	rozpoznawać podstawowe miary metryczne w poezji greckiej i łacińskiej i analizować ich funkcję literacką	P6S_UW
K_U08	analizować poznawane utwory literackie z uwzględnieniem kontekstu historyczno- kulturowego	P6S_UW
K_U09	określić rodzaj literacki i gatunkową konwencję poznawanych utworów oraz dokonać ich analiz i interpretacji z użyciem podstawowej terminologii krytycznej i właściwej metodologii	P6S_UW
K_U10	tworzyć prace pisemne oraz przygotowywać wystąpienia ustne, w języku polskim lub obcym, dotyczące szczegółowych zagadnień w zakresie filologii klasycznej, z wykorzystaniem podstawowych koncepcji teoretycznych z zakresu literaturoznawstwa	P6S_UW/ P6S_UU/ P6S_UK
K_U11	tworzyć prace pisemne oraz przygotowywać wystąpienia ustne, w języku polskim lub obcym, dotyczące szczegółowych zagadnień w zakresie filologii klasycznej, z wykorzystaniem podstawowych koncepcji teoretycznych z zakresu językoznawstwa	P6S_UW/ P6S_UU/ P6S_UK
K_U12	brać udział w debacie literaturoznawczej w zakresie filologii klasycznej – znajdować celne argumenty merytoryczne oraz samodzielnie formułować wnioski, odnosząc się do cudzych poglądów i postaw	P6S_UK
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	organizowania własnego warsztatu badawczego i krytycznej oceny własnej wiedzy i dokonań	P_6S_KK
K_K02	samodzielnego podejmowania działań profesjonalnych (także we współpracy z ekspertami) w zakresie literaturoznawstwa z poszanowaniem zasad etyki zawodowej, z dbałością o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KK / P6S_KR / P6S_KO
K_K03	samodzielnego podejmowania działań profesjonalnych (także we współpracy z ekspertami) w zakresie językoznawstwa z poszanowaniem zasad etyki zawodowej, z dbałością o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KK/ P6S_KR / P6S_KO
K_K04	uczestniczenia w życiu społecznym, naukowym i kulturalnym oraz podejmowania starań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie grecko-rzymskiego antyku z wykorzystaniem swoich kompetencji literaturoznawczych	P6S_KO
K_K05	uczestniczenia w życiu społecznym, naukowym i kulturalnym oraz podejmowania starań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie grecko-rzymskiego antyku z wykorzystaniem swoich kompetencji językoznawczych	P6S_KO

Symbol efektu uczenia się dla programu studiów tworzą:

- litera K – dla wyróżnienia, że chodzi o efekty uczenia się dla programu studiów,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K – dla oznaczenia kategorii efektów (W – wiedza, U – umiejętności, K – kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii, zapisany w postaci dwóch cyfr (numery 1–9 należy poprzedzić cyfrą 0).

POZIOM STUDIÓW: drugi stopień

PROFIL STUDIÓW: ogólnoakademicki

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się dla studiów II stopnia na kierunku <i>filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie</i>	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	wagę pogłębionej znajomości literatury starożytnej Grecji i Rzymu (moduł klasyczny), renesansu i baroku (moduł neolatynistyczny) w kontekście literaturoznawstwa europejskiego i światowego	P7S_WG
K_W02	w sposób pogłębiony gramatykę i leksykę obu języków klasycznych, co umożliwia mu właściwą, bo opartą na źródłach oryginalnych, analizę i interpretację wytworów kultury starożytnej w dziedzinie literaturoznawstwa	P7S_WG
K_W03	w stopniu pogłębionym zasady translatoryki, rolę, kierunki i zadania teorii przekładu od czasów starożytnych do najnowszych	P7S_WG
K_W04	w stopniu pogłębionym główne kierunki rozwoju i stanowiska teorii literaturoznawczych od czasów starożytnych do współczesności	P7S_WG
K_W05	w stopniu pogłębionym główne kierunki rozwoju i stanowiska teorii językoznawczych od czasów starożytnych do współczesności	P7S_WG
K_W06	w stopniu pogłębionym rolę transmisji i recepcji literatury klasycznej na grunt literatury światowej oraz szeroko pojętej kultury współczesnej	P7S_WG
K_W07	w stopniu pogłębionym rolę tradycji krytycznoliterackiej w kształtowaniu historii literatury; posiada znajomość szczegółowej terminologii krytycznej	P7S_WG
K_W08	w stopniu pogłębionym główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w dziedzinie filologii klasycznej	P7S_WG
K_W09	w stopniu pogłębionym miejsce i znaczenie filologii klasycznej w relacji do innych nauk i dyscyplin naukowych	P7S_WG

K_W10	w stopniu pogłębionym specyfikę przedmiotową i metodologiczną filologii klasycznej, którą jest w stanie twórczo rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej	P7S_WG
K_W11	w stopniu pogłębionym terminologie, teorie i metodologie literaturoznawcze ze szczególnym uwzględnieniem terminologii stosowanej w najnowszych pracach badawczych	P7S_WG
K_W12	w stopniu pogłębionym terminologie, teorie i metodologie językoznawcze ze szczególnym uwzględnieniem terminologii stosowanej w najnowszych pracach badawczych	P7S_WG
K_W13	w stopniu pogłębionym wagę niezbędną dla literaturoznawcy znajomości zagadnień politycznych, filozoficznych, religioznawczych i innych z kręgu antycznej kultury śródziemnomorskiej, ich wpływu na kulturę wieków późniejszych	P7S_WG
K_W14	w stopniu odpowiadającym poziomowi B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego wybrany język obcy	P7S_WG
K_W15	w stopniu pogłębionym zasady ochrony własności intelektualnej i wagę znajomości podstawowych przepisów obowiązujących w tym zakresie, którymi kieruje się w ramach działalności studenckiej oraz podejmując własne formy przedsiębiorczości	P7S_WK
K_W16	w zależności od wybranego modułu w stopniu pogłębionym rolę językoznawstwa diachronicznego	P7S_WG
K_W17	w zależności od wybranego modułu w stopniu pogłębionym rolę neolatynistyki w historii literatury europejskiej	P7S_WG
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	w stopniu pogłębionym porozumiewać się przy użyciu różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami rozmaitych dyscyplin humanistycznych (zwłaszcza w zakresie literaturoznawstwa) w języku rodzimym i obcym nowożytnym (na poziomie B2+), a także popularyzować wiedzę o literaturze greckiej i łacińskiej	P7S_UW/ P7S_UK
K_U02	w stopniu pogłębionym wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy, stosując zróżnicowane metody pracy krytycznoliterackiej	P7S_UW
K_U03	w stopniu pogłębionym wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy, stosując zróżnicowane metody pracy językoznawczej	P7S_UW
K_U04	wykorzystywać w pracy zaawansowane umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalających na rozwiązywanie także nietypowych problemów krytycznoliterackich	P7S_UW / P7S_UK
K_U05	pisać i redagować teksty w języku łacińskim	P7S_UW

K_U06	podjmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową	P7S_UW/ P7S_UU
K_U07	aplikować wiedzę z innych dyscyplin humanistycznych w trakcie pracy krytycznoliterackiej	P7S_UW/ P7S_UU
K_U08	w stopniu pogłębionym rozpoznawać miary metryczne w poezji greckiej i łacińskiej i analizować ich funkcję literacką	P7S_UW
K_U09	w stopniu pogłębionym umiejscowić poznawane utwory literackie w szczegółowym kontekście historyczno-kulturowym	P7S_UW
K_U10	analizować i interpretować poznawane utwory, używając do tego szczegółowej terminologii krytycznej, oraz uzasadnić wybór przyjętej metodologii literaturoznawczej	P7S_UW
K_U11	analizować i interpretować poznawane utwory, używając do tego szczegółowej terminologii krytycznej, oraz uzasadnić wybór przyjętej metodologii językoznawczej	P7S_UW
K_U12	w stopniu pogłębionym tworzyć różne typy prac pisemnych oraz przygotowywać wystąpienia ustne, w języku polskim oraz języku obcym nowożytnym związanych z problematyką studiów	P7S_UW/ P7S_UK
K_U13	formułować i wyrażać własne poglądy i idee w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych związanych z problematyką studiów, wykazując się niezależnością myślenia	P7S_UW
K_U14	samodzielnie planować i realizować uczenie się w zakresie literaturoznawstwa oraz w miarę potrzeb współpracować z członkami zespołu i odgrywać w nim wiodącą rolę	P7S_UW/ P7S_UK/ P7S_UO
K_U15	samodzielnie planować i realizować uczenie się w zakresie językoznawstwa oraz w miarę potrzeb współpracować z członkami zespołu i odgrywać w nim wiodącą rolę	P7S_UW/ P7S_UK/ P7S_UO
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	organizowania własnego warsztatu badawczego i krytycznej oceny własnej wiedzy i dokonań	P7S_KK
K_K02	samodzielnego podejmowania działań profesjonalnych (także we współpracy z ekspertami) w zakresie literaturoznawstwa z poszanowaniem zasad etyki zawodowej, z dbałością o dorobek i tradycje zawodu	P7S_KK / P7S_KR / P7S_KO
K_K03	samodzielnego podejmowania działań profesjonalnych (także we współpracy z ekspertami) w zakresie językoznawstwa z poszanowaniem zasad etyki zawodowej, z dbałością o dorobek i tradycje zawodu	P7S_KK/ P7S_KR / P7S_KO
K_K04	uczestniczenia w życiu społecznym, naukowym i kulturalnym oraz podejmowania starań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie grecko-rzymskiego antyku, z wykorzystaniem swoich kompetencji literaturoznawczych	P7S_KO
K_K05	uczestniczenia w życiu społecznym, naukowym i kulturalnym oraz podejmowania starań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie grecko-rzymskiego antyku, z wykorzystaniem swoich kompetencji językoznawczych	P7S_KO

Symbol efektu uczenia się dla programu studiów tworzą:

- litera K – dla wyróżnienia, że chodzi o efekty uczenia się dla programu studiów,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K – dla oznaczenia kategorii efektów (W – wiedza, U – umiejętności, K – kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii, zapisany w postaci dwóch cyfr (numery 1–9 należy poprzedzić cyfrą 0).

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Łukasz Książyk	dr, adiunkt, Kierownik Jednostki Dydaktycznej, Prodzikan ds. studenckich na Wydziale Polonistyki
Jarosław Jakielaszek	prof. dr hab., profesor, Dyrektor Instytutu Filologii Klasycznej
Magdalena Zawadzka	dr, adiunkt, Kierownik studiów na kierunku <i>filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie</i>
Jan Kwapisz	dr hab., profesor uczelni, Zastępca Dyrektora Instytutu Filologii Klasycznej
Bartłomiej Czarski	dr hab., adiunkt
Beata Spieralska-Kasprzyk	dr hab., adiunkt
Karolina Rybacka	mgr, starszy specjalista w sekretariacie/toku studiów Instytutu Filologii Klasycznej
Marta Jaworek	mgr, starszy specjalista, koordynator mobilności Wydziału Polonistyki

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	12
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	22
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	30
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	38
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	40
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	43
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	48
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	52
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	57
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	59
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	67
Część III. Załączniki	69
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	69
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	77
Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post	77

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Warszawski to największa polska uczelnia, a jednocześnie jeden z najlepszych w kraju ośrodków naukowych. Społeczność UW tworzy ponad 8 tys. pracowników (z czego 4,1 tys. to nauczyciele akademicki, spośród których aż 2,7 tys. jest zatrudnionych na etatach badawczo-dydaktycznych), blisko 36 tys. osób kształcących się na studiach I i II stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich (z czego niemal 79% kształci się na studiach stacjonarnych), 1,7 tys. doktorantów oraz 2,1 tys. słuchaczy na studiach podyplomowych. Liczba cudzoziemców, którzy uczą się na UW na studiach prowadzonych przez uczelnię, są doktorantami lub jako stypendystami programów wymiany akademickiej, wynosi 3,6 tys. Działalność edukacyjna prowadzona jest na 25 wydziałach, w 2 kolegiach indywidualnych studiów międzydziedzinowych, 4 szkołach doktorskich oraz w centrach i ośrodkach naukowo-dydaktycznych. Uniwersytet należy do 3% najlepszych uczelni na świecie według rankingów międzynarodowych THE, QS, ARWU oraz regularnie uzyskuje najwyższe miejsca w prestiżowym rankingu szkół wyższych miesięcznika „Perspektywy”.

29 czerwca 2023 r. Senat Uniwersytetu przyjął **Strategię UW na lata 2023–2032** ([Monitor UW z 2023 r. poz. 245](#)). W dokumencie, będącym efektem szerokich konsultacji ze społecznością akademicką oraz interesariuszami zewnętrznymi, sformułowano cele rozwojowe uczelni dotyczące dydaktyki, badań naukowych, zarządzania i środowiska pracy. Odnoszą się one do czterech filarów działalności uczelni (wszechstronne kształcenie, doskonałość badawcza, odpowiedzialne zarządzanie uczelnią oraz rozwój infrastruktury, przyjazne i aktywizujące środowisko pracy) i są ułożone według najważniejszych kontekstów wynikających z bieżących wyzwań i szans Uniwersytetu, do których należą: wpływ na społeczeństwo, odpowiedzialność i procesy wewnętrzne, cyfryzacja, budowanie wspólnoty, umiędzynarodowienie.

Uniwersytet Warszawski prowadzi intensywną współpracę międzynarodową. Od 2018 roku jest członkiem Sojuszu 4EU+ mającego status uniwersytetu europejskiego, nadany przez Komisję Europejską, i zrzeszającego osiem uczelni europejskich (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytet w Heidelbergu, Uniwersytet Paris-Panthéon-Assas, Uniwersytet Sorboński, Uniwersytet Kopenhaski, Uniwersytet w Mediolanie, Uniwersytet Genewski). Członkowie Sojuszu wspólnie prowadzą badania naukowe, realizują inicjatywy edukacyjne, działają na rzecz społecznej odpowiedzialności uczelni. W ramach Sojuszu prowadzonych jest obecnie pięć kierunków studiów wspólnych (Global Environment and Development, Humanitarian Action, International Management and Intercultural Communication – Global MBA, Master in Food Systems, Migration Studies and New Societies) i planowane jest utworzenie kolejnych. Studenci uniwersytetów 4EU+ mogą korzystać również ze wspólnej oferty przedmiotów fakultatywnych, brać udział w szkołach letnich, warsztatach i seminariach naukowych. Strategicznym celem Uniwersytetu jest uzyskanie dobrej pozycji w europejskiej czołówce uczelni badawczych oraz międzynarodowa rozpoznawalność. UW wielokrotnie wyróżniany był także za aktywny udział w programie Erasmus.

Uniwersytet ma status uczelni badawczej na lata 2020–2026, dzięki zajęciu I miejsca w konkursie MNiSW „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza (2020–2026)”. Realizacja tego programu MNiSW daje możliwość podniesienia poziomu jakości działalności naukowej i poziomu jakości kształcenia, a w konsekwencji, podniesienia międzynarodowego znaczenia działalności uczelni. Jednym z głównych celów programu jest podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów, w szczególności na kierunkach i w dyscyplinach naukowych związanych z priorytetowymi obszarami badawczymi, z uwzględnieniem potrzeby włączenia studentów i doktorantów w prowadzenie badań naukowych, a także skutecznego konkutowania o najzdolniejszych kandydatów na studia i do szkół doktorskich, również z zagranicy, oraz zarządzania talentami. Dodatkowo zakłada się przygotowanie i wdrożenie kompleksowych rozwiązań służących rozwojowi zawodowemu pracowników uczelni, w szczególności młodych naukowców. W ramach programu Uniwersytet realizuje 5 priorytetowych obszarów badawczych oraz 70 działań zaplanowanych na lata 2020–2026, dzięki którym chce stać się uczelnią

badawczą bardziej rozpoznawalną na arenie międzynarodowej. Więcej informacji pod adresem: <https://inicjatywadoskonosci.uw.edu.pl/program/o-programie/>.

Oferta studiów na Uniwersytecie Warszawskim obejmuje kierunki z zakresu nauk humanistycznych, społecznych, ścisłych i przyrodniczych oraz medycznych. Obecnie na UW realizowany jest Program wieloletni „Uniwersytet Warszawski 2016–2027”, który stanowi kompleksowy program przemiany Uniwersytetu. Jego celem jest ożywienie potencjału nauk humanistycznych i społecznych, wzmocnienie międzynarodowej pozycji uczelni, a także zwiększenie wpływu uniwersytetu na otoczenie społeczne i gospodarcze. Cele programu wieloletniego to: rozwój przedsięwzięć transdyscyplinarnych, większe umiędzynarodowienie uczelni, rozwój programu kształcenia przez całe życie, rozwój przedsiębiorczości akademickiej, wspieranie innowacyjnych form kształcenia, podnoszenie jakości życia publicznego. W latach 2016–2027 uniwersytet zrealizuje 14 inwestycji – na trzech uniwersyteckich kampusach: przy Krakowskim Przedmieściu, na Ochocie oraz na Służewcu powstaną nowe budynki lub zmodernizowane zostaną już istniejące gmachy. Realizacja programu pozwoli stworzyć odpowiednie warunki do pracy i studiowania. Inwestycje realizowane są w sposób partycypacyjny. Przyszli użytkownicy budynków będą mogli wypowiedzieć się na temat potrzeb swojej jednostki. Do 2027 roku uczelnia otrzyma na realizację programu z budżetu państwa około 1 mld złotych. Więcej informacji pod adresem: <https://www.uw.edu.pl/universytet/program-wieloletni-universytet-warszawski-2016-2025/>.

Na Uniwersytecie Warszawskim są prowadzone zaawansowane prace nad wdrożeniem **mikropoświadczeń**, stanowiących formalne potwierdzenie osiągniętych efektów uczenia się w ramach krótkich form kształcenia, poddanych ocenie według zdefiniowanych kryteriów jakościowych. Rozwiązanie to jest projektowane jako narzędzie wspierające elastyczne ścieżki edukacyjne oraz realizację idei uczenia się przez całe życie, odpowiadając jednocześnie na potrzeby rynku pracy oraz indywidualnego rozwoju studentów, doktorantów i innych uczestników procesu kształcenia. W celu zapewnienia spójności działań powołany został zespół doradczy ds. mikropoświadczeń, złożony z przedstawicieli różnych jednostek organizacyjnych UW, a także reprezentantów studentów i doktorantów. Pracami zespołu kieruje Pełnomocnik Rektora ds. mikropoświadczeń. Więcej informacji pod adresem: <https://bid.uw.edu.pl/mikroposwiadczenia-czym-sa-i-dlaczego-warto-je-zdobywac/>.

W grudniu 2024 r. Uniwersytet Warszawski i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju podpisały umowę na realizację projektu „**Zintegrowany Program Rozwoju Dydaktyki – ZIP 2.0**”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS). W ramach projektu wsparciem objętych zostało 47 kierunków studiów ze wszystkich jednostek dydaktycznych Uniwersytetu. Założeniem projektu jest, aby w ciągu pięciu lat (2025–2029):

- programy tych studiów zostały dostosowane do zmieniających się oczekiwań i kompetencji studentów, potrzeb rozwijającej się gospodarki oraz zielonej i cyfrowej transformacji,
- studenci skorzystali z oferty dodatkowych zajęć prowadzonych w nowoczesnych formach (projekty, warsztaty, laboratoria), wyjazdów do innych ośrodków akademickich i kluczowych dla UW partnerów biznesowych, pomocy mentorów-praktyków i środków służących do finansowania kosztów badań naukowych,
- wykładowcy rozwinęli swoje kompetencje informatyczne i dydaktyczne, w tym związane z kształceniem wspierającym zieloną transformację,
- zmodernizowane zostało kształcenie językowe realizowane w trybie zdalnym,
- podjęte zostały działania zmierzające do ograniczenia zjawiska przedwczesnego kończenia nauki (drop-out). Więcej informacji pod adresem: <https://zip2.uw.edu.pl/>.

Uniwersytet Warszawski jest w gronie 12 polskich uczelni uczestniczących w projekcie „**Uczelnie Przyszłości**”, którego liderem jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Jest to innowacyjny program edukacyjny, który zmienia sposób, w jaki studenci zdobywają wiedzę i rozwijają swoje kompetencje. W jego ramach wdrażany jest Model Edukacji Spersonalizowanej (MES), który pozwala uczestnikom realizować Indywidualne Projekty Innowacyjne (IPI) oraz współpracować z mentorami z różnych branż.

W lipcu 2025 r. Uniwersytet Warszawski i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju podpisały umowę na realizację projektu „**Program antydropoutowy – Zostań na UW!**” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Głównym celem projektu jest wypracowanie systemowego podejścia uczelni w obliczu wyzwania, jakim jest zjawisko dropoutu, poprzez systematyczne i kompleksowe monitorowanie zjawiska i podjęcie działań w odpowiedzi na zidentyfikowane przez UW przyczyny porzucania studiów. Główne zadania, jakie będą realizowane w ramach projektu:

- przygotowanie ogólnouniwersyteckiego modelu monitorowania zjawiska dropoutu;
- wsparcie i koordynacja funkcjonujących struktur UW odpowiedzialnych za przygotowanie informacji o ofercie dydaktycznej;
- podjęcie działań służących zwiększaniu poziomu włączenia społecznego osób studiujących i wsparciu ich kondycji psychicznej.

Projekt skierowany jest do osób studiujących na I, II stopniu studiów oraz jednolitych studiach magisterskich ze szczególnym uwzględnieniem osób studiujących na kierunkach humanistycznych oraz nauczycieli akademickich, przedstawicieli kadry zarządzającej procesem kształcenia, a także kadry zaangażowanej w upowszechnianie informacji o ofercie dydaktycznej UW.

W wyniku **ewaluacji jakości działalności naukowej** za lata 2017–2021, 8 dyscyplin prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim otrzymało najwyższą możliwą kategorię naukową A+, 12 – kategorię A, 4 – kategorię B+. W sumie ewaluacja jakości działalności naukowej objęła 24 dyscypliny prowadzone na UW. W 2024 r. pracownicy UW uczestniczyli w przeszło 300 międzynarodowych projektach badawczych, w tym blisko 20 grantów Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (*European Research Council – ERC*) oraz realizowali blisko 1300 projektów badawczych finansowanych ze źródeł krajowych.

Do największych jednostek o profilu badawczo-dydaktycznym na UW należy Wydział Polonistyki, który składa się z sześciu instytutów, katedry i centrum. Na Wydziale Polonistyki prowadzonych jest jedenaście kierunków studiów: *filologia polska, filologia bałtycka, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, laboratorium praktyk tekstowych, logopedia ogólna i kliniczna, płeć i seksualność, slawistyka, sztuka psania, sztuki społeczne* oraz ***filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie***. Największy udział w organizacji kształcenia na tym kierunku ma Instytut Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW.

Filologia klasyczna zajmuje ważne miejsce w Uniwersytecie Warszawskim od jego powstania w 1816 roku. Kierunek studiów *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* z jednej strony wpisuje się w międzynarodowy nurt badań języków i literatur klasycznych, z drugiej – dba o zachowanie tradycji i najlepszych wartości humanistycznych nierozzerwalnie związanych z tym kierunkiem dzięki m.in. tak ważnym dla warszawskiej filologii klasycznej postaciom jak profesor Tadeusz Zieliński i profesor Kazimierz Kumaniecki.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia a misja i cele uczelni

Uniwersytet Warszawski jako instytucja publiczna jest wierny podstawowym celom swojej działalności, wskazanym w roku 1816 przez jego założycieli: „Uniwersytet ma nie tylko utrzymywać w narodzie nauki i umiejętności w takim stopniu, na jakim już w świecie uczonym stanęły, ale nadto doskonalić je, rozkrzewiać i teorię ich do użytku społeczności zastosowywać”. Pokrewne tej myśli są ostatnie słowa napisanego po łacinie wykładu Kazimierza Kumanieckiego o dziedzictwie Greków i Rzymian, stanowiące motto Instytutu Filologii Klasycznej oraz prowadzonego w nim kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie: antiquorum non immemores, nova creemus inveniamusque* – „pamiętając o tym, co dawne, tworzymy i wynajdujemy rzeczy nowe”. Wobec wyzwań wynikających ze zmian dokonujących się w naszym kraju, nowego miejsca Polski w Europie i świecie oraz kształtowania się społeczeństw opartych na wiedzy, Senat UW Uchwałą z dnia 26 września 2001 roku ([Monitor UW z 2001 r. poz. 74](#)) przyjął *Misję Uniwersytetu Warszawskiego*, która określona została w czterech głównych rodzajach powinności Uczelni wobec społeczeństwa:

1. Fundamentem działania Uniwersytetu jest jedność nauki i nauczania.

Uniwersytet skupia uczonych różnych dyscyplin, jest miejscem wielorakich badań naukowych. Adeptci nauki w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami rozwijają tutaj swoją wrażliwość badawczą i doskonałą umiejętność warsztatową. Jednocześnie Uniwersytet tę wszechstronną wiedzę i bogate umiejętności upowszechnia społecznie. Nowe techniki komunikacji pozwalają tym upowszechnianiem obejmować region, kraj i świat. Uniwersytet prowadzi studia wyższe i doktoranckie, organizuje szkoły letnie, studia podyplomowe i kursy zawodowe, inicjuje kierunki interdyscyplinarne, wprowadza nowe techniki nauczania. Wysoki poziom badań naukowych, ich łączność z kształceniem studentów oraz różnorodność i atrakcyjność naszego nauczania będzie decydować o pozycji Uniwersytetu w kraju i w świecie, a tym samym o przyszłości uczelni. Chcemy być najlepszym polskim uniwersytetem i czołowym uniwersytetem europejskim. Uznajemy swoje szczególne powinności wobec Europy Środkowej i Wschodniej.

2. Społeczną misją Uniwersytetu jest zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo.

Wiedza i wykształcenie decydują dzisiaj o losach ludzi i całych narodów. Uniwersytet daje wiedzę pozwalającą poznawać i rozumieć otaczający nas świat. Umiejętności nabywane na studiach zapewniają wysokie kwalifikacje zawodowe oraz przygotowują do odpowiedzialnego pełnienia funkcji publicznych.

3. Obywatelską misją Uniwersytetu jest kształtowanie takich elit Rzeczypospolitej, które będą w swej działalności posługiwać się *imperio rationis*, a nie *ratione imperii*.

Uniwersytet jest wspólnotą dialogu. Wymiana poglądów, ścieranie się argumentów, otwartość na nowe idee i pomysły wiążą się tutaj nieodłącznie z respektowaniem odmienności i poszanowaniem godności osobistej. W ten sposób Uniwersytet rozwija umiejętności współpracy niezależnie od różnic politycznych, ideowych i wyznaniowych, tworzy też wzory debaty publicznej. Kształtuje tym samym nie tylko postawy obywatelskie studentów, ale i ich osobowości.

4. Kulturalną misją Uniwersytetu jest synteza wartości uniwersalnych i lokalnych.

W rysującym się konflikcie między globalizacją i regionalizmem szczególną rolę odgrywać będą instytucje, które potrafią łączyć uniwersalne techniki komunikowania się i wiedzę o uniwersalnym znaczeniu z zachowaniem szacunku dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów i państw. Uniwersytet, jako teren uprawiania wielu nauk, od matematyczno-przyrodniczych po społeczno-

humanistyczne, jest miejscem, w którym taka symbioza istnieje w sposób naturalny. Uniwersytet jest tym samym także instytucją, która wspomaga dialog między integrującymi się społeczeństwami Europy Zachodniej a jej wschodnimi sąsiadami. Przyjęta przez Senat misja Uniwersytetu Warszawskiego jest zobowiązaniem dla wszystkich członków naszej akademickiej wspólnoty. Jest drogowskazem naszych działań oraz podstawą programową Uniwersytetu. Do niej winny się odnosić plany jego rozwoju oraz decyzje władz.

29 czerwca 2023 r. Senat Uniwersytetu Warszawskiego przyjął *Strategię UW na lata 2023–2032* ([Monitor UW z 2023 r. poz. 245](#)). W dokumencie, będącym efektem szerokich konsultacji ze społecznością akademicką, sformułowano cele rozwojowe uczelni dotyczące dydaktyki, badań naukowych, zarządzania i środowiska pracy. Dokument przedstawia priorytetowe cele strategiczne i operacyjne Uniwersytetu Warszawskiego na kolejnych 10 lat. Odnoszą się one do opisanej wyżej *Misji Uniwersytetu Warszawskiego* i są ułożone według najważniejszych kontekstów wynikających z bieżących wyzwań i szans Uniwersytetu, do których należą:

- wpływ na społeczeństwo, odpowiedzialność i procesy wewnętrzne, cyfryzacja, budowanie wspólnoty, umiędzynarodowienie;
- wszechstronne kształcenie (czyli: zmienianie świata poprzez kształtowanie talentów i postaw; nowoczesne kształcenie – w stronę dialogu i partycypacji, innowacje cyfrowe w edukacji; od relacji mistrz-uczeń do akademickiej wspólnoty wartości; poszukując i inspirując – międzynarodowa wymiana edukacyjna);
- doskonałość badawcza (czyli: odwaga i prawda naukowa; usprawnienie procesów wspierających badania jako droga do doskonałości badawczej; dojrzałość cyfrowa w działalności naukowej; interdyscyplinarność badań – wspólnota działań i praktyk badawczych; uniwersytet jako znaczący partner badawczy w środowisku międzynarodowym);
- odpowiedzialne zarządzanie uczelnią oraz rozwój infrastruktury;
- przyjazne i aktywizujące środowisko pracy.

Kierunek *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* prowadzony jest w Instytucie Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW. Jest to jeden z najstarszych obszarów badań humanistyki. Jej początki wiążą się z najwcześniejszymi dziejami Uniwersytetu Warszawskiego – filologia klasyczna jest przedmiotem studiów nieprzerwanie od 1816 r. Do dzisiaj program studiów realizowany jest z poszanowaniem podstawowego założenia twórców warszawskiej szkoły filologicznej, czyli traktowania kultury antycznej jako źródła i inspiracji czasów późniejszych i współczesności oraz postulatu wszechstronności metod badawczych. Do najważniejszych elementów obecnie realizowanego programu studiów należą: literaturę grecką i łacińską, neolatynistykę i recepcję kultury antycznej w epokach późniejszych oraz metodykę nauczania języków klasycznych (dla osób, które chcą zdobyć uprawnienia pedagogiczne).

Koncepcja kształcenia

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* jest zgodna z **Misją Uniwersytetu Warszawskiego**, a także z **misją i strategią Wydziału Polonistyki** (<https://polon.uw.edu.pl/misja-i-strategia/>), w których podkreśla się szczególne znaczenie rozwoju badań podstawowych oraz więzi pomiędzy badaniami naukowymi i dydaktyką oraz ich zastosowaniem dla dobra całej społeczności. **Instytut Filologii Klasycznej w swej działalności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej uświadamia wagę wpływu cywilizacji grecko-rzymskiej na kulturę polską i europejską.**

Zgodnie z *Misją Uniwersytetu Warszawskiego* „uznajemy swoje szczególne powinności wobec Europy Środkowej i Wschodniej” (punkt pierwszy *Misji UW*), mamy też pełną świadomość, że „wiedza i wykształcenie decydują dzisiaj o losach ludzi i całych narodów” (punkt drugi *Misji UW*).

Celami strategicznymi kierunku w zakresie dydaktyki są: doskonalenie procesu rekrutacji; zapewnienie wysokiej jakości kształcenia; rozwijanie, wzbogacanie i doskonalenie programu studiów i procesu dydaktycznego tak, aby efekty uczenia się w jak największym stopniu uwzględniały zarówno

potrzeby studentów (zapewniały im odpowiednie kompetencje oraz kwalifikacje zawodowe), jak i otoczenia społeczno-gospodarczego; utrzymanie opartych na zasadach partnerstwa relacji ze studentami; wspieranie inicjatyw studenckich; umożliwianie najzdolniejszym studentom udziału w pracach badawczych; rozwijanie możliwości korzystania przez studentów z krajowej i międzynarodowej wymiany studenckiej (MOST, Erasmus, programy współpracy dwustronnej itp.), a także przygotowanie osób zainteresowanych pracą w szkołach ponadpodstawowych do uzyskania kwalifikacji zawodowych zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli.

W zakresie nauki strategiczne cele dotyczą przede wszystkim zwiększania aktywności naukowej pracowników i przygotowanie absolwentów do pracy badawczej i naukowej w jednostkach sektora publicznego takich jak uczelnie wyższe czy instytuty badawcze, a także zachowania pozycji wyróżniającego się ośrodka studiów klasycznych w Polsce, uczestniczącego w międzynarodowym życiu naukowym.

Warto zaznaczyć, że dzięki kameralnemu charakterowi studiów studenci kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* mogą rozwijać swoje zainteresowania w **relacji mistrz-uczeń**, np. swobodnie omawiać swoje pomysły badawcze podczas wyznaczonego czasu na konsultacje; zdarza się też, że wnoszą cenny wkład do publikacji swojego mentora lub stają się ich współautorami lub autorami prac własnych (więcej na ten temat w kryterium 8). Osoby odpowiedzialne za organizację kształcenia dokładają starań, by zapewnić studentom jak najlepsze warunki rozwoju, w miarę możliwości reagując na zgłaszane przez nich naukowe potrzeby, **organizując warsztaty i finansując wyjazdy na szkoły letnie**, w czym pomagają środki z uczelnianego Funduszu Doskonałości Dydaktycznej. Studenci i pracownicy IFK poświęcają się również **działalności popularyzatorskiej**, zapewniając wspomniany w *Misji UW* dostęp do wiedzy o starożytności odbiorcom spoza uczelni. Od lat ogromnym powodzeniem cieszą się prowadzone w ramach wolontariatu przez studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia **bezpłatne kursy greki i łaciny dla wszystkich chętnych** (organizatorem jest Sekcja Popularyzacji Wiedzy o Antyku oddziału warszawskiego Polskiego Towarzystwa Filologicznego, intensywnie współpracującego z IFK – zobacz kryterium 6). Nasi pracownicy dzielą się również swoją wiedzą w ramach **zajęć prowadzonych na innych wydziałach Uniwersytetu** (zajęcia lektoratowe z łaciny wzbogacone o komponent kulturowy dla studentów Wydziału Historii, Wydziału Filozofii, Prawa i Administracji, Neofilologii, Wydziału Orientalistycznego) i na Uniwersytecie Otwartym UW, a także występując w **popularyzatorskich programach telewizyjnych i radiowych oraz goszcząc z wykładami lub warsztatami w szkołach średnich** (szczegóły podajemy w kryterium 6). Warto też dodać, że komitet okręgowy Olimpiady Języka Łacińskiego w całości składa się z pracowników IFK.

Kształtowaniu postaw obywatelskich studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* sprzyja objęta programem kształcenia wnikliwa lektura autorów starożytnych i wywołane nią dyskusje (na których jakość wpływa zarówno forma większości zajęć, jak i niewielka liczebność grup). Pozwala to żywić nadzieję – popartą obserwacją losów naszych absolwentów, wśród których znajdują się osoby biorące czynny udział w życiu publicznym kraju oraz pracownicy czołowych mediów ogólnopolskich – że gdy uczestnicy naszych studiów będą w przyszłości brać udział w debacie publicznej, skorzystają z umiejętności zdobytych na zajęciach z retoryki praktycznej, filozofii czy klasycznej filozofii polityki. Wspieramy także aktywność i sprawczość studentów, zachęcając ich do **działalności w kołach naukowych, podejmowania własnych projektów badawczych i włączając do badań prowadzonych w jednostce** (szczegóły podajemy w kryterium 8), czego przykładem jest zaangażowanie studentów studiów drugiego stopnia specjalizujących się w neolatynistyce do katalogowania znaków wodnych w zbiorach listów Dantyszka podczas wyjazdu naukowego do Kórnika w październiku 2025 roku.

Treści programowe naszego kierunku spełniają również postulat dotyczący syntezy wartości uniwersalnych i lokalnych, gdyż przedmiotem naszych badań są głównie *universalia* będące fundamentem kultury zachodniej, ale studenci mogą poznać ich lokalną odsłonę dzięki zajęciom z recepcji kultury antycznej oraz w ramach specjalności neolatynistycznej na wykładach z literatury i kultury renesansu i baroku. Recepcja myśli antycznej jest tematem na tyle inspirującym adeptów

filologii klasycznej, że działające w IFK Koło Myśli Antycznej prowadzi cykl spotkań na temat recepcji antyku w filmach.

Związek kształcenia z prowadzoną działalnością naukową

Kształcenie na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* odbywa się w **ściśłym powiązaniu z prowadzonymi w Instytucie Filologii Klasycznej badaniami**:

- literatura grecka i rzymska wszystkich okresów starożytności, w szczególności: poezja i dramaty greckie, literatura rzymska, literatura chrześcijańska,
- literatura średniowiecza, renesansu i baroku, szczególnie: dawna literatura polska, literatura włoskiego renesansu, literatura bizantyńska i literatura grecka epok nowożytnych,
- językoznawstwo greckie i łacińskie, historia języka greckiego, historia języka łacińskiego i myśli językoznawczej,
- nauka o języku w świetle nowych teorii językoznawczych (program minimalistyczny, perspektywa filozoficzna i biolingwistyczna),
- teoria nauki,
- krytyka tekstu i edytorstwo naukowe,
- stylistyka grecka i łacińska,
- translatoryka,
- paleografia łacińska,
- historia idei i historia filozofii,
- historia filologii w starożytności,
- nowoczesne teorie literaturoznawcze i antropologiczne,
- recepcja antyku w średniowieczu, renesansie i baroku oraz w XIX, XX i XXI wieku,
- metodyka nauczania języków klasycznych.

Większością z wymienionych powyżej zagadnień zajmują się pracownicy Zakładu Literatur i Języków Klasycznych oraz Zakładu Studiów nad Renesansem. Z kolei w Zakładzie Dydaktyki i Metodyki Języka łacińskiego zatrudnione są osoby z grupy pracowników dydaktycznych z wieloletnim doświadczeniem w nauczaniu języków klasycznych (wbrew nazwie zakładu pracownicy zajmują się także greką), w każdym wymiarze obecnym w edukacji akademickiej (od trzydziestogodzinnych lektoratów po zajęcia *Praktycznej nauki języka łacińskiego* i *Praktycznej nauki języka greckiego* dla studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*). Ponad połowa osób zatrudnionych w zakładzie może pochwalić się autorstwem lub współautorstwem podręczników, część występuje w roli ekspertów i konsultantów np. w instytucjach kultury, nauki czy pracuje przy grantach z innych dziedzin jako osoby odpowiedzialne za opracowanie źródeł łacińskojęzycznych.

W ostatnich latach w IFK były i są realizowane następujące projekty badawcze finansowane z grantów:

1. Program NPRH Uniwersalia 2.2

Wydanie, przekład i opracowanie księgi XIII i XIV Antologii palatyńskiej – dr hab. Jan Kwapisz, prof. ucz., 2023–2028.

2. Program NCN Preludium

„Ja, Filajnis”. Poeci mówiący kobiecym głosem w greckich epigramach epoki hellenistycznej – mgr Helena Teleżyńska, 2023–2026.

3. Program NAWA Bekker

Chasing the Idea of Completeness: Great Book Collections in the Roman World (staż naukowy na Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie) – dr Katarzyna Pietruczuk, 2022.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* w różnoraki sposób i ściśle z nim powiązane. Badania prowadzone przez kadrę naukową IFK mają wpływ na opracowanie i rozwój programu kształcenia oraz

jego realizację. Wpływ ten jest widoczny przede wszystkim w obrębie zajęć ułatwiających zdobywanie kompetencji badawczych (studia I stopnia) oraz zajęć, podczas których studenci uczestniczą w badaniach naukowych (studia II stopnia), ale osoby odpowiedzialne za przydział zajęć na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* dokładają najwyższych starań, by prowadzenie poszczególnych przedmiotów było powierzane pracownikom specjalizującym się w danej dziedzinie. Poniżej znajdują się przykłady obsady zajęć w bieżącym roku akademickim:

- *Praktyczna nauka języka łacińskiego i greckiego* – ćwiczenia z tych przedmiotów prowadzą zwykle doświadczeni dydaktycy, autorzy i współautorzy podręczników (mgr M. Mikuła, mgr D. Sutkowska, dr M. Zawadzka) lub przedstawiciele młodszej kadry naukowo-dydaktycznej. Ze względu na dużą liczbę godzin tych zajęć na ogół jedną grupę prowadzi 2 osoby. W takiej sytuacji dokłada się starań, by mniej doświadczony pracownik trafił pod skrzydła osoby, która w nauczaniu ma dłuższy staż i większe doświadczenie;
- *Elementy kultury antycznej* – zajęcia podzielone na część grecką i łacińską. Pierwszą prowadzi dr hab. Katarzyna Pietruczuk, specjalistka od teatru greckiego, która oprócz studiów filologii klasycznej ukończyła także kulturoznawstwo, część łacińską natomiast prowadzi dr hab. Bartłomiej Czarski, łатыnistа i neolatynista, w swoich badaniach zajmujący się szeroko rozumianą kulturą łacińską;
- *Wstęp do filologii klasycznej oraz Edycja i krytyka tekstu* – wykład prof. dr hab. Włodzimierz Olszaniec, badacz zajmujący się m.in. historią filologii klasycznej, a także tradycją rękopiśmienną tekstów starożytnych, autor wielu artykułów z zakresu krytyki tekstu, które publikuje w prestiżowych zagranicznych czasopismach;
- *Gramatyka opisowa języka łacińskiego* to zajęcia prowadzone przez prof. dr hab. Jarosława Jakielaszka, autora szeregu publikacji z zakresu językoznawstwa;
- *Seminaria licencjackie* prowadzą: dr hab. Jan Kozłowski, prof. ucz. (seminarium licencjackie greckie, poświęcone intertekstualności Biblii), dr hab. Beata Spieralska-Kasprzyk (seminarium licencjackie łacińskie), prof. dr hab. Cyprian Mielczarski (seminarium licencjackie grecko-łacińskie, poświęcone recepcji myśli antycznej we współczesności);
- *Metryka starożytna* – prowadzi dr hab. Jan Kwapisz, prof. ucz., badacz zajmujący się głównie poezją grecką, w tym zagadnieniami metrycznymi, realizujący grant NPRH z tej dziedziny;
- *Stylistyka łacińska* – prowadzi dr Konrad Kokoszkiwicz, badacz zajmujący się stylistyką łacińską, historią łaciny i krytyką tekstu, regularnie publikujący w języku łacińskim;
- *Seminaria magisterskie* prowadzą: prof. dr hab. Jarosław Jakielaszek (seminarium łacińskie), prof. dr hab. Mikołaj Szymański (seminarium greckie), dr hab. Jan Kwapisz, prof. ucz. (seminarium grecko-łacińskie), dr hab. Bartłomiej Czarski (seminarium neolatynistyczne) – wszyscy prowadzą swoje zajęcia w tematyce własnych zainteresowań badawczych i z wykorzystaniem wyników badań.

Część zajęć takich jak *Historia starożytna*, *Filozofia*, fakultety z sanskrytu czy języka hebrajskiego biblijnego prowadzona jest przez wykładowców z innych wydziałów specjalizujących się we wskazanej tematyce, nierzadko legitymujących się wybitnym, uznanym w świecie dorobkiem naukowym. Dzięki doskonałej (i działającej w obie strony) współpracy z Wydziałem Filozofii, Wydziałem Historii i Wydziałem Kultur Azji i Afryki co roku zajęcia prowadzą znakomici specjaliści.

Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego

Wydział Polonistyki ma rozbudowaną sieć współpracy z instytucjami naukowymi (uniwersytety krajowe i zagraniczne, towarzystwa naukowe, instytuty PAN) oraz innymi instytucjami życia społecznego, takimi jak wydawnictwa, redakcje, szkoły, biblioteki, komitety olimpiad – w skład których często wchodzi pracownicy naukowcy i dydaktyczni Wydziału. Choć współpraca Instytutu Filologii Klasycznej z interesariuszami zewnętrznymi nie jest w pełni sformalizowana, mają oni wpływ na przyjętą koncepcję kształcenia i program studiów na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*, w tym jego dalszy rozwój (co opisują kryteria 6 i 10). Z uwagi na zainteresowanie interesariuszy zewnętrznych konkretnymi kompetencjami absolwentów, pożądanymi w przyszłej

pracy zawodowej, studenci II stopnia *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* mają możliwość zrealizowania dodatkowej specjalizacji zawodowej, przygotowującej do podjęcia pracy w szkołach ponadpodstawowych jako nauczyciel przedmiotu *język łaciński i kultura antyczna*. W odpowiedzi na postulaty interesariuszy do programu studiów I stopnia zostały wprowadzone przedmioty *Redakcja tekstów* i *Warsztat informatyczny filologa* (z tematem wiodącym „Cyfrowa edycja tekstów humanistycznych”), a do puli zajęć fakultatywnych do wyboru na I i II stopniu studiów dodano m.in. przedmiot *Komunikacja praktyczna – actio rhetorica*. Instytut stara się na bieżąco monitorować potrzeby interesariuszy zewnętrznych, z którymi współpracuje (redakcje wydawnictw, szkoły, biblioteki) i na te potrzeby odpowiadać. Z najnowszych ankiet rozesłanych do interesariuszy zewnętrznych (2025/2026) wynika, że otoczenie społeczne docenia kompetencje, jakimi wyróżniają się nasi studenci i absolwenci jako praktykanci i pracownicy (o tym badaniu porównaj także kryterium 10).

Sylwetka absolwenta i perspektywy zatrudnienia

Celem kształcenia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* jest:

1. Na studiach I stopnia:

wykształcenie absolwenta, który ma podstawowe przygotowanie w zakresie znajomości języka starogreckiego i łacińskiego, umożliwiające lekturę w oryginale wybranych dzieł z kanonu literatury antycznej, literatury i kultury starożytnej Grecji i Rzymu, historii i filozofii starożytnej. Ma on wiedzę ogólną z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, metryki starożytnej, redakcji tekstu, edycji i krytyki tekstu. Wiedza ta zapewnia mu gruntowne podstawy do dalszego kształcenia się na studiach II stopnia i przyszłej pracy badawczej. Przygotowanie z zakresu edycji i krytyki tekstu oraz wszechstronnej redakcji tekstów współczesnych (redakcja naukowa, edytorstwo) umożliwia mu podjęcie pracy w redakcjach, archiwach i bibliotekach oraz w innych instytucjach związanych z kulturą i edukacją. Absolwent może kontynuować naukę na studiach II stopnia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* lub kierunkach pokrewnych.

2. Na studiach II stopnia:

a) w ramach modułu klasycznego: wykształcenie absolwenta, który ma bardzo dobrą znajomość języka starogreckiego i łacińskiego, historii i literatury antycznej oraz recepcji antyku. Absolwent ma ponadto wykształcenie w zakresie literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk o kulturze i religii w zakresie filologii klasycznej w ścisłym powiązaniu z innymi naukami o starożytności, takimi jak: historia, archeologia, wiedza o sztuce, prawoznawstwo, filozofia. Przygotowanie z zakresu metodologii badań umożliwia mu udział w badaniach naukowych oraz podjęcie studiów w szkole doktorskiej. Absolwent jest przygotowany do pracy w redakcjach, archiwach i bibliotekach oraz w innych instytucjach związanych z kulturą i edukacją.

b) w ramach modułu neolatynistycznego: wykształcenie absolwenta, który zna literaturę i kulturę renesansu oraz baroku, ze szczególnym uwzględnieniem łacińskiej literatury humanistycznej; ma umiejętności niezbędne do swobodnej analizy różnych aspektów tej kultury, jak znajomość historii XIV–XVII wieku, filozofii renesansowej, literatury nowołacińskiej, historii pisma i książki w tym okresie. Gruntowna znajomość tych zagadnień oraz umiejętności praktyczne z zakresu metodologii badań literackich pozwalają na prowadzenie badań naukowych na polu szeroko rozumianej kultury renesansu i baroku oraz podjęcie dalszych studiów w szkole doktorskiej. Interdyscyplinarny zestaw umiejętności obejmujący również elementy filologii klasycznej, historii kultury, literatury porównawczej, translatoryki, filozofii i historii idei umożliwia podjęcie pracy w instytucjach kulturalnych i edukacyjnych oraz mediach.

c) niezależnie od wybranego modułu student studiów II stopnia ma możliwość zrealizowania nieobowiązkowej specjalizacji nauczycielskiej, która daje absolwentowi uprawnienia do nauczania języka łacińskiego i kultury antycznej w szkole ponadpodstawowej.

Czym wyróżniają się studia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* prowadzone w Instytucie Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW?

IFK wyróżnia się w skali kraju i naszego regionu Europy **zachowaniem pełnego, tradycyjnego *curriculum* studiów klasycznych, nakierowanego na wyposażenie studentów we wszystkie kompetencje niezbędne filologowi klasycznemu.** Oferowane przez nas zajęcia z *Edycji i krytyki tekstu* oraz *Paleografii łacińskiej* umożliwiają kwalifikowaną lekturę tekstów greckich i łacińskich z wykorzystaniem wiedzy o ich tradycji rękopiśmiennej, a także samodzielne badania w tym kierunku. Wyróżniamy się też oferowaniem pełnych kursów obu gramatyk historycznych (po 60 godzin zajęć z każdej z nich) i zajęć ze *Stylistyki greckiej*, a uznanie kolegów z innych ośrodków europejskich budzi zachowanie rozszerzonego kursu *Metryki starożytnej* (po 30 godzin na studiach I i II stopnia). Zachowuje atrakcyjność zakorzeniona w tradycji Instytutu i odzwierciedlająca potencjał badawczy naszej kadry dwójaka ścieżka kształcenia na studiach II stopnia: w gwarantującym solidny poziom filologiczny module klasycznym oraz w nowatorskim programie modułu neolatynistycznego. Uwzględniamy aktualne trendy w myśli literaturoznawczej i językoznawczej oraz wpływ paradygmatu antropologicznego. Dzięki bogatej ofercie zajęć fakultatywnych do wyboru osoby studiujące na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* od samego początku uczą się indywidualizować program realizowanych studiów tak, by odpowiadał ich zainteresowaniom naukowym.

Nowoczesny program studiów kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* można opisać jako wynik napięcia między pragnieniem nawiązania do najlepszych tradycji filologicznych w Europie, Polsce i w naszym ośrodku, a dostosowaniem do potrzeb nowoczesności, poczynwszy od najbardziej aktualnych nurtów badań i dydaktyki po obowiązujące realia prawne. Najlepszym probierzem czysto akademickiej wartości naszego kierunku są nasi absolwenci, którzy kontynuują studia oraz rozwijają karierę naukową w czołowych ośrodkach filologicznych w Polsce (zobacz kryterium 6) oraz na świecie (o czym piszemy w kryterium 7) – ich pierwszorzędne, cenione od Paryża przez Oksford po Princeton, przygotowanie filologiczne jest znakiem jakości naszych studiów.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Realizacja programu studiów i treści programowe

Realizowany obecnie na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* program studiów I i II stopnia został przyjęty uchwałą nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim ([Monitor UW z 2019 r. poz. 128](#)).

Studia I stopnia składają się z dwóch podstawowych bloków zajęć: **językoznawczego i literaturoznawczego**. Obszary te znajdują się w głównym kręgu zainteresowań badawczych pracowników naukowych Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW, gdzie realizowane jest kształcenie.

Na początkowym etapie nauki główny nacisk położony jest na **opanowanie dwóch języków kierunkowych: języka starogreckiego i języka łacińskiego**. Służą temu zajęcia z *Praktycznej nauki języka greckiego* (I i II rok, w sumie 360 godzin), *Praktycznej nauki języka łacińskiego* (PNJŁ; I i II rok, łącznie 360 lub 420 godzin), *Gramatyki opisowej języka greckiego* (II rok, 120 godzin) oraz *Gramatyki opisowej języka łacińskiego* (II rok, 120 godzin). Duże znaczenie przywiązujemy zarówno do kształcenia nielicznych osób, które wcześniej uczyły się łaciny (w szkole średniej, na innym kierunku studiów), przez zapewnienie przez dwa lata osobnej grupy PNJŁ, a w wyjątkowych przypadkach dzięki możliwości indywidualnej organizacji studiów (§ 26 ust. 4 pkt 1 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim, zob. niżej), jak i do doprowadzenia do tych samych efektów uczenia się studentów początkujących dzięki zwiększonej liczbie zajęć PNJŁ na I roku oraz zachęcie do uczestnictwa w zajęciach fakultatywnych *Gramatyka języka polskiego*.

Kształtowaniu umiejętności tłumaczenia tekstów antycznych służą również zajęcia z lektur antycznych oraz konieczność samodzielnego przygotowania tłumaczenia i opracowania realiów wybranych przez studenta tekstów z tzw. kanonu lektur. Podstawową znajomość zagadnień **językoznawczych** zapewnia studentowi konwersatorium ze *Wstępu do językoznawstwa*. **Blok językoznawczy** obejmuje również zajęcia z *Metryki starożytnej* na roku III, przy czym podstawowe metra student poznaje już na I roku na zajęciach językowych.

Blok zajęć literaturoznawczych obejmuje dzieje literatury greckiej i łacińskiej zarówno w perspektywie diachronicznej, jak i problemowej, ze szczególnym uwzględnieniem podziału na rodzaje i gatunki literackie – w zgodzie ze światowymi tendencjami badawczo-dydaktycznymi. Pierwszemu ujęciu poświęcony jest wykład *Zarys historii literatury greckiej i łacińskiej* na I roku studiów, a drugiemu ćwiczenia *Analizy i interpretacje literatury antycznej* (I i II rok studiów), na II i III roku studiów studenci uczęszczają na ćwiczenia: *Literatura grecka i łacińska – epika i liryka*, *Literatura grecka i łacińska – proza* oraz *Literatura grecka i łacińska – dramat*. W podstawowe zagadnienia literaturoznawstwa wprowadzają słuchaczy zajęcia ze wstępu do tej dziedziny.

Ponadto student *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* zdobywa wiedzę o historii filologii klasycznej oraz jej powiązaniach z naukami pokrewnymi na zajęciach *Wstęp do filologii klasycznej*. Studia I stopnia wprowadzają też studenta w szeroki kontekst kulturowy i historyczny antyku, którego znajomość jest niezbędna dla filologa klasycznego zgodnie z nowoczesnymi tendencjami literaturoznawczymi w naszej dziedzinie, wyrastającymi z ugruntowanej, szerokiej koncepcji filologii klasycznej jako „studiów starożytnych” (niem. *Alttertumswissenschaft*, ang. *Classics*). Służą temu zajęcia z historii starożytnej (na I roku wykład, na II roku ćwiczenia), wykład *Elementy kultury antycznej* oraz ćwiczenia z filozofii starożytnej.

Na I roku – zgodnie z wymogami ministerialnymi – student zostaje zapoznany z podstawami zasad BHP i ochrony własności intelektualnej.

Warsztat przyszłego badacza, tłumacza bądź redaktora, zgodnie z tradycjami i aktualnymi nurtami badań i pracy zawodowej naszych nauczycieli akademickich, wzbogacają zajęcia z *Krytyki i edycji tekstu*

oferowane na III roku studiów oraz z *Redakcji tekstu*. Przygotowaniu do egzaminu licencjackiego oraz zgłębieniu i wdrożeniu metod badawczych służą **seminaria licencjackie** (greckie, łacińskie i grecko-łacińskie).

W ciągu trzech lat studiów I stopnia student musi zrealizować minimum 100 godzin o wartości minimum 10 ECTS kierunkowych zajęć fakultatywnych z oferty Instytutu Filologii Klasycznej. Proponujemy zajęcia o zróżnicowanej tematyce, np. (w obecnym roku akademickim) *Komunikacja praktyczna – actio rhetorica*, *Gramatyka opisowa języka polskiego*, *Teatr starożytnej Grecji*, *Lektura „In Pisonem”*, *Literatura chrześcijańska grecka*, *Epigrafika grecka*, *Greko-Rzymianki, chrześcijanki, Żydówki. Pozycja kobiet we wspólnotach religijnych na Wschodzie w okresie wczesnego cesarstwa*, *Colloquia Latina – zajęcia z łaciny mówionej*, *Elementy kultury renesansu*, *Literatura nowołacińska okresu renesansu*, *Elementy kultury baroku*, wreszcie nawiązujące do tradycyjnych i nowoczesnych zainteresowań językoznawczych filologów klasycznych lektoraty z języka hebrajskiego biblijnego i sanskrytu, a także zajęcia prowadzone w języku angielskim: w roku akademickim 2025/2026 są to *Women Poets of Ancient Greece* oraz *Intertextuality in New Testament (Selected Passages)*. W ramach zajęć obowiązkowych do wyboru student musi zaliczyć m.in. 120 godzin lektoratu języka nowożytnego oraz egzamin certyfikacyjny z języka nowożytnego na poziomie B2. Całości dopełniają obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego (90 godzin), zajęcia ogólnouniwersyteckie (9 ECTS, przy czym co najmniej 5 ECTS musi być uzyskane z przedmiotów społecznych), oraz praktyki zawodowe w wymiarze 40 godzin.

W bloku zajęć do wyboru z oferty IFK wszystkie zajęcia są obecnie dostępne dla osób studiujących zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Ma to swoje głębokie uzasadnienie zarówno merytoryczne, jak i organizacyjne. Jeśli dany fakultet wymaga od studenta określonych kompetencji (np. znajomości języka na poziomie zaawansowanym), jest to zaznaczone w sylabusie, większość jednak nie ma wymagań wstępnych wykluczających ich realizację na studiach licencjackich. Ograniczenia organizacyjne natomiast wynikają z niewielkiej liczby studentów studiów II stopnia, co przy przeznaczeniu zajęć do wyboru wyłącznie dla nich oznaczałoby znaczne zubożenie oferty (problemy z ukonstytuowaniem się grupy). Mimo tych potencjalnych problemów po przeprowadzeniu planowanej reformy programy studiów zamierzamy rozdzielić ofertę zajęć fakultatywnych dla I i dla II stopnia – tak, by poziom trudności zajęć i poruszanych tematów odpowiadał stopniowi zaawansowania studentów uczestniczących w zajęciach.

Program **studiów II stopnia** na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* został stworzony w sposób **umożliwiający studentom wybór ścieżki kształcenia**. Ten wyjątkowy w skali Polski i naszego regionu Europy system wynika tak ze względów historycznych – tradycyjnej roli neolatynistyki w warszawskiej filologii klasycznej przy jednoczesnym zachowaniu pierwszorzędnych badań nad literaturą antyku – jak i wynikającego z nich profilu kadry badawczo-dydaktycznej. Oprócz modułu klasycznego oferujemy również moduł neolatynistyczny, choć wszyscy studenci mają wspólnie zajęcia z kluczowych przedmiotów filologicznych.

Na pierwszym roku są to: dwa semina (greckie i łacińskie), podczas których studenci doskonalą warsztat badawczy filologa klasycznego i biorą udział w badaniu zagadnień z zakresu krytyki tekstu z wykorzystaniem zaawansowanych metod badawczych; *Metodologia badań literackich*, zapoznająca słuchaczy z najnowszymi metodami badań literaturoznawczych; *Metryka starożytna* (kontynuacja i pogłębienie treści przedmiotu ze studiów licencjackich, pomyślana zarazem jako osobny kurs); *Recepcja kultury antycznej*, w ramach której studenci badają dziedzictwo kulturowe antyku; *Filozofia*; *Lektury greckie i łacińskie w oryginale*. Na pierwszym roku z przedmiotów wspólnych student uzyskuje 37 ECTS, 5 ECTS realizowane jest w ramach przedmiotów do wyboru, a 18 ECTS poświęcone jest zajęciom modułowym. W **module klasycznym** są to *Językoznawstwo*, *Gramatyka historyczna języka łacińskiego* i *Gramatyka historyczna języka greckiego*, a w **module neolatynistycznym** *Translatorium neolatynistyczne*, *Literatura nowołacińska* i *Elementy kultury renesansu i baroku*.

Zajęcia na II roku studiów II stopnia są bardziej sprofilowane: student za zajęcia wspólne dla obu

specjalności otrzymuje 11 ECTS (są to: *Stylistyka łacińska, Edycja i krytyka tekstu* – pogłębienie treści analogicznego przedmiotu ze studiów licencjackich, *Paleografia*), za przedmioty obowiązkowe do wyboru 8 ECTS, a za zajęcia modułowe 41 ECTS. **Moduł klasyczny** obejmuje *Seminarium magisterskie greckie lub łacińskie* (dyplomowe), *Stylistykę grecką, Translatorium greckie lub łacińskie, Lektury greckie i łacińskie w oryginale*, kładąc nieco większy nacisk na rozwijanie kompetencji językoznawczych, a **moduł neolatynistyczny**: *Seminarium magisterskie neolatynistyczne* (dyplomowe), *Myśl renesansu, Lektury łacińskie i nowołacińskie w oryginale*. Moduł neolatynistyczny jest uruchamiany, jeśli zgłoszą się co najmniej 2 osoby.

Na studiach II stopnia studenci mają też możliwość zdobycia **kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów język łaciński i kultura antyczna** w szkołach ponadpodstawowych. Zainteresowanie blokiem zajęć nauczycielskich maleje (od czterech lat ta specjalizacja nie była uruchamiana). Zajęcia modułu dydaktycznego są realizowane na I i II roku studiów II stopnia i obejmują łącznie 420 godzin (nakład pracy studenta równy 20 ECTS). W pierwszym roku modułu przewidziane są wykłady z pedagogiki dla nauczycieli, psychologii dla nauczycieli, warsztaty z emisji głosu, ćwiczenia z psychologii, pedagogiki i podstaw dydaktyki. Drugi rok zajęć modułu nauczycielskiego ma wymiar zdecydowanie bardziej praktyczny. Studenci uczestniczą w warsztatach zintegrowanych z psychologii i pedagogiki, odbywają praktyki psychologiczno-pedagogiczne, muszą także zrealizować zajęcia z dydaktyki przedmiotu *język łaciński i kultura antyczna* w wymiarze 90 godzin oraz odbyć 60 godzin praktyk nauczycielskich w szkole średniej, co ze względu na niewielką liczbę szkół z łaciną w ofercie z roku na rok staje się trudniejsze.

Metody kształcenia

Metody dydaktyczne na **studiach I stopnia** zmieniają się wraz z kolejnymi etapami studiów. Na pierwszym roku studiów stosunkowo dużą grupę zajęć stanowią **wykłady z zastosowaniem metody podającej** (*Zarys historii literatury, Elementy kultury antycznej, Wstęp do filologii klasycznej, Historia starożytna*); początkowo mają one charakter **wykładu informacyjnego**, ale wraz z nabywaniem przez słuchaczy kompetencji przechodzą w formę **wykładu konwersatoryjnego**, czemu sprzyjają niewielkie grupy zajęciowe. Wybór tej formy zajęć motywowany jest skromnym przygotowaniem merytorycznym kandydatów wyniesionym ze szkoły średniej. Nie oznacza to jednak braku zajęć wymagających zaangażowania studenta: *Warsztat informatyczny filologa* jest prowadzony metodą **stricte warsztatową** – studenci, zapoznawszy się z instrukcjami osoby prowadzącej i pod jej nadzorem, wykonują zadania związane z cyfrową edycją tekstów łacińskich. Od II roku studiów licencjackich coraz częściej pojawiają się formy zajęć wymagające aktywnego udziału studentów – **ćwiczenia i konwersatoria**. Na ćwiczeniach z *Praktycznej nauki języka łacińskiego* i *Praktycznej nauki języka greckiego* stosowane są zarówno metody podające, problemowe, jak i praktyczne. Prowadzący stosują często wykład informacyjny, objaśnianie zagadnień, metodę pracy z tekstem, która uczy umiejętności krytycznego, selektywnego czytania, metodę ćwiczeń, która utrwała omawiane zagadnienia oraz metodę analizy zagadnień gramatycznych i składniowych umożliwiającą dokładne zrozumienie i przyswojenie poruszanych tematów; wykładowcy nie stronią też od proponowania studentom pracy w grupach. Podobne metody stosowane są na zajęciach z lektur oraz konwersatorium z *Metryki starożytnej*. Na konwersatoriach z *Gramatyk opisowych* języków klasycznych stosowane są przede wszystkim metody podające – wykład informacyjny oraz metody praktyczne – ćwiczenia przedmiotowe. Podobne metody stosują nauczyciele prowadzący konwersatoria ze *Wstępu do językoznawstwa i Wstępu do literaturoznawstwa*, które kończą się przygotowaniem pracy pisemnej. Na ćwiczeniach z *Literatury greckiej i łacińskiej* stosowana jest obok metody objaśniania i ćwiczeń przedmiotowych **metoda aktywizująca**, tj. dyskusja dydaktyczna. Na ćwiczeniach z *Historii starożytnej* obok dyskusji dydaktycznej stosowana jest **metoda pracy z tekstem** (sporządzanie fiszek, konspektów z zadanej literatury) oraz **przygotowywanie referatów**. Na ćwiczeniach z *Edycji i krytyki tekstu* przeprowadzana jest analiza wybranego przez prowadzącego zajęcia materiału, której celem jest opracowanie krytyczne tekstu. Pracy tej towarzyszy **dyskusja merytoryczna**. Również na seminariach

stosowane są wszystkie wyżej wymienione metody, z których najważniejsze to analityczna praca z tekstem oraz samodzielny wybór i przygotowanie (pod opieką promotora) **pracy dyplomowej**.

Na **studiach II stopnia** jedynym wykładem są *Elementy kultury renesansu i baroku*, ale wzięwszy pod uwagę niewielką liczbę studentów i ich wysoki stopień zaangażowania, one nie są pozbawione elementów dyskusji. Pozostałe zajęcia to ćwiczenia, konwersatoria i seminaria wymagające dużego zaangażowania studentów i pozwalające na ich aktywny udział w zajęciach. Wszystkie zajęcia przewidziane w programie zapewniają studentowi możliwość osiągnięcia efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w prowadzeniu badań naukowych w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa.

Realizacja efektów uczenia się

Treści programowe poszczególnych przedmiotów opisane zostały w **programie studiów** i odniesione do efektów kierunkowych. Wskazano tam również dyscyplinę, do której odnosi się przedmiot, jeśli został on przyporządkowany do dyscypliny literaturoznawstwo lub językoznawstwo. W programie studiów zdefiniowane są także ogólne sposoby weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do przedmiotu, takie jak: egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej, projekt, referat, kolokwium, praca roczna / semestralna / zaliczeniowa, praca licencjacka, praca magisterska, ocena pracodawcy / opiekuna praktyk i koordynatora praktyk dotycząca kompetencji studenta odbywającego praktyki zawodowe, ocena aktywności na zajęciach oraz inne, takie jak wypowiedzi na forach, zadania, formularze. Szczegółowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się są opisane w **syllabusach** poszczególnych przedmiotów.

Ostatni raz programy studiów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* odpowiednio na studiach I i II stopnia były reformowane po wejściu w życie obecnie obowiązującej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W niezmienionej postaci obowiązują od roku akademickiego 2019/2020. Zdajemy sobie sprawę z tego, że część zapisów zastosowanych w uchwale programowej powinna zostać skorygowana; dotyczy to zwłaszcza efektów uczenia się, które należałoby przerehabilitować i poprawić ich przypisanie do charakterystyk PRK. Odpowiednie zmiany zostaną wprowadzone w przygotowywanych programach studiów, które chcemy (już z uwzględnieniem uwag Polskiej Komisji Akredytacyjnej) uchwalić w roku akademickim 2026/2027. Mimo tych usterek sądzimy, że opracowane efekty uczenia się odpowiadają temu, co powinien wiedzieć i potrafić oraz do czego być gotowy absolwent odpowiednio I i II stopnia studiów poświęconych filologii klasycznej.

Przykładowe powiązanie treści programowych przedmiotów z efektami uczenia się zdefiniowanymi dla kierunku oraz ze sposobami weryfikacji efektów uczenia się i odniesieniem do dyscypliny naukowej dla studiów I stopnia znajduje się w poniższych tabelach:

Rok studiów: **pierwszy**
Semestr: **drugi**

Nazwa przedmiotu/ grupa zajęć	Forma zajęć – liczba godzin								Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Sposoby weryfikacji efektów przypisanych do przedmiotu*	P/B	Dyscyplina (y), do której odnosi się przedmiot
	W	K	S	Ć	L	Wr	Proj	Inne					
Praktyczna nauka języka łacińskiego				120 (gr. pocz.)					120	5,5	OB, TŚ, TK		Przedmiot nieprzyporządkowany do żadnej dyscypliny
				90 (gr. zaaw.)					90				
Treści programowe dla przedmiotu	Praktyczna nauka języka klasycznego (łacińskiego) stanowi podstawę przygotowania do pracy badawczej filologa, przede wszystkim klasycznego, ale także innych specjalności (języki indoeuropejskie), dostarcza bowiem informacji o strukturze i rozwoju języka oraz zapoznaje z jego zasobem leksykalnym; wprowadza również fundamentalne wiadomości dotyczące krytyki tekstu, metryki i translatoryki. W czasie pierwszego roku dwuletniego kursu języka łacińskiego studenci przygotowują się do tłumaczenia i interpretacji tekstów łacińskich o średnim stopniu trudności. Zajęcia w grupie początkowej przeznaczone są dla osób rozpoczynających naukę języka, zajęcia w grupie zaawansowanej dla osób, które już uczyły się łaciny. Studenci zapoznają się z całością fleksji i kluczowymi zagadnieniami składni łacińskiej okresu klasycznego niezbędnymi do zrozumienia i przeanalizowania tekstów Cezara, Neposa, łatwiejszych fragmentów prozy Cyserona oraz innych autorów klasycznych i poklasycznych.												
Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	K_W01, K_W02, K_W06, K_U02, K_U03, K_U07, K_U08, K_K01												

Gramatyka opisowa języka łacińskiego	60						60	3	OB., EP	B	Językoznawstwo
Treści programowe dla przedmiotu	Zadaniem konwersatorium jest wprowadzenie do aparatu teoretycznego służącego do opisu zjawisk składniowych oraz przedstawienie systemu składniowego łaciny okresu klasycznego. Zajęcia poświęcone są składni prozy łacińskiej okresu klasycznego, z uwzględnieniem elementów stylistyki łacińskiej. Przygotowują studenta do przyszłej pracy naukowej poprzez zapewnienie mu niezbędnej wiedzy i umiejętności potrzebnych do dokonywania analizy morfologicznej słowoform łacińskich oraz analizy składniowej oryginalnych wypowiedzi i ciągów wypowiedzi z wykorzystaniem elementarnych umiejętności badawczych – obejmujących formułowanie i analizę problemu badawczego, dobór metod i narzędzi badawczych oraz opracowanie wyników – pozwalających na rozwiązanie typowych problemów w zakresie opisowej morfologii i składni języka łacińskiego.										
Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	K_W02, K_W10, K_U03, K_U05, K_K01										

Na I roku studiów licencjackich studenci zdobywają podstawową wiedzę z zakresu kierunku studiów, która, rozszerzona i ugruntowana na II i III roku, już może stanowić bazę (pogłębianą na kolejnych etapach studiów) do wykorzystania w przyszłych badaniach. Zdobywaniu **umiejętności badawczych** służą proponowane studentom ćwiczenia, konwersatoria, a zwłaszcza seminaria. Przykładowo: ćwiczenia z *Praktycznej nauki języka* pozwalają studentom zdobyć znajomość języków starożytnych, a konwersatorium z *Gramatyki opisowej* pozwala pogłębić wiedzę i umiejętności oraz nadać im charakter naukowy. Oba rodzaje zajęć kształtują podstawowe umiejętności analizy i interpretacji tekstu. Konwersatoria ze *Wstępu do językoznawstwa* i *Wstępu do literaturoznawstwa* dostarczają podstawowej wiedzy z tych dziedzin, a końcowa praca pisemna sprawdza praktyczne jej wykorzystanie i przygotowuje studenta do napisania w przyszłości merytorycznie poprawnej pracy dyplomowej. Ćwiczenia z *Historii starożytnej* dzięki pracy z tekstem (jedną z form jest referat) wypracowują w studencie umiejętność przeprowadzania kwerendy bibliotecznej, wykorzystywania bazy danych i posługiwania się internetem w celu zdobywania informacji, sporządzania bibliografii i przypisów przy przygotowywaniu wystąpień ustnych i prac pisemnych. Na zajęciach z *Krytyki i edycji tekstu* oraz *Redakcji tekstu* student uczy się tworzyć własny warsztat tłumacza niezbędny w przyszłej pracy m.in. badawczej. Nie do przecenienia jest w tej kwestii wymaganie od studentów zaliczania lektur łacińskich i greckich – student (w ustalonych granicach) samodzielnie wybiera tekst, przygotowuje jego tłumaczenie, analizę gramatyczno-składniową oraz sprawdza kontekst kulturowy i historyczny danej pozycji, a przygotowaniu do tego zadania służą osobne zajęcia konwersatoryjne. Na końcowym etapie studiów seminaria licencjackie utrwalają i pogłębiają umiejętności zdobyte już na ćwiczeniach i konwersatoriach. Zwieńczeniem seminarium jest praca dyplomowa, w której student prezentuje efekty swojej pracy badawczej. Studenci filologii klasycznej przygotowani są także do (w pracy badawczej lub innej) posługiwania się językiem obcym, co jest szczególnie istotne biorąc pod uwagę międzynarodowy charakter studiów klasycznych (studenci nierzadko odbywają studia częściowe lub w pełnym wymiarze za granicą). Poza tym, że na studiach I stopnia obowiązuje zaliczenie lektoratu języka obcego i zdania certyfikatu z języka obcego, studenci dość wcześnie stają przed koniecznością korzystania ze źródeł obcojęzycznych na wielu zajęciach i dzięki temu poznają treści kierunkowe w kontekście europejskim i światowym.

Wcześniej wymienione metody dydaktyczne kształtują także zakładane **kompetencje społeczne**, również te niezbędne w działalności badawczej. Student, przygotowując ćwiczenia, referaty, biorąc udział w dyskusji, uczy się nie tylko oceniać poziom własnej wiedzy, lecz także prezentować w grupie efekty swojej pracy, a co za tym idzie – słuchać z szacunkiem (nad czym czuwa nauczyciel, jednocześnie moderator dyskusji) argumentów innych osób oraz merytorycznie uzasadniać swoje stanowisko. Absolwent filologii klasycznej jest gotowy: doceniać tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości oraz aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego szczególnie grecko-rzymskiego antyku; uznać świadomość znaczenia nauk o starożytności oraz innych nauk humanistycznych dla utrzymania rozwoju i więzi społecznej na różnych poziomach. Dwie ostatnie kompetencje są trudno mierzalne. Można je weryfikować zarówno doбором treści pisanych przez studentów prac dyplomowych, jak i działalnością naszych studentów w kołach naukowych i w ich działaniach na rzecz popularyzacji dziedzictwa antyku.

Na **studiach II stopnia** w zakresie **językoznawstwa** student między innymi pogłębia znajomość gramatyki i leksyki obu języków klasycznych oraz zdobywa umiejętność czytania i tłumaczenia tekstów

łacińskich i greckich o znacznym stopniu trudności, ponadto pogłębia również wiedzę o zasadach translatoryki. Służą temu m.in. zajęcia z *Lektur greckich i łacińskich*, *Językoznawstwa* oraz *Translatoria*. W pogłębieniu znajomości historii powstania i rozwoju obu języków klasycznych pomagają zajęcia ze *Stylistyki łacińskiej* (przedmiot obowiązkowy) oraz z *Gramatyki historycznej języka greckiego*, *Gramatyki historycznej języka łacińskiego* oraz *Stylistyki greckiej* (dla studentów, którzy wybrali moduł klasyczny).

W zakresie **literaturoznawstwa** po zajęciach z *Recepcji kultury antycznej*, *Metodologii badań literackich*, *Edycji i krytyki tekstu* oraz *Paleografii* student ma pogłębioną wiedzę na temat literatury starożytnej, recepcji literatury klasycznej na gruncie literatury światowej i kultury współczesnej, transmisji tekstów starożytnych, a także tradycji krytycznoliterackiej współkształtującej historię literatury. Student wykorzystuje zdobytą wiedzę przy analizowaniu i interpretowaniu poznawanych utworów, posługując się szczegółową terminologią krytyczną i odpowiednią metodologią, której wybór odpowiednio uzasadnia. Nabyte umiejętności wykorzystuje następnie przy pisaniu pracy dyplomowej, a także w ramach późniejszej działalności naukowej lub w pracy zawodowej, w której nie do przecenienia są także nabyte w czasie studiów (zwłaszcza podczas konwersatoriów i na seminariach) kompetencje społeczne, w tym umiejętność pracy w zespole, a także kierowania pracą zespołu. Na konwersatoriach i seminariach student rozwija takie kompetencje jak umiejętność argumentowania z wykorzystaniem własnych przekonań oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków, zarazem tworzenia syntetycznych podsumowań, umiejętność przeprowadzania kwerendy bibliotecznej z wykorzystaniem bazy danych i Internetu, sporządzania bibliografii i przypisów ze stosowną dbałością o prawa autorskie, formatowania dokumentów z wykorzystaniem edytora tekstów, przygotowania prezentacji multimedialnej. Właśnie te kompetencje pozwalają studentowi świadomie i aktywnie brać udział w badaniach naukowych lub rozpocząć własne projekty badawcze.

Dostosowanie procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów

Metody kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się są w indywidualnych wypadkach **dostosowywane do potrzeb studentów z różnego rodzaju niepełnosprawnościami lub przebywającymi pod długotrwałą opieką lekarską**, którzy znajdują się pod opieką Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami UW (BON). Decyzję o przyznaniu **indywidualnej organizacji studiów** (IOS), po otrzymaniu opinii i rekomendacji BON, wydaje na prośbę studenta Kierownik Jednostki Dydaktycznej (KJD). Zgodnie z § 26 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim ([Monitor UW z 2019 r. poz. 186 z późn. zm.](#)) indywidualna organizacja studiów może obejmować: 1) indywidualny program studiów realizowany we współpracy z opiekunem naukowym; 2) indywidualny plan studiów; 3) indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów; 4) indywidualny tryb studiowania przeznaczony dla studentów z niepełnosprawnością lub z chorobą przewlekłą. Indywidualna organizacja studiów może być przyznana także studentom, którzy łączą studia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* z innymi studiami lub gdy sytuacja życiowa zmusza ich do wystąpienia z prośbą o przyznanie IOS. W takich przypadkach IOS zazwyczaj obejmuje zwiększenie dopuszczalnego limitu nieobecności na zajęciach oraz indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów. Kameralny charakter studiów na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* pozwala na dużą elastyczność w tym zakresie.

Harmonogram realizacji programu studiów i forma realizacji zajęć

Studia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* są **studiami dwustopniowymi**. Studia I stopnia na kierunku trwają 6 semestrów i wymagają od studenta nakładu pracy równego 180 punktom ECTS. Studia II stopnia trwają 4 semestry, a do ich ukończenia konieczne jest zdobycie 120 ECTS. Realizacja treści programowych zaplanowana jest w czasie trwania studiów równomiernie i umożliwia studentom rozłożenie nakładu pracy w sposób zrównoważony pomiędzy poszczególne etapy nauki.

Wszystkie zajęcia na kierunku (z wyjątkiem szkolenia BHP i ewentualnie zewnętrznych zajęć ogólnouniwersyteckich do wyboru) prowadzone są w **trybie stacjonarnym**, wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (wykłady, lektoraty, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, warsztaty). Warto jednak zaznaczyć, że zgodnie z zarządzeniem nr 111 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie organizacji zajęć dydaktycznych, egzaminów i zaliczeń w trybie zdalnym ([Monitor UW z 2021 r. poz. 222](#)) zajęcia dydaktyczne przewidziane do prowadzenia w trybie stacjonarnym mogą być okresowo prowadzone w trybie zdalnym za zgodą KJD wyrażoną na uzasadniony wniosek osoby prowadzącej zajęcia. Dotyczy to zarówno studiów I, jak i II stopnia.

Zajęcia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich*, zwłaszcza na starszych latach, prowadzone są w niewielkich grupach. Szczegóły określa § 1 ust. 2 zarządzenie nr 9 Kierownika Jednostki Dydaktycznej Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 5 czerwca 2025 r. w sprawie ustalenia limitów liczebności grup w ramach poszczególnych typów zajęć dydaktycznych na kierunkach organizowanych przez Wydział Polonistyki ([DWPL z 2025 r. poz. 66](#)).

typ zajęć	stopień studiów	minimalna liczba uczestników	rekomendowana maksymalna liczba uczestników (limit w USOS)	maksymalna liczba uczestników (niewymagająca zgody KJD)
ćwiczenia	I	5	25	25
ćwiczenia	II	2	20	20
konwersatorium	I	5	20	20
konwersatorium	II	2	20	20
seminarium licencjackie	I	3	15	15
seminarium magisterskie	II	2	15	15
warsztaty	I	5	20	20
warsztaty	II	2	20	20
wykład	I/II	10	75	100

Praktyki zawodowe

Zgodnie z programem studiów I stopnia studenci zobowiązani są do odbycia **praktyk kierunkowych** w wymiarze 40 godzin (2 ECTS). Przebieg i monitorowanie praktyk zawodowych regulują:

- uchwała Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów: filologia bałtycka, filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie, filologia polska, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, logopedia ogólna i kliniczna, slawistyka, sztuka pisania, sztuki społeczne z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia Zasad odbywania praktyk zawodowych na kierunku filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie ([DRD z 2023 r. poz. 3](#));
- uchwała Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów: filologia bałtycka, filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie, filologia polska, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, logopedia ogólna i kliniczna, slawistyka, sztuka pisania, sztuki społeczne z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie zasad monitorowania jakości praktyk zawodowych na studiach I i II stopnia na kierunku filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie ([DRD z 2021 r. poz. 185](#)).

Studenci sami wybierają formę praktyk i instytucję, w której będą je odbywać, po uprzednim skonsultowaniu tej kwestii z opiekunem praktyk zawodowych. Praktyki powinny być związane

z kierunkiem studiów, jako że w założeniu mają one poszerzać kompetencje zawodowe studenta i zwiększać jego szanse na rynku pracy.

Cele praktyk

Studenckie praktyki zawodowe mają w szczególności na celu:

1. Poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystywania.
2. Zapoznanie ze specyfiką środowiska zawodowego.
3. Kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych bezpośrednio związanych z miejscem odbywania praktyk.
4. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji.
5. Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji, podziału kompetencji, procedur, procesu planowania i kontroli.
6. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.
7. Doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sytuacjach zawodowych.

Organizacja praktyk zawodowych

1. Za organizację praktyk zawodowych odpowiada powołany przez KJD i upoważniony do wykonywania w jego imieniu odpowiednich czynności **opiekun praktyk zawodowych (OPZ)**. Na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* został powołany zarówno opiekun praktyk zawodowych na I stopniu studiów, jak i opiekun praktyk zawodowych realizowanych w ramach dodatkowej specjalizacji nauczycielskiej.
2. OPZ prowadzi ewidencję studentów, którzy odbyli praktyki.

Miejsce odbywania praktyk zawodowych

1. Praktyki zawodowe mogą się odbywać w polskich lub zagranicznych jednostkach gospodarczych, jednostkach administracji państwowej, administracji samorządowej, instytucjach społecznych, placówkach oświatowych, instytucjach kultury, instytucjach naukowo-badawczych, wydawnictwach, mediach lub innych jednostkach organizacyjnych, jeżeli charakter odbywanych przez studenta praktyk jest zgodny z profilem kierunku studiów.
2. Praktyki zawodowe mogą się odbywać w ramach realizowanych na UW programów międzynarodowej wymiany studentów.
3. Student może odbywać praktyki zawodowe zgodne z profilem kierunku studiów w samodzielnie wybranej przez siebie firmie/instytucji.
4. Student może skorzystać z oferty praktyk zawodowych przedstawionych przez OPZ lub Biuro Karier UW.

W ciągu ostatnich 5 lat studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* odbywali praktyki między innymi w bibliotekach (szkolnych, gminnych, naukowych), w Gabinecie Starych Druków BUW, w redakcjach naukowych („U Schyłku Starożytności”, „Teologia Polityczna”, „Newsweek Polska”), w instytucjach naukowych (IBL PAN), w wydawnictwach (Global Scientific Platform sp. z o.o. – Wydawnictwo Sub Lupa), a także w archiwach (Archiwum Główne Akt Dawnych). Niejednokrotnie są to instytucje, z którymi Instytut Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki współpracuje od lat (więcej na ten temat w kryterium 6). Warto zaznaczyć, że wszyscy studenci zostali ocenieni bardzo wysoko przez instytucje, w których odbywali praktyki.

Praktyki nauczycielskie

Na studiach II stopnia student może wybrać dodatkową specjalizację nauczycielską, która umożliwia zdobycie uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu *język łaciński i kultura antyczna* w szkołach ponadpodstawowych. Program specjalizacji został przygotowany we współpracy z Pełnomocniczką Rektora ds. kształcenia nauczycieli. Podstawą prawną realizacji specjalizacji nauczycielskiej jest Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.

w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (tekst jednolity: [Dz. U. z 2024 r. poz. 453](#)), a szczegółowy program specjalizacji i zasady realizacji praktyk nauczycielskich zawiera uchwała nr 505 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim ([Monitor UW z 2020 r. poz. 38 z późn. zm.](#)).

Cel praktyk

Celem praktyk nauczycielskich jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną.

Cele szczegółowe praktyk to:

1. Zapoznanie studenta z zadaniami dydaktycznymi realizowanymi przez szkołę, sposobem funkcjonowania i organizacji pracy dydaktycznej szkoły oraz rodzajami dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.
2. Nabycie przez studenta doświadczenia poprzez obserwację pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych (stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej).
3. Planowanie i przeprowadzanie przez studenta pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serii lekcji lub zajęć.
4. Analizowanie przez studenta, z pomocą opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacji i zdarzeń pedagogicznych zaobserwowanych lub doświadczonych w czasie praktyk.
5. Skuteczne współdziałanie studenta z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami, w celu poszerzania wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

Realizację całego programu specjalizacji potwierdza kierownik studiów. W ciągu ostatnich 5 lat specjalizację pedagogiczną w ramach *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* ukończyły dwie osoby.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja na studia

Szczegółowe warunki i tryb postępowania rekrutacyjnego na studia prowadzone na Uniwersytecie Warszawskim określa odpowiednia uchwała Senatu UW (np. uchwały nr 107 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie warunków, trybu i terminów postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2026/2027 – [Monitor UW z 2025 r. poz. 180 z późn. zm.](#)). Zasady przyjęć są dla kandydatów dostępne w **systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK)**, za pośrednictwem którego prowadzone jest postępowanie rekrutacyjne.

Podczas rekrutacji na studia I stopnia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* największy nacisk położony jest na sprawdzenie **predyspozycji językowych kandydatów**, dlatego wymagany jest egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym (waga 40%). Oprócz egzaminu z języka obcego kandydat powinien zdać egzamin maturalny z języka polskiego (waga 30%, przelicznik 0,6 za poziom podstawowy, 1 za rozszerzony), matematyki (waga 15%, przelicznik 0,6 za poziom podstawowy, 1 za rozszerzony – jest to przedmiot wymagany przy rekrutacji na wszystkie kierunki UW) i z przedmiotu do wyboru (waga 15%).

W rekrutacji na studia I stopnia mogą wziąć udział osoby posiadające tzw. nową maturę (2005–2025), a także kandydaci ze starą maturą, maturą międzynarodową (IB), maturą europejską (EB), maturą zagraniczną. Kandydatów z **maturą zagraniczną** oraz kandydatów z **maturą IB lub EB** obowiązuje **rozmowa sprawdzająca znajomość języka polskiego** (nie dotyczy osób, które mają na dyplomie wynik egzaminu z języka polskiego). Kompetencje językowe uznawane są także na podstawie honorowanych przez UW **certyfikatów językowych**. Minimalny próg kwalifikacji na studia I stopnia wynosi **50 pkt.** Ulgi w postępowaniu rekrutacyjnym przysługują **laureatom i finalistom olimpiad** wyszczególnionych w odpowiedniej uchwale Senatu UW. Przyznany limit osób przyjętych na I rok studiów licencjackich na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* wynosi w rekrutacji otwartej **100 osób** i zwykle, by go wypełnić, niezbędne jest uruchomienie drugiej tury rekrutacji.

Rekrutacja na studia II stopnia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* jest przeznaczona dla osób, które uzyskały **dyplom licencjata, magistra, inżyniera lub równorzędny na dowolnym kierunku studiów**. Podstawą rekrutacji jest lista rankingowa utworzona na podstawie ocen z ustnego egzaminu wstępnego, którego zakres obejmuje sprawdzenie:

- stopnia znajomości języka łacińskiego (przekład tekstu Cyserona lub Wergiliusza, komentarz gramatyczny, analiza przekładu literackiego);
- stopnia znajomości języka greckiego (przekład urywka tekstu Ksenofonta, komentarz gramatyczny);
- poziomu ogólnego przygotowania do studiów filologii klasycznej (kandydat przedstawia dwa wylosowane zagadnienia z zakresu mitologii, dramatu, epiki i liryki, historiografii antycznej, filozofii, retoryki, edycji i krytyki tekstu czy życia codziennego; szczegółowa lista zagadnień jest opublikowana w wymaganiach rekrutacyjnych).

Z egzaminu całkowicie zwolnieni są **absolwenci studiów I stopnia w zakresie filologii klasycznej**, którzy są kwalifikowani na podstawie rankingu ocen z dyplomu ukończenia studiów wyższych. Częściowe zwolnienie z egzaminu przysługuje kandydatom z dyplomem ukończenia studiów na kierunku innym niż filologia klasyczna, którzy zdali następujące egzaminy przewidziane na II lub III rok studiów licencjackich na kierunku filologia klasyczna:

- z języka łacińskiego lub z gramatyki opisowej języka łacińskiego,
- z języka greckiego lub z gramatyki opisowej języka greckiego.

Ci kandydaci są zwolnieni odpowiednio z części sprawdzającej znajomość języka łacińskiego, języka starogreckiego lub obu. W takiej sytuacji ocena uzyskana z wyżej wymienionych egzaminów zostaje wliczona do średniej ocen z egzaminu wstępnego.

Kandydatów z **dyplomem zagranicznym** obowiązują takie same zasady, co kandydatów z dyplomem uzyskanym w Polsce (ich wyniki są odpowiednio przeliczone i przyrównane do skali ocen obowiązującej na UW). Obcokrajowcy mogą potwierdzić swoje kompetencje do studiowania w języku polskim na dwa sposoby – przedstawiając honorowany przez UW certyfikat językowy lub biorąc udział w rozmowie kwalifikacyjnej (punktacja z rozmowy sprawdzającej znajomość języka polskiego nie jest wliczana do końcowego wyniku postępowania kwalifikacyjnego). Limit przyjęć na studia II stopnia wynosi **10 miejsc**.

Zarówno na studiach I, jak i II stopnia przewidziano rekrutację w trybie **przeniesienia z innej uczelni**. O przeniesienie w ramach ustalonego limitu miejsc mogą ubiegać się osoby studiuje w trybie stacjonarnym, które ukończyły I rok studiów i które wywiązały się ze wszystkich zobowiązań wobec macierzystej uczelni. Ostateczną decyzję w sprawie przeniesień podejmuje Kierownik Jednostki Dydaktycznej (KJD). Limit przyjęć dla studiów I oraz II stopnia wynosi po **5 miejsc**.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się określa uchwała nr 28 Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów filologia bałtycka, filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie, filologia polska, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, logopedia ogólna i kliniczna, slawistyka, sztuki społeczne z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych zasad przeprowadzania egzaminów i oceniania na studiach I i II stopnia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* ([DRD z 2020 r. poz. 569](#)).

Zasady przeprowadzania egzaminów

Egzamin z danego przedmiotu w danej sesji egzaminacyjnej może przeprowadzić **osoba, która ma co najmniej stopień doktora i posiada doświadczenie w prowadzeniu zajęć z danego przedmiotu**. Osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra może przyjmować egzaminy, pod warunkiem, że zostanie do tego upoważniona przez KJD po otrzymaniu zgody Rady Dydaktycznej (RD) oraz posiada przynajmniej trzyletnie doświadczenie w prowadzeniu danego przedmiotu. Nie później niż 3 tygodnie przed rozpoczęciem sesji głównej prowadzący informuje studentów o terminie egzaminu (zgodnym z harmonogramem ogłoszonym wcześniej przez KJD i zaakceptowanym przez Radę Samorządu Studenckiego [RSS]), procedurze przeprowadzania egzaminu, egzaminatorach prowadzących dany egzamin, ewentualnej obecności podczas egzaminu pisemnego innych osób (np. doktorantów) oraz o ich zadaniach, ewentualnej obecności innych osób podczas egzaminu ustnego (np. innych przystępujących do egzaminu studentów – za zgodą KJD). Student ma prawo wystąpić z prośbą o zmianę egzaminatora lub egzaminatorów, w wypadku gdy zachodzą okoliczności mogące rodzić obawy co do zachowania fachowości, bezstronności lub obiektywności przy ocenianiu studenta przez danego egzaminatora. Decyzję o zmianie podejmuje KJD na pisemny wniosek studenta i w porozumieniu z dyrektorem instytutu. Wniosek należy złożyć co najmniej 2 tygodnie przed wyznaczoną datą egzaminu. W uzasadnionych przypadkach KJD może podjąć decyzję o zmianie egzaminatora nawet po tym terminie. Student ma również prawo wystąpić o powołanie obserwatora egzaminu komisyjnego (co najmniej 7 dni przed datą egzaminu). Obserwator nie bierze czynnego udziału w przeprowadzaniu samego egzaminu. Jeśli egzamin się odbył, egzaminator zobowiązany jest niezwłocznie wpisać ocenę z egzaminu do protokołu w USOS (w dniu egzaminu ustnego lub do 7 dni po dacie egzaminu pisemnego). Student ma prawo wglądu do własnej pracy na zasadach określonych przez KJD w porozumieniu z RSS. Egzaminator informuje studenta o ocenie z egzaminu ustnego oraz przekazuje jej uzasadnienie na zakończenie egzaminu (nie na koniec dnia lub wszystkich dni egzaminacyjnych z danego przedmiotu). Student, który nie spełnił kryteriów, nie stawiał się na egzaminie lub nie został do niego dopuszczony, otrzymuje w USOS-ie wpis NK. Egzamin pisemny,

którego część lub całość jest plagiatem (źródło plagiatu musi zostać wskazane), skutkuje oceną niedostateczną z egzaminu (bez możliwości zwolnienia z opłat). W wypadku rażącego naruszenia prawa sprawa plagiatu kierowana jest do Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów i Doktorantów. Studenci mają możliwość przystępowania do egzaminów także w terminach wyznaczonych przed główną sesją egzaminacyjną.

Na **dokumentację egzaminu pisemnego** przeprowadzonego w **formie stacjonarnej** składają się **praca egzaminacyjna** studenta opatrzona informacjami na temat uzyskanej punktacji lub/i krótką recenzją wskazującą mocne i słabe strony pracy, a także **ocena w protokole egzaminacyjnym w USOS**. Praca jest przechowywana przez co najmniej rok w dokumentacji jednostki prowadzącej dany przedmiot.

Na **dokumentację egzaminu pisemnego** przeprowadzonego w **formie zdalnej** składają się **praca egzaminacyjna** studenta (w postaci wypełnionego formularza na wybranej przez egzaminatora platformie), opatrzona informacjami na temat uzyskanej punktacji lub/i krótką recenzją wskazującą mocne i słabe strony pracy, oraz **ocena w protokole egzaminacyjnym w USOS**. Praca jest przechowywana przez co najmniej rok od ogłoszenia wyników egzaminu w systemie obsługującym dany egzamin albo na dysku wirtualnym przypisanym do służbowego konta egzaminatora, lub na nośniku zewnętrznym przechowywanym w jednostce prowadzącej przedmiot.

Na dokumentację **egzaminu ustnego** przeprowadzonego w formie stacjonarnej lub zdalnej składają się podpisany przez egzaminatora **indywidualny protokół egzaminacyjny** zawierający zadane pytania i oceny, które student uzyskał z każdego z nich (protokół ten przechowywany jest przez co najmniej rok w dokumentacji jednostki prowadzącej dany przedmiot) oraz **ocena w protokole egzaminacyjnym w USOS**.

Zasady przeprowadzania zaliczeń końcowych

Zasady zaliczenia danego przedmiotu muszą być szczegółowo opisane w **syllabusie**, przedstawione studentom i omówione z nimi na pierwszych zajęciach. W syllabusie przedmiotu musi znaleźć się szczegółowy opis metod weryfikacji efektów uczenia się i kryteriów oceniania. Wśród metod weryfikacji efektów uczenia się mogą się znaleźć: *case study*, egzamin dyplomowy, egzamin lub test bez dostępu do podręczników, egzamin lub test z dostępem do podręczników, egzamin pisemny ograniczony czasowo, egzamin ustny obejmujący materiał z listy lektur i/lub materiałów z zajęć, egzamin ustny z losowaniem zestawu pytań, prace pisemne w formie określonej przez osobę prowadzącą zajęcia, konspekty i scenariusze lekcji (specjalizacja nauczycielska), ocena bieżącego przygotowania do zajęć dydaktycznych, ocena ciągła umiejętności studenta podczas zajęć dydaktycznych, ocena merytoryczna wkładu studenta w dyskusję, ocena pracodawcy i opiekuna praktyk dotycząca kompetencji i umiejętności studentów odbywających praktyki zawodowe, ocena umiejętności analizy dzieła literackiego (sprawdzana w formie ustnej lub pisemnej), ocena umiejętności argumentacji w czasie dyskusji, ocena umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych (także w języku obcym, studia I stopnia – poziom B2, studia II stopnia – B2+), ocena umiejętności przetłumaczenia fragmentu tekstu naukowego i literackiego z języka obcego na język polski (studia II stopnia), ocena umiejętności przygotowania pracy dyplomowej, ocena umiejętności współdziałania w grupie, prezentacja założeń i osiągniętych wyników pracy dyplomowej, prezentacje i projekty grupowe, prezentacje multimedialne, prezentacje wyników w formie ustnej, pisemnej, audiowizualnej lub elektronicznej, raporty grupowe oraz indywidualne, rozwiązywanie zadań problemowych, samoocena efektów uczenia się, sprawdzian testowy ze znajomości lektur. Jeśli wśród wymienionych w syllabusie zasad weryfikacji efektów kształcenia znajdują się prace semestralne, roczne, śródsemestralne, prezentacje multimedialne, eseje, konspekty lekcji itd., prowadzący zajęcia musi ustalić ze studentami formę (wersja elektroniczna lub papierowa) ich utrwalenia i przekazania do sprawdzenia. Stanowiąca podstawę weryfikacji praca powinna zostać opatrzona klarowną punktacją i recenzją wskazującą jej mocne i słabe strony. Prowadzący zajęcia powinien także udostępnić pracę studentowi na zasadach określonych przez KJD w porozumieniu z RSS. Praca oddana przez studenta powinna zostać oceniona przez prowadzącego w terminie dwóch tygodni od dostarczenia (o ile

w sylabusie nie zaznaczono inaczej). Praca zaliczeniowa, której część lub całość jest plagiatem (źródło plagiatu musi zostać wskazane), skutkuje oceną niedostateczną z przedmiotu, w ramach którego powstała. W wypadku rażącego naruszenia prawa sprawa plagiatu kierowana jest do Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów i Doktorantów UW. Tak samo jak w przypadku egzaminu student ma prawo do dwukrotnego podejścia do pisemnego lub ustnego zaliczenia przedmiotu.

Zasady odbywania praktyk zawodowych

Ramowe zasady odbywania praktyk zawodowych określa uchwała nr 95 Rady Dydaktycznej z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia zasad odbywania praktyk zawodowych na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* ([DRD z 2023 r. poz. 3](#)). Praktyki zawodowe mogą odbywać się w formie: praktyk zorganizowanych (oferta uniwersytecka przygotowana na podstawie umów długoterminowych zawartych przez Biuro Karier UW); praktyk indywidualnych (student inicjuje podpisanie porozumienia z firmą/instytucją, a opiekun praktyk zawodowych [OPZ] sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przebiegiem praktyk); zatrudnienia na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych na okres co najmniej miesiąca w firmie/instytucji na stanowisku zgodnym z profilem kierunku studiów; prowadzenia własnej działalności zgodnej z profilem kierunku studiów; udziału w działalności na rzecz UW zorganizowanej przez uczelnię i pozwalającej osiągnąć cele praktyk zgodne z profilem kierunku studiów (w szczególności przez realizację projektów w ramach działalności kół naukowych, udział w realizacji prac naukowo-badawczych, udział w zleconych UW projektach np. wdrożeniowych, udział w akcjach promujących UW, organizację życia kulturalnego i gospodarczego UW, organizację życia naukowego i sportowego UW). Przed rozpoczęciem praktyk student musi uzgodnić program i warunki odbywania praktyk z opiekunem w firmie/instytucji, następnie uzyskać akceptację programu od OPZ, a finalnie dostarczyć do miejsca odbywania praktyk wystawione przez UW porozumienie w sprawie organizacji praktyk. W przypadku korzystania z praktyk zorganizowanych należy uzgodnić program i termin z OPZ oraz uzyskać skierowanie z Biura Karier UW. Zaliczenia praktyk na ocenę dokonuje OPZ na podstawie stosownych dokumentów: porozumienia w sprawie organizacji praktyk oraz zaświadczenia o odbyciu praktyk albo wniosku o zaliczenie praktyk na podstawie zatrudnienia lub prowadzenia działalności.

W przypadku praktyk realizowanych w ramach specjalizacji nauczycielskiej weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się jest dokonywana za pomocą zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, w tym egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub zamkniętych, egzaminów ustnych, testów, projektów, prac pisemnych, dzienników praktyk/portfolio, a także na podstawie analizy opracowanych konspektów i obserwacji ich praktycznej realizacji.

Zasady dyplomowania

Zasady, warunki oraz tryb dyplomowania na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* określa uchwała nr 18 Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów *filologia bałtycka*, *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*, *filologia polska*, *filologia polskiego języka migowego*, *kulturoznawstwo – wiedza o kulturze*, *logopedia ogólna i kliniczna*, *slawistyka*, *sztuki społeczne* z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie szczegółowych zasad dyplomowania na studiach I i II stopnia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* ([DRD z 2020 r. poz. 164](#)). Prace dyplomowe powstają w ramach **seminariów dyplomowych**, których profil zgodny jest z profilem studiów i poziomem kształcenia (seminaria licencjackie – studia I stopnia, seminaria magisterskie – studia II stopnia). Zakres tematyczny seminariów określają zadeklarowana przez prowadzącego je nauczyciela akademickiego przynależność do jednej lub dwóch dyscyplin (literaturoznawstwo, językoznawstwo) oraz własne zainteresowania i kompetencje naukowe. Dopuszcza się pisanie prac poza seminarium pod kierunkiem uprawnionego do opieki nauczyciela akademickiego, którego kompetencje i zainteresowania odpowiadają zaproponowanemu tematowi pracy (nie zwalnia to studenta z obowiązku zaliczenia seminarium). Warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego jest osiągnięcie efektów uczenia się zapisanych w sylabusie i złożenie pracy dyplomowej najpóźniej do 15 września. Aby pisać pracę poza seminarium

dyplomowym, student musi uzyskać pisemną zgodę prowadzącego seminarium, nowego opiekuna oraz KJD.

Do podstawowych obowiązków **promotora** należą: opieka merytoryczna nad powstającą pracą dyplomową, ustalenie harmonogramu pracy nad dysertacją, egzekwowanie jego realizacji, sprawdzenie gotowej pracy za pomocą Jednolitego Systemu Antyplagiatowego w Archiwum Prac Dyplomowych (APD) i po pozytywnej weryfikacji dopuszczenie jej do obrony.

Wybór tematu pracy dyplomowej przez studenta następuje w uzgodnieniu z promotorem, który odpowiada za zgodność tematu pracy z profilem studiów, poziomem kształcenia oraz dyscyplinami, do których kierunku studiów został przyporządkowany. Ostateczną wersję tematu pracy dyplomowej zatwierdza KJD, który ma obowiązek zweryfikować, czy temat spełnia wymogi formalne. Temat pracy dyplomowej musi zostać zatwierdzony co najmniej na 14 dni przed planowanym egzaminem dyplomowym. W przypadku braku akceptacji tematu przez KJD, temat musi zostać zmodyfikowany i ponownie przedstawiony do akceptacji. Brak akceptacji przez KJD może spowodować przesunięcie terminu egzaminu dyplomowego.

Wymagania formalne i merytoryczne wobec pracy licencjackiej

1. Objętość: od 1 do 2 arkuszy wydawniczych (40–80 tys. znaków). W sytuacji szczególnie uzasadnionej specyfiką badań KJD na wniosek promotora może zezwolić na mniejszy lub większy rozmiar pracy.
2. Praca licencjacka musi dowodzić przygotowania do prowadzenia badań naukowych przez studenta i sprawdzać efekty uczenia się w zakresie: orientacji w dziedzinie, której dotyczy praca; poprawnego posługiwania się terminologią właściwą dla wybranego obszaru badań; formułowania rozwiniętej, spójnej, logicznej, poprawnej językowo wypowiedzi pisemnej; zbierania materiałów badawczych potrzebnych do pracy, rozpoznawania stanu badań nad podjętym zagadnieniem; samodzielnego selekcjonowania i analizowania zebranego materiału; sporządzania przypisów i bibliografii.

Promotorzy i recenzenci zobowiązani są do uwzględnienia powyższych kryteriów przy ocenie pracy licencjackiej. Recenzja pracy musi zostać napisana w ogólnouniwersyteckim formularzu recenzji dostępnym w APD najpóźniej na 3 dni przed egzaminem dyplomowym.

Wymagania formalne i merytoryczne wobec pracy magisterskiej

- a. Objętość: od 3 do 5 arkuszy wydawniczych (120–200 tys. znaków). W sytuacji szczególnie uzasadnionej specyfiką badań KJD na wniosek promotora może zezwolić na mniejszy lub większy rozmiar pracy.
- b. Praca magisterska musi dowodzić umiejętności prowadzenia badań naukowych przez studenta i sprawdzać efekty uczenia się w zakresie: pogłębionej i uszczegółowionej znajomości dziedziny, której dotyczy praca; poprawnego posługiwania się specjalistycznym językiem i terminologią właściwymi dla wybranego obszaru badań; świadomego posługiwania się uzasadnioną metodologią badawczą; samodzielnego zbierania materiałów badawczych potrzebnych do pracy, rozpoznawania stanu badań nad podjętym zagadnieniem, hierarchizowania uzyskanej wiedzy; samodzielnego formułowania hipotez i sądów badawczych, polemiki z innymi stanowiskami; samodzielnego formułowania uzasadnionych wniosków badawczych; sporządzania przypisów i bibliografii.

Promotorzy i recenzenci zobowiązani są do uwzględnienia powyższych kryteriów przy ocenie pracy magisterskiej. Recenzja pracy musi zostać napisana w ogólnouniwersyteckim formularzu recenzji dostępnym w APD najpóźniej na 3 dni przed egzaminem dyplomowym.

Zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych

Egzamin licencjacki ma formę ustną. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu online. Egzamin licencjacki sprawdza przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych, w tym przede wszystkim umiejętności obrony koncepcji pracy licencjackiej (uzasadnienie wyboru tematu, materiału egzemplifikacyjnego i bibliografii przedmiotowej etc.), zdolność krytycznej lektury literatury podmiotu i przedmiotu oraz orientację w obszarze naukowym wyznaczonym przez temat pracy licencjackiej i zakres seminarium dyplomowego. Na egzamin składają się 3 pytania zadane przez komisję egzaminacyjną, w tym jedno związane z problematyką pracy, jedno związane z problematyką wskazanego seminarium licencjackiego określoną w sylabusie i jedno sprawdzające umiejętność tłumaczenia i samodzielnego opracowania tekstu w języku greckim lub łacińskim (na podstawie wybranych w porozumieniu z promotorem 20 stron tekstu). Pytania egzaminacyjne formułują promotor pracy oraz recenzent. Przewodniczący komisji czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu.

Egzamin magisterski ma formę ustną. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu online. Egzamin magisterski sprawdza umiejętność samodzielnego prowadzenia badań przez studenta, w tym przede wszystkim umiejętność odniesienia się do pytań, zarzutów lub uwag dotyczących badań własnych (interpretacji wyników, metodologii etc.) i zdolność krytycznej analizy oraz syntezy wybranych zagadnień w dyscyplinie, do której została przyporządkowana praca magisterska, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru naukowego wyznaczonego przez temat pracy i zakres seminarium dyplomowego. Na egzamin składają się 3 pytania zadane przez komisję egzaminacyjną, w tym jedno związane z problematyką i metodologią pracy (pozwalające magistrantowi przedstawić m.in. argumentację na rzecz wykorzystanej metody, obranych narzędzi badawczych, selekcji materiału oraz wskazać perspektywę dalszych badań wynikających z ustaleń poczynionych w pracy), jedno związane z dyscypliną naukową, do której została przyporządkowana praca, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki seminarium magisterskiego i sylabusu oraz jedno sprawdzające umiejętność tłumaczenia i samodzielnego opracowania tekstu w języku greckim lub łacińskim (na podstawie wybranych w porozumieniu z promotorem 30 stron tekstu). Pytania egzaminacyjne formułują promotor pracy oraz recenzent. Przewodniczący komisji czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu.

Proces dyplomowania monitoruje **komisja ds. monitorowania procesu dyplomowania** powoływana przez Radę Dydaktyczną (RD). Ewaluacja procesu dyplomowania z danego roku akademickiego przeprowadzana jest od października do grudnia następnego roku akademickiego. Komisja monitoruje proces dyplomowania zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, analizuje protokoły egzaminacyjne i recenzje wybranych przez siebie 5 prac licencjackich i 5 prac magisterskich, złożonych w APD w roku poprzednim. Jeśli w danym roku akademickim liczba przeprowadzonych egzaminów dyplomowych jest mniejsza, ewaluacji podlegają wszystkie egzaminy i recenzje prac dyplomowych. Analizie podlega także proces dyplomowania prac studentów, którzy nie zostali przez recenzentów dopuszczeni do egzaminu dyplomowego, oraz egzaminy dyplomowe, które zakończyły się wystawieniem oceny niedostatecznej. Komisja sprawdza przede wszystkim przestrzeganie terminu udostępniania studentom recenzji przed egzaminem dyplomowym; rzetelność, kompletność i trafność uzasadnienia ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez kierującego pracą i recenzenta lub recenzentów; zasadność różnic w ocenach pracy dyplomowej wystawionych przez kierującego pracą i recenzenta lub recenzentów; przestrzeganie zakresu merytorycznego egzaminu; przestrzeganie procedury przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Z przeprowadzonej ewaluacji procesu dyplomowania komisja sporządza raport, który przedstawia RD. RD ma obowiązek przesłać raport do Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia do końca semestru następującego po roku akademickim będącym przedmiotem analiz. W przypadku stwierdzenia uchybień w raporcie muszą znaleźć się propozycje działań naprawczych lub doskonalących proces dyplomowania. W przypadku stwierdzeń rażących błędów indywidualnych pracowników biorących udział w procesie dyplomowania RD ma obowiązek poinformować o tym bezpośredniego przełożonego pracownika, Kierownika Jednostki Dydaktycznej

(KJD) oraz Dziekana Wydziału Polonistyki, którzy powinni wobec pracownika wyciągnąć konsekwencje zgodne ze swoimi kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto KJD ma obowiązek reagować na bieżąco, jeśli zostaną zgłoszone nieprawidłowości w przebiegu procesu dyplomowania. Po zakończeniu prac komisji ds. monitorowania procesu dyplomowania KJD prowadzi kampanię informacyjną skierowaną zarówno do studentów, jak i do promotorów oraz recenzentów, która ma przypominać warunki, zasady i tryb dyplomowania.

Absolwenci studentów magisterskich i obronione przez nich prace budują tożsamość naszego instytutu, a ich spis, udostępniony na stronie <http://ifk.uw.edu.pl/dzialalnosc/prace-magisterskie,77.html>, jest znaczącym elementem naszej polityki informacyjnej.

Monitorowanie losów absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego odbywa się za pośrednictwem systemu ELA (Elektroniczny Los Absolwentów), który czerpie dane z systemów ZUS i POL-on. W przypadku absolwentów kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* nie ma on jednak zastosowania, ponieważ (z uwagi na ochronę danych osobowych) w systemie ELA przyjęto zasadę, że nie są generowane raporty dotyczące grup absolwentów liczących mniej niż 10 osób. Ze względu na specyfikę stosunkowo niewielkiego kierunku studiów o silnym etosie wspólnotowym utrzymujemy kontakt z wieloma absolwentami, nierzadko na przestrzeni wielu lat. Istotnym forum wymiany doświadczeń, sprzyjającym utrzymaniu więzi absolwentów z naszym instytutem, jest wspólna przynależność do warszawskich struktur Polskiego Towarzystwa Filologicznego, do których zapraszani są wypromowani przez nas magistry.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* rokrocznie prowadzi zajęcia ok. 25 osób. W roku akademickim 2025/2026 na obu stopniach studiów zajęcia kursowe (objęte programem studiów) prowadzi 26 osób, w tym 5 osób z innych Wydziałów UW. **Wszyscy prowadzący zajęcia są nauczycielami akademickimi.**

Ponadto w ramach dbałości o ofertę zajęć fakultatywnych dla studentów kierunku i rozwijania kompetencji interdyscyplinarnych zapewniamy także zajęcia dodatkowe prowadzone przez nauczycieli akademickich spoza IFK. W roku akademickim 2025/2026 są to zajęcia z hebrajskiego biblijnego oraz sanskrytu klasycznego, prowadzone przez pracowników Wydziału Kultur Azji i Afryki, oraz zajęcia epigrafiki greckiej, prowadzone przez profesora z Wydziału Historii.

Spośród osób prowadzących objęte programem zajęcia kursowe, 19 osób zadeklarowało prowadzenie działalności badawczej. Zadeklarowane dyscypliny wiodące to:

1. literaturoznawstwo: 9
2. literaturoznawstwo (50%) i filozofia (50%): 1
3. językoznawstwo: 2
4. literaturoznawstwo (75%) i językoznawstwo (25%): 1
5. historia: 3
6. filozofia: 3.

Nauczyciele akademicy spoza IFK prowadzący zajęcia dodatkowe wskazali następujące dyscypliny:

- nauki o kulturze i religii (75%) i językoznawstwo (25%): 1 osoba;
- nauki o kulturze i religii (75%) i filozofia (25%): 1 osoba;
- językoznawstwo (75%) i nauki o kulturze i religii (25%): 1 osoba;
- historia: 1 osoba.

stanowisko	tytuł/stopień	grupa		RAZEM
		badawczo-dydaktyczna	dydaktyczna	
asystent	dr		1	1
	mgr			
starszy asystent	dr			2
	mgr		2	
adiunkt	dr	5 (+2) ¹	2	11 (+3) ¹
	dr hab.	4 (+1) ¹		
profesor uczelni	dr hab.	3 (+1) ¹		3 (+1) ¹
profesor	prof. dr hab.	5		5
Pracownik nieetatowy	dr			2
	mgr	1	1	
	prof. dr hab.	1		1
RAZEM		19	6	25 (+4) ¹
Struktura zatrudnienia nauczycieli prowadzących zajęcia na filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich (stan na marzec 2026 r.)				
¹ Liczby w nawiasie odnoszą się do nauczycieli akademickich spoza IFK prowadzących dodatkowe zajęcia fakultatywne.				

Nauczyciele spoza Instytutu Filologii Klasycznej, którzy prowadzą na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* zajęcia kursowe z filozofii, i historii i epigrafiki i oraz wspomniane zajęcia fakultatywne: lektory języka hebrajskiego oraz sanskrytu klasycznego, i mają stopnie lub tytuły w odpowiednich dyscyplinach: i są to uznani i specjaliści, którzy odznaczają się doświadczeniem zarówno na polu dydaktycznym, jak i naukowym.

Wydział Polonistyki, do którego należy Instytut Filologii Klasycznej, realizuje politykę kadrową zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w aktach prawa wewnętrznego UW, są to m.in.:

- Statut Uniwersytetu Warszawskiego, zwł. § 115–124 ([Monitor z 2019 r. poz. 190](#) z późn. zm.);
- zarządzenie nr 104 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 27 września 2019 r. w sprawie określenia procedury zatrudnienia na stanowisku nauczyciela akademickiego (tekst jednolity: [Monitor UW z 2021 r. poz. 132](#));
- zarządzenie nr 27 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania konkursu na stanowisko nauczyciela akademickiego na Uniwersytecie Warszawskim ([Monitor UW z 2025 r. poz. 50](#)).

Nauczyciele zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych są zobowiązani do stałego podnoszenia kwalifikacji przez aktywny udział w polskim i międzynarodowym życiu naukowym. Pracownicy uczestniczący w kształceniu na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* z naddatkiem realizują stawiane im wymagania zarówno w działalności publikacyjnej, jak i w realizowaniu grantów. Po parametryzacji dyscyplin obejmującej lata 2017–2021 Uniwersytet Warszawski **otrzymał kategorię A zarówno w dyscyplinie literaturoznawstwo, jak i językoznawstwo**, do czego przyczyniła się działalność badawcza pracowników Instytutu Filologii Klasycznej. Wysoką jakość prowadzonych badań potwierdza też duża liczba **awansów naukowych** uzyskanych przez kadrę *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* od czasu ostatniej parametryzacji.

Awanse naukowe kadry związanej z filologią klasyczną i studiami śródziemnomorskimi	łącznie w latach 2020–2026
Stopień naukowy doktora	3
Stopień naukowy doktora habilitowanego	3
Tytuł naukowy profesora	1
RAZEM	7

Uniwersytet Warszawski dąży do kształtowania kultury organizacyjnej sprzyjającej ciągłemu uczeniu się oraz dzieleniu się wiedzą i doświadczeniem. Zasady podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników określa zarządzenie Rektora ([Monitor UW z 2021 r. poz. 138](#)). Pracownicy korzystają z kursów organizowanych przez Uniwersytet (darmowych) i poza nim (refinansowanych w całości lub części). Informacje o aktualnej ofercie kursów przekazywane są przynajmniej raz w miesiącu jednostkom UW, są też stale dostępne na stronach <https://kampus.come.uw.edu.pl/> oraz <https://rekrutacja-i-rozwoj.bsp.uw.edu.pl/>. W latach 2021–2025 pracownicy Instytutu Filologii Klasycznej **113 razy wzięli udział w szkoleniach, kursach i seminariach** finansowanych z programów „Zintegrowanego Programu Rozwoju UW”, „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, „Doskonałość dydaktyczna uczelni” oraz środków własnych UW. Szczególną popularnością cieszą się kursy podnoszące kompetencje miękkie, umiejętności społeczne i osobiste, menedżerskie, publikacyjne, specjalistyczne, naukowe i dydaktyczne, z zakresu zarządzania projektami i zarządzania nauką, a także językowe i informatyczne – ostatnio dużą popularnością cieszą się kursy dotyczące włączania sztucznej inteligencji w proces edukacyjny. W kontekście doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim i w poszczególnych jednostkach dydaktycznych wyróżnić trzeba **cykl szkoleń organizowanych w ramach Akademii Zarządzania Dydaktyką Akademicką**, których adresatami byli przede wszystkim kierownicy jednostek dydaktycznych, oraz **seminaria z zakresu zapewnienia jakości kształcenia, dobrych praktyk, wsparcia osób w kryzysie psychicznym** itp. organizowanych w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni”.

Aktywność pracowników jest stale monitorowana systemem sprawozdań. Każdy nauczyciel nie rzadziej niż raz na cztery lata podlega ocenie okresowej. W latach 2021–2026 oceniono niemal wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* (z wyjątkiem osób nowo zatrudnionych). Wszyscy uzyskali ocenę pozytywną, a przeważająca liczba osób została uznana przez Wydziałową Komisję Oceniającą jako bardzo dobrze lub z naddatkiem spełniająca stawiane pracownikom wymagania.

Podnoszenie kompetencji łączy się z rozwojem zawodowym. Osoby zdobywające kolejne stopnie naukowe, odznaczające się w działalności badawczej i dydaktycznej awansują naukowo; tym, które odznaczają się zaangażowaniem organizacyjnym, powierza się pełnienie funkcji związanych z koordynowaniem pracy i dydaktyki w ramach kierunku.

Najważniejsze osiągnięcia badawcze, dydaktyczne i popularyzatorskie związane z organizowanym kierunkiem przedstawione zostały w charakterystykach poszczególnych osób prowadzących zajęcia. Obsadę zajęć planuje się z uwzględnieniem kompetencji posiadanych przez poszczególnych pracowników, stopień trudności zwiększając wraz z przyrostem doświadczenia pracownika. Zajęcia propedeutyczne powierzane są osobom rozpoczynającym karierę dydaktyczną, kursowe – osobom o już ugruntowanych kompetencjach. Ogólne zajęcia metodologiczne przygotowujące do prowadzenia samodzielnych badań na studiach II stopnia powierza się doświadczonym badaczom. Własne projekty badawcze studenci realizują pod opieką nauczycieli przede wszystkim na zajęciach autorskich – konwersatoriach (powierzanych z reguły osobom co najmniej ze stopniem naukowym doktora) i seminariach dyplomowych (zatrudnionym co najmniej na stanowisku adiunkta w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych).

Instytut Filologii Klasycznej ma w ofercie zajęcia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, które spełniają kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (tekst jednolity: [Dz. U. z 2024 r. poz. 453](#)). Trzeba jednak zaznaczyć, że w ostatnich latach, w związku ze stale malejącą ofertą pracy dla nauczycieli języków klasycznych, studenci kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* nie zgłaszali zainteresowania specjalizacją nauczycielską. Uzyskanie uprawnień w ich przypadku jest dodatkowo utrudnione, gdyż na ogół jedna szkoła nie jest w stanie zapewnić im godzin praktyk dydaktycznych w liczbie wymaganej w rozporządzeniu.

Oceny uzyskiwane przez poszczególne osoby w wypełnianych przez studentów ankietach ewaluacyjnych są jednym z czynników wpływających na powierzanie pracownikom poszczególnych typów zajęć dydaktycznych. Po zakończeniu każdego roku akademickiego Kierownik Jednostki Dydaktycznej przedstawia Radzie Dydaktycznej zbiorczy raport porównujący ogólne wyniki uzyskane przez nauczycieli w poszczególnych kategoriach na każdym z kierunków organizowanych na Wydziale Polonistyki, w tym na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zajęcia kursowe na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* odbywają się w **budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 1, w którym do dyspozycji mamy 8 sal dydaktycznych**. Budynek znajduje się w bliskim sąsiedztwie Kampusu Głównego, co zarówno studentom, jak i prowadzącym zajęcia umożliwia (jeśli zachodzi taka konieczność) swobodne przemieszczanie się między nim a innymi budynkami UW podczas przerw.

Dokładamy wszelkich starań, aby **wszystkie sale wykorzystywane w procesie dydaktycznym były dostosowane do potrzeb uczestników i prowadzących zajęcia**. Tylko w jednej z sal (nr 103) znajdują się krzesła z rozkładanymi pulpitemi, w pozostałych są pełnowymiarowe stoły, co jest korzystnym rozwiązaniem ze względu na częstą potrzebę pracy ze słownikami.

Ponadto sale są wyposażone w:

- stanowiska komputerowe (6 sal),
- ekrany (5 sal),
- telewizory LCD (2 sale),
- rzutniki multimedialne (3 sale),
- tablice suchościeralne lub kredowe (8 sal).

Na całym obszarze Instytutu Filologii Klasycznej działa **internet bezprzewodowy**, z którego można korzystać za pośrednictwem sieci eduroam.

Na potrzeby wykładów dla dużej liczby studentów wykorzystywane są największe spośród ośmiu sal – sale nr 6 i 103, które wyposażone są także w sprzęt nagłaśniający (mikrofony przewodowe i bezprzewodowe). Ponadto prowadzący zajęcia mają możliwość wypożyczenia dodatkowego sprzętu (laptopy). Baza lokalowa zwiększyła się w roku 2024 dzięki przejściu dwóch dodatkowych sal (nr 7–8), co poprawiło komfort studiowania, ale w razie konieczności na potrzeby zajęć oraz specjalnych wydarzeń na prowadzonym przez nas kierunku korzystamy z sal w pobliskich budynkach z bogatego zasobu UW. Aktualnie zajęcia *Warsztat informatyczny filologa* na I roku studiów licencjackich odbywają się w sali komputerowej w jednym z budynków na kampusie głównym.

Obecnie w budynku trwa remont **łazienek, które zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz potrzeb matek z małymi dziećmi** (przewijak). W budynku zadbano, w miarę możliwości, o zapewnienie **warunków wypoczynkowych dostępnych dla wszystkich osób studiujących i pracujących** (sofy na korytarzu oraz w bibliotece). Ponadto w budynku znajdują się automaty z przekąskami i napojami, na pobliskim kampusie centralnym UW działa kilka punktów gastronomicznych, a UW stara się obecnie rozszerzyć dostępność przystępnej cenowo gastronomii, m.in. organizując stołówkę w Bibliotece Uniwersyteckiej.

Dokładamy wszelkich starań, aby budynek, w którym mieści się Instytut Filologii Klasycznej, zaspokajał **potrzeby osób z niepełnosprawnościami** – po wielu latach starań władze UW zabezpieczyły środki finansowe na zamontowanie dźwigu (windy) oraz wszechstronne przystosowanie budynku (rampa przy wejściu). Realizacja tego projektu zaplanowana jest na 2026 rok. Dotychczasowe rozwiązania na rzecz studentów z niepełnosprawnością ruchową nie były satysfakcjonujące, chociaż istniejący na UW system wsparcia umożliwił w przeszłości studia takiej osobie. Korzystała ona ze specjalnego transportu oraz pomocy asystentów, zapewnionych przez UW. W siedzibie Instytutu znajduje się również oznakowanie w alfabecie Braille’a. W 2021 studia w IFK ukończyła niewidoma studentka, a jej obecność w IFK zaowocowała wytworzeniem nowatorskich rozwiązań we współpracy z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami, takich jak przygotowanie oprogramowania do konwersji treści w języku starogreckim zapisanych Braille’em na postać wizualną.

Zarówno osoby odpowiedzialne za organizację procesu dydaktycznego, jak i prowadzące zajęcia **stale doskonalą swoje kompetencje w zakresie udostępniania zajęć osobom ze specjalnymi potrzebami**. Świadczy o tym chociażby dość liczny udział kadry w szkoleniach Biura ds. Osób

z Niepełnosprawnościami. Zarówno studenci, jak i prowadzący zajęcia mogą liczyć na pomoc tej jednostki (np. asystenci, którzy towarzyszą studentom podczas zajęć; przygotowanie sprofilowanych pod kątem szczególnych potrzeb materiałów dydaktycznych).

W siedzibie Instytutu Filologii Klasycznej działa jedna z czterech **bibliotek tworzących system biblioteczny Wydziału Polonistyki**. Aktualne zasoby tej biblioteki to książki i czasopisma (gromadzone zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej), bazy danych – krajowe i międzynarodowe – związane z profilem naukowym Instytutu i wspierające aktywność naukowo-badawczą i dydaktyczną pracowników naukowych i studentów kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*. W bibliotece gromadzimy zbiory między innymi na podstawie sylabusów zajęć dydaktycznych oraz na potrzeby kadry naukowo-dydaktycznej. Pod kątem potrzeb dydaktycznych zgromadzono m.in. duży zbiór słowników języków klasycznych, w tym najnowszych, wydań tekstów oryginalnych, komentarzy oraz wydawnictw mających charakter podręczników (*companions, handbooks, guides* itp.). **Studenci korzystają również z innych bibliotek wydziałowych oraz z Biblioteki Uniwersyteckiej UW**, która mieści się w nowoczesnym budynku przy ul. Dobrej 56/66, zaprojektowanym przez architektów Marka Budzyńskiego i Zbigniewa Badowskiego. Obiekt wyróżnia się nowatorską formą architektoniczną – czterokondygnacyjną strukturą częściowo wbudowaną w Skarpę Wiślaną, przykrytą ogrodem dachowym, który jest jednym z największych tego typu założeń w Europie. Przestronne wnętrza i funkcjonalny układ przestrzeni zapewniają komfortowe warunki do nauki i pracy naukowej. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Do dyspozycji użytkowników pozostają windy umożliwiające samodzielne poruszanie się pomiędzy kondygnacjami, szerokie drzwi oraz brak progów i barier architektonicznych. Na wszystkich piętrach znajdują się toalety przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby z dysfunkcjami wzroku mają dostęp do trzech specjalnie wyposażonych kabin z komputerami obsługiwanych przy użyciu oprogramowania powiększającego i odczytującego ekran, monitorami brajlowskimi oraz skanerami OCR. Na terenie BUW funkcjonuje system nawigacyjno-informacyjny TOTUPOINT, który za pomocą komunikatów głosowych i tekstowych wspiera samodzielne poruszanie się po budynku przy użyciu smartfona. Na wypadek ewakuacji osób o ograniczonej mobilności przewidziano także krzesło ewakuacyjne.

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie ma ponad 3,2 miliona jednostek zbiorów, w tym 1,7 miliona książek, 600 tysięcy czasopism, 300 tysięcy zbiorów specjalnych oraz ponad 8 tysięcy inkunabułów i starodruków. Użytkownicy mają dostęp do ponad 1 miliona e-booków, 100 tysięcy e-czasopism i ponad 250 baz danych. Rocznie z BUW korzysta ponad 600 tysięcy osób, a liczba wypożyczeń przekracza 1,1 miliona.

Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej jest zintegrowana z centralnym systemem bibliotecznym (katalogiem BUW), co znacznie ułatwia proces korzystania ze zbiorów.

Zbiory biblioteki IFK są regularnie gromadzone i uzupełniane przez zakupy w księgarniach, wydawnictwach itp. (kilka razy w miesiącu). Pracownicy biblioteki śledzą strony internetowe wydawnictw, uczestniczą w targach książki, wieczorach promocyjnych itp. Księgozbiory wzbogacamy także w kontekście zapotrzebowania i zainteresowań badawczych pracowników i studentów (np. regularna melioracja katalogów bibliotecznych, aktualizacja baz danych i reagowanie na bieżące potrzeby czytelników). **Istotną rolę odgrywają zakupy książek zagranicznych**, umożliwiających prowadzenie dydaktyki i badań naukowych na poziomie międzynarodowym. Pracownicy biblioteki wykazują aktywność w pozyskiwaniu środków na zakup książek z różnych źródeł, takich jak fundusze IDUB.

Biblioteka dysponuje **przestrzenią czytelnianą**, która wyposażona jest w miejsca do pracy indywidualnej i grupowej dla studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych, a także stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i bibliotecznych baz danych, tudzież cyfrowych wypożyczalni (np. Academica, Polona itp.).

Studenci korzystają także z innych bibliotek uczelnianych, zawierających zbiory starożytnicze: bibliotek Wydziału Archeologii, Wydziału Filozofii, Wydziału Historii oraz Biblioteki Papirologii, Prawa

Rzymskiego i Antycznego. Wszystkie one tworzą razem system, w dużej mierze złączony centralnym katalogiem, składający się na **ważny księgozbiór specjalistyczny w naszej części Europy**.

Uniwersytet Warszawski dysponuje rozbudowaną **bazą akademików**, która służy wsparciu socjalnemu studentów uczelni. Na tę infrastrukturę składa się obecnie siedem domów studenta zlokalizowanych w czterech dzielnicach Warszawy. Łącznie **Uniwersytet oferuje ponad 2 000 miejsc zakwaterowania**, przy czym dominującą formą są pokoje dwuosobowe. Wszystkie akademiki oferują dostęp do podstawowego zaplecza socjalnego, w tym kuchni, pralni, przestrzeni do nauki i rekreacji. W budynkach funkcjonują również pokoje dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a zakwaterowanie w tych przypadkach odbywa się we współpracy z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami UW.

Proces **ubiegania się o miejsce w akademiku** prowadzony jest w pełni elektronicznie za pośrednictwem systemu USOSweb, co umożliwia sprawne zarządzanie zakwaterowaniem oraz monitorowanie statusu złożonych wniosków. Miejsca przyznawane są zasadniczo na okres roku akademickiego (od połowy września do końca czerwca), z możliwością przedłużenia zakwaterowania na czas wakacji lub sesji poprawkowej. Za całą procedurę kwaterowania odpowiada **Biuro ds. Pomocy Materialnej**. Opłaty za miejsce w domu studenta są zróżnicowane w zależności od lokalizacji, standardu oraz rodzaju pokoju i wynoszą od 480 do 1100 zł miesięcznie.

W roku akademickim 2024/2025 baza akademikowa Uniwersytetu została poszerzona o nowo wybudowany Dom Studenta nr 7 „Sulimy”, zlokalizowany w dzielnicy Służew. Jest to pierwszy nowy akademik Uniwersytetu Warszawskiego oddany do użytku od dekad. Budynek o powierzchni użytkowej około 6 000 m² i całkowitej 13 000 m² mieści 370 miejsc zakwaterowania w pokojach jedno i dwuosobowych, z dostępem do prywatnych łazienek i aneksów kuchennych. Dodatkowo mieszkańcy mają do dyspozycji sale do nauki, świetlicę z kuchnią i jadalnią, salę ćwiczeń, pralnię z suszarnią, rowerownię, plac sportowy oraz podziemny parking. Budynek został zaprojektowany z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i energooszczędności, wyposażony jest m.in. w wentylacyjne pompy ciepła oraz instalację fotowoltaiczną. Pełna dostępność architektoniczna czyni DS7 przestrzenią przyjazną osobom z niepełnosprawnościami. Nowoczesny charakter obiektu oraz wysoki standard zakwaterowania przyczyniają się do poprawy warunków bytowych studentów i doktorantów Uniwersytetu oraz zwiększają konkurencyjność oferty uczelni w zakresie wsparcia socjalnego.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Charakter współpracy Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest kształtowany przez dwa główne czynniki. Z jednej strony misja filologii klasycznej polegająca na zachowaniu dziedzictwa języków klasycznych i kultury grecko-łacińskiej – stąd analogie do działalności innych ośrodków studiów filologii klasycznej w kraju (KUL, UAM, UG, UKSW, UŁ, UMK, UŚ, UWr), z którymi zachowywane są stałe kontakty i wielopłaszczyznowa współpraca. Z drugiej natomiast szczególna rola warszawskiej filologii klasycznej, istniejącej w UW jako ważny składnik tożsamości humanistycznej uczelni od jej powstania oraz korzystającej z uprzywilejowanej pozycji ośrodka stołecznego. Zwiększa to wachlarz możliwości, ale i stanowi zobowiązanie do utrzymania wysokiego poziomu wpływu. Zarazem podmioty, z którymi prowadzona jest współpraca, oddziałują na różnych poziomach na nasze studia.

Głównymi ciałami, z którymi współpracujemy na poziomie ogólnopolskim, jest Komitet Nauk o Kulturze Antycznej PAN oraz Polskie Towarzystwo Filologiczne, do których należy wielu naszych nauczycieli akademickich. KNoKA PAN (której posiedzenia odbywają się przeważnie w siedzibie naszego instytutu) ma możliwość wywierania wpływu na organy państwa w zakresie kształtowania polityki akademickiej, zabiegając m.in. o utrzymanie roli nauczania języków klasycznych. Wspólnie z tym ciałem reprezentującym polskich badaczy starożytności współwydajemy od zeszłego roku rocznik „Meander”, jedno z najbardziej znanych starożytniczych czasopism naukowych w Polsce. PTF prowadzi podobną działalność propagującą wiedzę na rzecz łaciny i greki, organizuje też (z udziałem kadry IFK) Konkurs Kultury Klasycznej dla uczniów szkół podstawowych oraz Olimpiadę Języka Łacińskiego dla uczniów szkół średnich, których uczestnicy zasilają szeregi naszych studentów. Nauczyciele akademicy mają ważny udział organizacyjny w pracach komitetów Olimpiady Języka Łacińskiego na wszystkich etapach; współpracują też z Centralną Komisją Egzaminacyjną w organizacji egzaminów maturalnych. Ma to trudny do przecenienia wpływ na rozwój naszego kierunku studiów.

Należy wspomnieć w tym kontekście **współpracę ze szkołami średnimi**, m.in. z warszawskim XV LO im. Narcyzy Żmichowskiej, w którym nasi nauczyciele wygłaszali wykłady w ramach przeznaczonego dla licealistów cyklu Laboratorium Filologii Klasycznej, oraz z II LO im. Stefana Batorego – przeprowadzona kampania medialna doprowadziła do utrzymania nauczyciela łaciny w tej szkole. Jest to kontynuacja tradycyjnego modelu, w którym edukacja klasyczna zaczyna się jeszcze przed podjęciem studiów filologicznych. Mimo zanikającej edukacji łacińskiej w polskiej szkole troska o umożliwienie kontynuacji jej tym, którzy ją podjęli, warunkuje utrzymanie nauczania łaciny na poziomie zaawansowanym na pierwszych latach naszych studiów. Widać w tym, jak wywierany przez nas wpływ na otoczenie społeczne w sprzężeniu zwrotnym oddziałuje na program studiów. Dzięki utrzymaniu kontaktów z absolwentami pomagamy także w organizacji lekcji łaciny w szkołach średnich, odpowiadając na prośby dyrektorów szkół średnich dotyczące polecenia nauczycieli-łacinników.

Ze względu na związki studiów filologicznych z kulturą słowa i książki szczególne znaczenie ma **współpraca z bibliotekami i wydawnictwami**. Wzajemny wpływ jest znaczny i wielopoziomowy: są to podmioty, które stają się głównym miejscem odbywania praktyk dla naszych studentów, prowadzimy wspólne projekty o charakterze naukowym i dydaktycznym, a nasi absolwenci często znajdują w nich zatrudnienie. Prowadzona jest wieloletnia, intensywna współpraca **z bibliotekami mającymi zasadnicze znaczenie dla polskiej kultury oraz wydawnictwami i seriami wydawniczymi o szczególnej renomie w zakresie studiów nad starożytnością**. Szczególnie licznie absolwenci znajdują zatrudnienie w Bibliotece Narodowej, mającej dla nas wielki potencjał współpracy, łączy nas też historia wspólnych projektów, takich jak udział dr. hab. Bartłomieja Czarskiego w wydaniu tomu poświęconego dokumentacji zaginionego zbioru płockich inkunabułów (Warszawa 2023). Szczególnie ważnym miejscem odbywania praktyk jest Biblioteka Uniwersytecka UW, w szczególności Gabinet Starych Druków odwiedzany ponadto przez studentów w ramach oferowanych przez nas zajęć, a więc jest to współpraca ściśle powiązana z realizowanym programem studiów. Gabinetem Starych Druków kieruje

absolwentka *filologii klasycznej* na UW, dr Izabela Wiencek-Sielska. Trzeba przy tym dodać, że Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej – blisko współpracuje zarówno z Biblioteką Uniwersytecką UW, jak i z Biblioteką Narodową. w zakresie organizacji systemu bibliotecznego, konserwacji książek itd. Dzięki temu Biblioteka zapewniająca bezpośrednią obsługę studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* jest ważnym pośrednikiem w oddziaływaniu na nasze studia przez najważniejsze biblioteki w Polsce.

Ważne miejsce wśród naszych interesariuszy zajmuje Biblioteka Kórnicka PAN, która stała się celem wyjazdu naukowego grupy studentów w ramach współpracy podjętej na nowo w 2025 r. Współpraca z Biblioteką Kórnicką wpisuje się w szerszy plan ze względu na jej rolę w badaniach naukowych nauczycieli akademickich związanych z Instytutem Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki. Wsłuchujemy się w głos przedstawicieli wszystkich tych trzech bibliotek, które za pośrednictwem ankiet oceniają nasz program studiów w kontekście przygotowywanej reformy programu studiów. Ważną rolę w realizowanej współpracy pełnią także wieloletnie kontakty naukowe oraz powiązania kadrowe.

Udział w ocenie studiów wzięty również **wydawnictwa**, przede wszystkim Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa prowadzone przez naszą absolwentkę, Weronikę Sygowską-Pietrzyk. Wydaje ono książki współautorstwa badaczy z Instytutu Filologii Klasycznej, w tym w szczególności podręczniki akademickie (tym.in. serię „Didactica”, publikującą materiały do nauki łaciny i greki na poziomie akademickim). Ważnym wspólnym projektem Wydawnictwa Sub Lupa oraz IFK jest wznowienie – z inicjatywy naszych studentów – podstawowego słownika grecko-polskiego O. Jurewicza. Jego udostępnienie w internecie w wygodnej formie elektronicznej wspieramy w ramach misji szerzenia wiedzy o językach klasycznych, ale i z bezpośrednim wpływem na naszych studentów.

Równie ważną rolę odgrywa współpraca z Ariadną Maślowską-Nowak (także ona znalazła się w gronie przedstawicieli interesariuszy, którzy zgodzili się wziąć udział w ocenie naszego programu studiów) i redagowaną przez nią serią „Biblioteka Antyczna”. Jest to niezwykle ważne przedsięwzięcie naszej humanistyki, w którym udział biorą nie tylko nauczyciele akademicki związani z IFK, ale i studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*: reprezentowany przez Ariadnę Maślowską-Nowak Instytut Badań Literackich PAN stał się jednym z miejsc, w których nasi studenci realizują praktyki zawodowe. Instytut Badań Literackich jest instytucją sprawującą pieczę nad jednym z najważniejszych polskich przedsięwzięć humanistycznych – wydaniem sejmowym *Dzieł Wszystkich* Jana Kochanowskiego. W realizacji tego projektu wyraźnie zaznaczył się wkład wykładowców prowadzących zajęcia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich*, w szczególności nadzorującego prace redaktora naczelnego Biblioteki Pisarzy Polskich, prof. Mikołaja Szymańskiego. Bliski kontakt z tym projektem nie tylko znajduje odbicie w prowadzonych zajęciach, ale ma charakter formacyjny dla studentów modułu neolatynistycznego.

Wpływ na kierunek studiów ma też ścisła **współpraca Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki z innymi jednostkami UW – m.in. Wydziałem Historii, Wydziałem Archeologii, Wydziałem „Artes Liberales”, Wydziałem Kultur Azji i Afryki UW – oraz innymi instytucjami naukowymi, takimi jak instytuty Polskiej Akademii Nauk**. Kontakty te owocują wzbogaceniem oferty dydaktycznej m.in. o zajęcia kursowe i fakultatywne prowadzone przez wybitnych historyków starożytności, archeologów (w tym epigrafików i papirologów) oraz zajęcia z hebrajskiego języka biblijnego czy sanskrytu. Zasadnicze znaczenie dla rozwoju nauczycieli akademickich oraz dla umożliwienia studentom kontaktu z wieloma nurtami krajowej humanistyki ma udział we wspólnych przedsięwzięciach z naszymi partnerami (godna wspomnienia jest współpraca z Instytutem Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych Uniwersytetu Wrocławskiego w realizowanym tam grancie na przygotowanie partii tomów serii „Biblioteka Antyczna”), liczne nieformalne kontakty oraz wspólnie przygotowywane wydarzenia.

W 2023 r. Instytut Filologii Klasycznej współorganizował konferencję horacjańską w Bieżuniu we współpracy z tamtejszym Muzeum Małego Miasta; w 2024 prof. dr hab. Cyprian Mielczarski był

członkiem komitetu naukowego Ogólnopolskiego Kongresu Retoryki, zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Retoryczne. Ważną rolę integracyjną odgrywa seminarium poświęcone poezji hellenistycznej współorganizowane zdalnie z filologami klasycznymi z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Wrocławskiego – często biorą w nim udział studenci, a istotnym akordem było seminarium zorganizowane stacjonarnie w Warszawie w 2025 r., ze wsparciem grupy studentów, udziałem dr hab. Agnieszki Kotlińskiej-Tomy oraz dr hab. Emilii Żybert z UW, a także dr. Matthew Chaldekasa z Uniwersytetu w Tybindze i dr. Laurensa van der Wiela z Wydziału Historii UW.

Ważnym forum wymiany idei jest nieformalne, lecz organizowane przy IFK przez prof. dr. hab. Mikołaja Szymańskiego i dr. hab. Jana Kwapisza, prof. ucz. Seminarium Mercuriale – cykl seminariów naukowych, na których referaty przedstawiają badacze starożytności z Polski i z zagranicy, umożliwiające zadzierzgnięcie trwałych więzi naukowych i dydaktycznych oraz stałą wymianę doświadczeń. Regularnie biorą w tych spotkaniach udział studenci.

Wszystkie te rodzaje współpracy przyczyniają się do umacniania roli Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW jako wiodącego ośrodka studiów filologicznych w Polsce i wzbogacają jakość oferty dydaktycznej. Studenci, w zgodzie z duchem nowoczesnej filologii klasycznej, mają możliwość prowadzenia projektów i podjęcia interdyscyplinarnych prac dyplomowych pod kierunkiem wybitnych specjalistów spoza grona nauczycieli akademickich UW oraz brania udziału w zewnętrznych przedsięwzięciach, takich jak renomowane seminaria czy objazdy naukowe (przykładem wyjazdu naszych studentów do Egiptu w ramach stypendiów finansowanych przez Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW).

Ważnym forum współpracy na polu dydaktyki są konferencje i warsztaty poświęcone nauczaniu języków klasycznych, organizowane w różnych ośrodkach filologicznych, na których spotykają się specjaliści dydaktycy z różnych uczelni. Nauczyciele akademicy z IFK biorą udział w takich wydarzeniach (np. referat mgr Moniki Mikuty o nauczaniu greki wygłoszony w ramach Forum Dydaktycznego Nauczycieli Języków Klasycznych w 2024).

W kultywowaniu więzi z innymi ośrodkami w Polsce mają też znaczenie **doświadczenia zdobyte przez zespół IFK podczas studiów i pracy w innych uczelniach**: mgr Agnieszka Jakubik, starszy bibliotekarz w Bibliotece IFK, studiowała we Wrocławiu; dr hab. Beata Spieralska-Kasprzyk pracowała w Uniwersytecie w Siedlcach oraz na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; dr Robert Peressin również pracował na UKSW. Z drugiej strony studia na warszawskiej *filologii klasycznej* odbywały osoby zajmujące eksponowane stanowiska w innych ośrodkach, m.in.: dr hab. Barbara Bibik, prof. UMK; dr hab. Piotr Stępień, prof. UAM; prof. dr hab. Robert Maryks, również pracujący w UAM. Warto wspomnieć, że w 2025 r. w ramach programu MOST część programu *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* realizował student z UAM, co świadczy o więzi między warszawskim i poznańskim ośrodkiem.

Elementem promocji kierunku (oraz realizacji misji upowszechnienia wiedzy o kulturze klasycznej) jest **współpraca z mediami**: zarówno z prasą, jak i ze stacjami radiowymi. W ramach współpracy z red. Agnieszką Krzemińską na łamach tygodnika „Polityka” pojawiają się wypowiedzi naszych nauczycieli akademickich oraz teksty na inspirowane przez nas tematy. Obecnie bierzemy udział w przygotowaniu dodatku do „Polityki” poświęconego mitologii starożytnej. Dr hab. Jan Kozłowski, prof. ucz. regularnie upowszechnia wiedzę o Biblii w audycjach w Radiu Plus. Nauczyciele akademicy z IFK pojawiali się także w innych audycjach radiowych.

Te liczne formy współpracy **inicjowane są na różne sposoby**. Nierzadko mają charakter wieloletniej współpracy, świadczącej o głębokiej więzi, jak relacje z Wydawnictwem Sub Lupa oraz serią „Biblioteka Antyczna”. Często są inicjowane przez dyrekcję Instytutu oraz kierownika studiów na *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* jako element stałej refleksji na temat możliwości udoskonalenia programu studiów oraz oferty dydaktycznej – np. organizacja zajęć z hebrajskiego i sanskrytu prowadzonych przez specjalistów z Wydziału Kultur Azji i Afryki czy zorganizowanie wyjazdu studenckiego do Biblioteki Kórnickiej PAN. Czasem wynikają z osobistych kontaktów nauczycieli

akademickich, jak współpraca z Biblioteką Narodową prowadzona dzięki dr. hab. Bartłomiejowi Czarskiemu, wieloletniemu pracownikowi BN. Bywają inicjowane przez studentów, jak inicjatywa ponownego wydania słownika grecko-polskiego, czego efektem są obecne starania nad uruchomieniem tego słownika w wersji elektronicznej.

Poza istniejącym na Wydziale Polonistyki systemem rozwoju współpracy z interesariuszami zewnętrznymi pod pieczę Kierownika Jednostki Dydaktycznej i Rady Dydaktycznej, refleksja nad formami współpracy z interesariuszami i jej doskonaleniem jest stale prowadzona w twórczej dyskusji między dyrekcją, kierownikiem studiów, przedstawicielami kierunku w Radzie Dydaktycznej oraz opiekunem praktyk zawodowych. Główne kierunki aktywności zostają zarysowane na początku kadencji władz i są korygowane w zależności od potrzeb, a szczególnie ważnym impulsem jest trwająca w gronie wymienionych podmiotów dyskusja nad reformą programu studiów. Istotnym elementem oceny współpracy z interesariuszami są opinie studentów, którzy mają możliwość inicjowania własnych działań w szczególności w ramach działalności trzech kół naukowych.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Instytut Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW jest ośrodkiem badań filologicznych uznanym w skali światowej, zarówno na polu badań nad językami i literaturą starożytną, jak i studiów neolatynistycznych. Prowadzone przez nas studia *filologia klasyczna* i *studia śródziemnomorskie* cieszą się międzynarodową renomą i **umożliwiają kontynuację edukacji lub karierę naukową w czołowych ośrodkach akademickich na świecie**. Dowodnym wskaźnikiem umiędzynarodowienia są **zagraniczne kariery naszych absolwentów i byłych studentów**, by wspomnieć dr Karolinę Sekitę (absolwentka 2009), która uzyskała doktorat w Oksfordzie i po pracy w tamtejszym uniwersytecie znalazła zatrudnienie w Uniwersytecie w Tel Awiwie; dr Hannę Gołąb (absolwentka 2011), która po uzyskaniu doktoratu w Princeton pracowała na uczelniach nowojorskich, a obecnie w University of Pennsylvania; finalizując obecnie doktorat na naszej uczelni Helenę Teleżyńską, która uzyskała magisterium u nas oraz na Uniwersytecie Oksfordzkim. Witold Tokarski (absolwent 2020) uczestniczy w studiach doktoranckich w Getyndze, Samuel Tchorek-Bentall (absolwent 2020) w Cambridge, również do Cambridge na studia magisterskie wyjechał w 2024 po uzyskaniu u nas licencjatu Maciej Szymczak, a do École Normale Supérieure w Paryżu w 2025, również po licencjacie, wyjechał Jonatan Toporowski. Utrzymujemy kontakty z wszystkimi tymi naszymi absolwentami.

Warunki sprzyjające uczestnictwu w międzynarodowym życiu naukowym – co jest ważnym aspektem filologii klasycznej, tak jak ją rozumiemy – tworzy **uczelniany system kształcenia w zakresie języków obcych nowożytnych, wsparty naszymi własnymi doświadczeniami i działaniami**. Na studiach licencjackich w osiągnięciu wymaganego ramami kwalifikacji poziomu znajomości języka obcego sprzyja rozbudowana oferta lektoratów oferowanych przez Centrum Nauczania Języków Obcych UW i swoboda wyboru dogodnego programu nauki. Obowiązkowym elementem programu jest egzamin certyfikacyjny z języka nowożytnego na poziomie B2. Co ważne, egzamin nie jest skorelowany z lektoratami – studenci mogą zatem korzystać z szerokiej oferty lektoratów i poznawać różne języki. Nad poprawnością przebiegu procesu certyfikacji czuwa powoływana przez Rektora Rada Koordynacyjna ds. Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji Biegłości Językowej.

Ponadto w swojej ofercie dydaktyczne Instytut Filologii Klasycznej oferuje lektorat istotnego dla rozwoju naszych studentów języka obcego – w ostatnich latach był to język włoski lub nowogrecki, a obecnie dla wzmocnienia kompetencji językoznawczych oferujemy lektorat z sanskrytu i biblijnego języka hebrajskiego. Na studiach II stopnia umożliwiamy rozwój kompetencji językowych przez zapewnienie oferty zajęć fakultatywnych prowadzonych w języku obcym (z zasady po angielsku), których tematyka odpowiada pracom badawczym prowadzonym w IFK. Efekty uczenia są weryfikowane w ramach tych zajęć zgodnie z zasadami uczelnianymi sformułowanymi dla zajęć językowych na poziomie B2+.

Warto przy tym wspomnieć, że Instytut Filologii Klasycznej bierze udział w organizacji prowadzonych na Wydziale Historii magisterskich studiów starożytniczych prowadzonych w języku angielskim: History of Ancient Mediterranean Civilizations. Stwarza to dodatkowe możliwości naszym studentom, którzy podejmują te studia równolegle lub korzystają z oferty zajęć, a także potwierdza kompetencje naszych nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć w językach obcych.

Warunki stworzone w ramach kierunku **umożliwiają przygotowanie pracy dyplomowej w języku obcym**, co wpływa na umiędzynarodowienie i łączy się z decyzjami o kontynuacji studiów za granicą lub podjęciu w zagranicznych ośrodkach kariery językowej. W ostatnich latach obroniono dwie prace magisterskie w języku angielskim oraz dwie w języku łacińskim. To ostatnie jest nie tylko gestem dobrze pojętego tradycjonalizmu, ale też zostaje zauważone przez ośrodki zagraniczne i ułatwia karierę w nich w nie mniejszym stopniu niż napisanie pracy dyplomowej w języku angielskim.

Intensywnie toczy się **wymiana studencka w ramach programu Erasmus**. W ramach umów wydziałowych mają możliwość wyjeżdżania do 30 uczelni w 15 krajach partnerskich, a także możliwość uczestnictwa w wymianach współorganizowanych z innymi uczelniami w formule tzw. *Blended*

Intensive Mobility, częściowo realizowanych w Polsce, częściowo – w międzynarodowej grupie podczas wyjazdu. Studenci mają też możliwość wzięcia udziału w zdalnych zajęciach prowadzonych w ramach Sojuszu 4EU+. Najpopularniejsze wśród studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* jest umowa z Uniwersytetem „La Sapienza” w Rzymie. Obecnie rozpatrujemy perspektywę nawiązania współpracy z innymi uczelniami, w szczególności z Uniwersytetem Trackim w Komotini w Grecji, z którego dwoje studentów studiów magisterskich zaplanowało praktyki w IFK w ramach programu Erasmus w czerwcu 2026, co jest pokłosiem nieformalnych kontaktów naukowych.

Z wymiany Erasmus korzystają **zarówno studenci III roku studiów I stopnia, jak i obu lat II stopnia**. Wymiana toczyła się nawet w warunkach pandemii COVID-19. Liczby oraz kierunki wymiany z ostatnich 5 lat prezentują się następująco:

- 2021/2022 – III rok I stopnia: 3 osoby; II stopień: 2 osoby (Sapienza, Bolonia, Sorbona);
- 2022/2023 – II stopień: 2 osoby (Sapienza, Sorbona);
- 2023/2024 – III rok I stopnia: 2 osoby, II stopień: 1 osoba (Freie Universität Berlin, Bolonia);
- 2024/2025 – III rok I stopnia: 2 osoby (Sapienza, Sorbona);
- 2025/2026 – III rok I stopnia: 2 osoby, II stopień: 1 osoba (Sapienza, EHESS).

Odbycie częściowych studiów zagranicznych ułatwia **indywidualna organizacja studiów** (§ 26 ust. 4 pkt 5 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim, [Monitor UW z 2019 r. poz. 186 z późn. zm.](#)). Wszystkie osiągnięcia zdobyte na uczelni goszczącej są wliczane do programu studiów; na podstawie przedmiotów równoważnych zaliczonych na uczelni partnerskiej studenci uczestniczący w programach wymiany są zwalniani z obowiązku realizacji ich odpowiedników przewidzianych w programie studiów. Zasady ekwiwalentyzacji określa uchwała nr 45 Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów: filologia bałtycka, filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie, filologia polska, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, laboratorium praktyk tekstowych, logopedia ogólna i kliniczna, płeć i seksualność, slawistyka, sztuka pisanie, sztuki społeczne z dnia 18 listopada 2025 r. w sprawie określenia maksymalnej liczby punktów ECTS uzyskanych z zaliczenia przedmiotów równoważnych, które są podstawą do zaliczenia etapu studiów lub całego programu studiów na kierunku filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie ([DRD z 2025 r. poz. 62](#)).

Organizacja wymiany, przegląd umów i planowanie współpracy z partnerami zagranicznymi odbywa się pod opieką Kierownika Jednostki Dydaktycznej. Za bezpośredni kontakt ze studentami i partnerami zagranicznymi odpowiada powołany przez KJD koordynator mobilności, działający w porozumieniu z dyrektcją i kierownikiem studiów. Stan współpracy z zagranicą oraz stopień umiędzynarodowienia jest poddawany monitorowaniu co roku. Wynik przeglądu zostaje zawarty w Sprawozdaniu z działalności Dziekana Wydziału Polonistyki za dany rok. Monitorowaniem procesu umiędzynarodowienia kształcenia *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* zajmuje się Rada Dydaktyczna, dokonująca cyklicznej analizy danych.

W zespole nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* znajduje się dr Roberto Peressin, Włoch, który wykształcenie filologiczne odebrał na Uniwersytecie Katolickim w Mediolanie. **Większość nauczycieli prowadzących badania ma bogate doświadczenie zagraniczne**, uzyskane w czasie **staży na zagranicznych uczelniach**. W 2022 r. dr Katarzyna Pietruczuk i dr hab. Jan Kwapisz, prof. ucz., odbyli 10-miesięczny staż na Uniwersytecie „La Sapienza” w Rzymie, w czasie którego wygłosili wykłady gościnne na Uniwersytecie Roma Tre oraz w Bolonii. Ważnym elementem umiędzynarodawiania kadry są **krótkoterminowe wyjazdy naukowe**, takie jak pobyt badawczy prof. dr. hab. Cypriana Mielczarskiego w St Hugh’s College w Oksfordzie w 2018, coroczne kwerendy dr. hab. Jana Kwapisza, prof. ucz. w bibliotece Institute of Classical Studies UCL w Londynie w ramach grantu NPRH, a także **wyjazdy konferencyjne**, np. udział dr hab. Beaty Spieralskiej-Kasprzyk w konferencjach latynistycznych oraz mediewistycznych w Udine, Monachium i Pradze w latach 2024–2025, dr. hab. Bartłomieja Czarskiego w konferencji Society For Emblem Studies w Coimbrze w 2022, czy mgr Moniki Mikuły wspólnie z prof. Marią Kalinowską (Wydział „Artes

Liberales” UW) na Uniwersytecie Jońskim na Zakintos w 2023. Uznany w świecie neolatynistą jest prof. dr hab. Włodzimierz Olszaniec, utrzymujący bogatą sieć kontaktów międzynarodowych m.in. dzięki zasiadaniu w radach naukowych czterech renomowanych czasopism naukowych („Humanistica” i „Artes Renascentes”, Piza; „Archivum Mentis”, Florencja; „Humanistica Lovaniensia”, Leuven). Większość badaczy pracujących w IFK ma **bogate doświadczenie w publikowaniu wyników swoich badań w językach obcych w renomowanych czasopismach i wydawnictwach zagranicznych**. Także nauczyciele z innych jednostek, którzy prowadzą zajęcia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* oraz w ramach zamawianych zajęć fakultatywnych, są wybitnymi badaczami o międzynarodowej renomie: np. historycy prof. dr hab. Adam Ziółkowski i prof. dr hab. Marek Węcowski czy archeolog prof. dr hab. Tomasz Derda.

Te bogate kontakty międzynarodowe i doświadczenie kadry zajmującej się każdym aspektem studiów klasycznych w szczególnie cenionych ośrodkach akademickich za granicą sprawia, że **studiowanie na warszawskiej filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich gwarantuje kontakt z międzynarodowymi trendami dydaktycznymi i badawczymi**. Kształcenie nie odbiega od międzynarodowych standardów, a także zachęca do kształtowania umiejętności organizowania własnej ścieżki kształcenia na studiach oraz po ich ukończeniu.

Aktywność nauczycieli akademickich w międzynarodowym środowisku naukowym owocuje też **wizytami gości zagranicznych**, ich wykłady organizowane są z reguły w taki sposób, by umożliwić udział jak największej liczbie studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*, którzy nierzadko biorą żywy udział w dyskusji, dzięki czemu już na poziomie studiów nawiązują kontakty z zagranicznymi specjalistami. W ciągu ostatnich pięciu lat gościliśmy m.in.: w 2021 r. dr Reginę Höschele i prof. Petera Binga (Toronto); w 2022 r. dr. Fredericka Lauritzena (Scuola Grande di San Marco, Wenecja), prof. Philomena Proberta (Oksford) i dr. Petera Sjökvista (Uppsala); w 2023 Violę Palmieri (doktorantka, Tybinga), prof. Myrosława Trofymuka (Lwów/Warszawa), dr. Markusa Stachona (Moguncja), prof. Lucię Floridi (Bolonja) i dr. Petera Sjökvista (Uppsala); w 2024 dr Petera Sjökvista (Uppsala); w 2025 dr Lien Van Geel (Columbia, Nowy Jork), prof. Anję Bettenworth (Kolonja) i dr. Petera Sjökvista (Uppsala).

Ważnym kanałem ułatwiającym współpracę zagraniczną (w tym szereg wyżej wymienionych wizyt gości zagranicznych) jest **współpraca IFK z powołanym w 2020 r. Centrum Badań nad Cywilizacjami Starożytnymi / Centre for Research on Ancient Civilizations (CRAC)** przy Wydziale Historii UW, które jednoczy badaczy starożytników z różnych wydziałów naszej uczelni i ułatwia im współpracę międzynarodową. Efektem tych działań była m.in. konferencja międzynarodowa pt. *The Shady Trade of Hermes: Theft, Thieves and Thievery in the Ancient World*, która odbyła się w sierpniu 2025 (współorganizatorem z ramienia IFK był dr hab. Jan Kwapisz, prof. ucz., zasiadający w radzie naukowej CRAC). Kontakt z jedną z prelegentek podczas tego wydarzenia, prof. Florą Manakidou z Uniwersytetu Trackiego, zaowocował rozmowami na temat nawiązania współpracy na polu wymiany studenckiej.

W 2025 r. dr Matthew Chaldekias (Tybinga) spędził w Instytucie Filologii Klasycznej miesiąc jako stypendysta Centrum Badań nad Cywilizacjami Starożytnymi UW, nie tylko poświęcając czas badaniom, lecz także służąc swoim doświadczeniem naszym studentom. W tym samym formacie w maju 2026 r. odbędzie się dwutygodniowa wizyta badawcza dr Vittorii Dozzy, która wygłosi przy tej okazji wykład gościnny dla studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*. Z krótszymi wizytami w celu wygłoszenia wykładów ze środków Centrum przyjadą również w kwietniu i maju 2026 r. prof. Jacqueline Klooster (Freiburg) oraz prof. Livio Sbardella (L’Aquila). Wspomniana wizyta dr. Stachonia z Moguncji odbyła się w ramach współpracy bilateralnej między uczelnią niemiecką i UW.

Osobno trzeba wspomnieć pomoc dla filologów klasycznych z Ukrainy od rozpoczęcia rosyjskiej inwazji w Ukrainie: zarówno nieformalną, jak i bardziej formalną (pomoc w uzyskaniu stypendiów naukowych i schronienia z wykorzystaniem bazy hotelowej UW), a także mającą wymiar symboliczny (uczynienie prof. Myrosława Trofymuka wiceprzewodniczącym warszawskiego koła Polskiego Towarzystwa Filologicznego).

O grant NCN afiliowany przy Wydziale Polonistyki stara się obecnie dr Lien Van Geel, Belgijka, która doktorat uzyskała w Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku i tam obecnie pracuje. Jeśli te starania się powiodą, wzmocni kadrę nie tylko własną osobą, lecz także angażując 2 adiunktów badawczych, rekrutowanych w ramach międzynarodowej procedury. Wspomnieć jeszcze należy 2,5-miesięczną wizytę w ramach stypendium ufundowanego przez Uniwersytet w Bolonii magistranta tamtejszej uczelni: Luca Vigliotti (obecnie doktorant w Urbino) przygotowywał w jej ramach magisterium pod opieką dr. hab. Jana Kwapisza, prof. ucz.

Te wszystkie wizyty potwierdzają, że Instytut Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki UW jest ważnym ośrodkiem na mapie studiów filologicznych w Europie, a studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* kształcą się w środowisku pozostającym w stałym kontakcie z międzynarodowymi badaczami i ośrodkami naukowymi.

Obraz włączenia w międzynarodowy system akademicki dopełnia żywe **uczestnictwo w zagranicznej wymianie pracowników administracyjnych i bibliotecznych IFK**. Mobilność tej grupy pracowników jest organizowana przede wszystkim w ramach programu Erasmus STT. Osoby korzystające z wymiany odwiedzają zagraniczne ośrodki naukowe (w tym biblioteki) w ramach wyjazdów indywidualnych lub zorganizowanych szkoleń. Zebrane doświadczenia i nawiązane kontakty pozwalają na usprawnienie pracy Biblioteki Instytutu Filologii Klasycznej oraz toku studiów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*.

Wysoki poziom umiędzynarodowienia studiów na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* z jednej strony nawiązuje do tradycji filologii klasycznej w Warszawie, budowanych przez postaci takie jak profesorowie Tadeusz Zieliński i Kazimierz Kumaniecki, a z drugiej wynika w sposób naturalny z rangi uczelni. Co istotne, **na przestrzeni lat widać na tym polu tendencję wzrostową** – przewidujemy dalsze wzmocnienie potencjału międzynarodowego poprzez wspomniane już wzmocnienie kadry badawczej. Systemowy przegląd aktywności na polu wymiany międzynarodowej przez odpowiednie ciała uczelniane, o czym była mowa wyżej, uzupełnia stała dbałość dyrekcji Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki o utrzymanie i nawiązywanie kontaktów międzynarodowych.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. System wsparcia studentów na Uniwersytecie Warszawskim

Uniwersytet Warszawski, działając w zgodzie ze swoją misją oraz Strategią UW na lata 2023–2032, podejmuje zróżnicowane działania służące zapewnieniu studentom wsparcia w toku studiów oraz w aktywnym uczestniczeniu w życiu akademickim. Realizacja tych działań oparta jest na zasadzie poszanowania równości szans, a także na założeniu, że skuteczne wsparcie edukacyjne i psychologiczne wpływa korzystnie na jakość kształcenia, dobrostan studentów oraz integrację wspólnoty akademickiej.

System wsparcia oferowany studentom Uniwersytetu Warszawskiego charakteryzuje się elastycznością i dostosowaniem do zróżnicowanych sytuacji życiowych, zdrowotnych i edukacyjnych. Szczególne znaczenie przypisuje się wsparciu osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym osób z niepełnosprawnościami, dla których dedykowane działania realizowane są we współpracy z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON) (<https://bon.uw.edu.pl/>). BON wspiera studentów z niepełnosprawnościami oraz różnorodnymi potrzebami w sprawach związanych ze studiowaniem, doradza pracownikom w sprawach dostępności i dba o to, aby uczelnia była dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Głównym celem działalności BON jest zapewnienie dostępności uczelni dla całej społeczności akademickiej. Dostępność oznacza możliwość pełnego udziału w nauce, pracy i wydarzeniach na uczelni osób z niepełnosprawnościami i różnorodnymi potrzebami. Z usług BON mogą również korzystać kandydaci na studia; dzięki temu mogą zapoznać się z ułatwieniami, które oferuje UW, co może wpłynąć na decyzję o podjęciu studiów na naszej uczelni. Do Biura można się zgłosić z następującymi trudnościami: niepełnosprawność; choroba; stan zdrowia, która utrudnia studiowanie; zaburzenia psychiczne; spektrum autyzmu; ADHD; dysleksja; problemy w nauce. Bardzo ważne jest to, że oferowane dostosowania i pomoc Biura mają na celu wyłącznie wyrównanie szans, a nie są sposobem na „łatwiejsze studia”. W przypadku ograniczeń mobilności na terenie Warszawy oferowany jest bezpłatny transport na zajęcia z miejsca zamieszkania. Studenci mogą również korzystać z pomocy asystentów dydaktycznych oraz tłumaczy polskiego języka migowego. Organizacja egzaminów uwzględnia rekomendacje BON, co zapewnia warunki dostosowane do indywidualnych potrzeb. BON jest również z ramienia UW koordynatorem projektu UWażni na Dostępność – Uniwersytet Równych Szans, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027. Projekt zakłada szereg kompleksowych działań prowadzących do wzrostu szeroko rozumianej dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

W trakcie studiów na Uniwersytecie Warszawskim studenci mogą ubiegać się o wszelkie formy pomocy materialnej określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz o stypendia innego rodzaju. Podstawowymi rodzajami świadczeń materialnych na Uniwersytecie Warszawskim są: zapomoga, stypendium socjalne, stypendium specjalne przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami (ustawowo nazwane: stypendium dla osób niepełnosprawnych), stypendium Rektora (przeznaczone dla najlepszych studentów wyróżniających się szczególnymi osiągnięciami naukowymi, sportowymi i artystycznymi), stypendium Ministra, stypendia jednostek samorządu terytorialnego, fundacji i innych instytucji.

Warto również wspomnieć o uniwersyteckim programie stypendialnym „Stypendium na START” w ramach którego najlepsi studenci, którzy rozpoczynają kształcenie na określonym kierunku, otrzymują stypendium umożliwiające jak najlepsze wykorzystanie początku studiów na rzecz własnego rozwoju. W ramach tego programu wspierani są również młodzi wybitni sportowcy, którym stypendium ma umożliwić optymalne łączenie kariery sportowej i uniwersyteckiej. Informacje o stypendiach przekazywane są studentom przede wszystkim za pośrednictwem strony **Biura ds. Pomocy Materialnej UW** (<https://bpm.uw.edu.pl/>). Biuro obsługuje także proces przyznawania miejsc

w akademikach, czyli jedną z najważniejszych form wsparcia studentów. Więcej informacji o akademikach przedstawiono w kryterium 5.

Uniwersytet Warszawski prowadzi spójną politykę dbałości o dobrostan psychiczny studentów, zapewniając dostęp do usług **Centrum Pomocy Psychologicznej (CPP UW)** (<https://cpp.uw.edu.pl>). CPP powstało w 2018 roku i przez wiele lat prowadzone było przy Wydziale Psychologii. Od 2022 roku stało się jednostką administracji centralnej i zajmuje się udzielaniem wsparcia psychologicznego członkom społeczności uniwersyteckiej. Zespół CPP UW tworzą specjaliści, którzy udzielają bezpłatnego wsparcia w formie dostosowanej do potrzeb i możliwości osoby zgłaszającej się. Do Centrum mogą zgłosić się studenci, doktoranci i pracownicy Uczelni, gdy znajdują się w kryzysie psychicznym, potrzebują wsparcia psychologicznego lub pomocy w adaptacji do nowych wyzwań. Wizyty w CPP UW mają różny charakter: pojedynczych konsultacji, serii spotkań nakierowanych na interwencję, indywidualnej psychoterapii krótkoterminowej, psychoterapii grupowej ograniczonej w czasie, pracy warsztatowej i psychoedukacyjnej. Na każdym etapie obowiązuje zachowanie tajemnicy i udzielanie pomocy zgodnie z zapisami Kodeksu Etyczno-Zawodowego psychologa opracowanego przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne oraz psychoterapeutów Sekcji Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. CPP udziela informacji o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy psychologicznej i psychiatrycznej poza Centrum, dostosowując informacje do aktualnego stanu psychicznego i możliwości osoby zgłaszającej się. CPP nie tylko prowadzi działania służące promowaniu zdrowia psychicznego, lecz także udziela wsparcia administracyjnego i merytorycznego innym jednostkom Uniwersytetu Warszawskiego. Wsparcie skierowane bezpośrednio do studentów obejmuje indywidualne konsultacje psychologiczne (w tym w trybie szybkiego dostępu), telefon zaufania oraz warsztaty i szkolenia z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego. Równolegle prowadzone są działania mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji, przemocy i wykluczeniu. Studenci są informowani o dostępnych ścieżkach wsparcia, w tym o możliwości kontaktu z **Rzeczniczką ds. Równości, Ombudsmanem UW** (<https://ombudsman.uw.edu.pl>), która wraz z całym zespołem zapewnia pomoc i wsparcie w zakresie funkcjonowania na uczelni oraz rozwiązywania konfliktów interpersonalnych i organizacyjnych. Pomaga również osobom, które zetknęły się z dyskryminacją lub naruszeniem zasad równego traktowania na Uniwersytecie Warszawskim. Cała wskazana struktura zajmuje się przeciwdziałaniem dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek cechę nieuzasadniającą odmiennego traktowania, a także opracowuje metody rozwiązywania problemów wynikających z naruszenia zakazu dyskryminacji. Dodatkowo 27 sierpnia 2020 r. Uniwersytet Warszawski przyjął Plan Równości Płci UW (Gender Equality Plan, GEP, [Monitor UW z 2020 r. poz. 371](#) z późn. zm.).

W razie potrzeby studenci mogą zgłaszać się do **Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów** działającego przy WPIA UW (<https://mediacje.wpia.uw.edu.pl>). Bezpłatną pomoc prawną na Uniwersytecie Warszawskim organizuje Klinika Prawa działająca przy WPIA UW (<https://wpia.uw.edu.pl/pl/klinika-prawa>) oraz Akademicka Poradnia Prawna (<https://akademickaporadniaprawna.pl>). Te ośrodki udzielają bezpłatnych porad w zakresie prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, rodzinnego i opiekuńczego, a także redukcji szkód.

Studenci mają również możliwość zgłaszania się do **Rzeczniczki Praw Studenckich (RPS)** (<https://samorząd.uw.edu.pl/samorząd/zarząd/rzeczniczka-praw-studenckich>), która służy osobom studiującym wsparciem w rozwiązywaniu ich problemów. Tym wsparciem może być porada, pomoc w wyszukiwaniu informacji, mediacja, obecność na egzaminie komisyjnym lub wstawienie się za poszkodowanymi w kontakcie z władzami. RPS może także samodzielnie lobbować inicjatywy służące poprawie sytuacji osób studiujących. Zespół RPS działa dwutorowo: służy doradztwem eksperckim w celu przyspieszenia procesu pomocy i wspiera w prowadzeniu mediów społecznościowych czy realizacji kampanii. Zespół RPS to także miejsce wymiany wiedzy na temat sytuacji osób studiujących na różnych wydziałach, mieszkających w różnych domach studenckich i posiadających różne potrzeby.

Studenci mogą też uzyskać wsparcie od **Komisji Dydaktyki i Jakości Kształcenia Zarządu Samorządu Studentów UW** (<https://samorząd.uw.edu.pl/samorząd/zarząd/komisja-dydaktyki-i-jakosci-ksztalcenia>), która zajmuje się szeroko pojętą dydaktyką i jakością kształcenia. Przede wszystkim,

Komisja udziela bieżącej pomocy osobom studiującym w rozwiązywaniu spraw związanych z tokiem studiów. Służy też pomocą samorządom na poziomie jednostek w kwestiach natury dydaktycznej, m.in. wykładni Regulaminu Studiów obowiązujących na UW; odpowiada też za organizację szkoleń z zakresu praw i obowiązków studenta.

W procesie realizacji kształcenia niezwykle istotną formą wsparcia studentów jest indywidualna organizacja studiów (IOS) opisana w § 26 Regulaminu Studiów ([Monitor UW z 2019 r. poz. 186 z późn. zm.](#)). Studenci, w zależności od sytuacji i potrzeb, mogą ubiegać się o: indywidualny program studiów, indywidualny plan studiów, indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów, indywidualny tryb studiowania przeznaczony dla studentów z niepełnosprawnością lub z chorobą przewlekłą. IOS umożliwia uelastycznienie procesu kształcenia m.in. studentom wyróżniającym się w nauce, uczestniczącym w pracach badawczych nieobjętych programem studiów, studiującym na więcej niż jednym kierunku studiów, wyróżniającym się w działalności sportowej, kulturalnej lub artystycznej, studentom z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą, studentkom w ciąży czy studentom będącym rodzicami. Osoby studiujące mogą również korzystać z urlopu naukowego, zdrowotnego, okolicznościowego, dla studentek w ciąży i rodzicielskiego. Istnieje także możliwość wydłużenia okresu studiowania po uzyskaniu absolutorium o nie więcej niż trzy miesiące.

Jednym z elementów systemu wsparcia na Uniwersytecie Warszawskim jest skuteczna komunikacja. Informacje o wszelkich formach wsparcia są systematycznie rozpowszechniane za pośrednictwem poczty elektronicznej, stron internetowych i mediów społecznościowych, a także przekazywane w trakcie dni adaptacyjnych organizowanych dla studentów I roku. Zapewnienie przejrzystości procedur oraz łatwego dostępu do aktualnych danych ma kluczowe znaczenie.

Uniwersytet wspiera działalność samorządu i organizacji studenckich na szczeblu centralnym i jednostkowym. **Zarząd Samorządu Studentów UW (ZSS UW)** (<https://samorząd.uw.edu.pl>) ma do swojej dyspozycji budynek zlokalizowany przy ul. Krakowskie Przedmieście 24. ZSS UW posiada własny budżet, z którego środki są rozdysponowywane dla samorządów jednostkowych w celu wsparcia finansowanego podejmowanych inicjatyw społecznych, naukowych i kulturalnych. Inicjatywy te mogą być finansowane również ze środków własnych jednostki lub z Funduszu Doskonałości Dydaktycznej (FDD), którego zasady zostały opisane w Zarządzeniu nr 106 Rektora UW ([Monitor UW z 2021 r. poz. 206 z późn. zm.](#)).

ZSS UW reprezentuje interesy studentów przed władzami uczelni. Przedstawiciele studentów jako członkowie Senatu UW, Komisji Senackich i Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia uczestniczą w posiedzeniach i mają wpływ na funkcjonowanie uczelni. ZSS razem z Prorektorem ds. studenckich i jakości kształcenia ustala stawki stypendiów socjalnych czy cen w akademikach. Przyznaje również fundusze na prowadzenie studenckich organizacji. ZSS co roku przygotowuje imprezy kulturalne (np. Juwenalia).

Na Uniwersytecie Warszawskim działa też **Parlament Studentów UW**, który jest jednym z organów kolegialnych Samorządu Studentów oraz jest najwyższym organem uchwałodawczym na szczeblu studenckim (<https://parlament.uw.edu.pl>).

Organem wyborczym Samorządu Studentów UW jest **Komisja Wyborcza Samorządu Studentów UW**, która odpowiada za przeprowadzenie wyborów przedstawicieli studentów do Rad Samorządów Studentów, Parlamentu Studentów UW, Rad Mieszkańców Domów Studenta, Rad Wydziałów, Rad Dydaktycznych oraz Kolegium Elektorów Uniwersytetu Warszawskiego (<https://ukw.samorząd.uw.edu.pl>).

W strukturach Samorządu działa **Rada Organizacji Naukowych, Społecznych i Artystycznych**, której **głównym zadaniem jest wsparcie merytoryczne i finansowe uczelnianych kół naukowych i organizacji studenckich w ich działalności bieżącej i projektowej** (<https://samorząd.uw.edu.pl/samorząd/organy-samorządu/rada-organizacji-naukowych-społecznych-i-artystycznych>).

Uniwersytet Warszawski wspiera rozwój kulturalny i sportowy studentów. Osoby studiujące mogą angażować się w działalność takich organizacji, jak: Chór Akademicki Uniwersytetu Warszawskiego, Zespół Pieśni i Tańca UW „Warszawianka”, Teatr Hybrydy UW, Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego UW, Niezależne Zrzeszenie Studentów, Akademickie Radio Kampus oraz Studencka Telewizja Internetowa Uniwerek.TV.

Istotnym elementem wsparcia jest doradztwo zawodowe, np. w Biurze **Karier UW** (<https://biurokarier.uw.edu.pl>). Biuro Karier organizuje Akademickie Targi Pracy i Spotkania z Rynkiem Pracy, pomaga studentom w zdobyciu pierwszego doświadczenia zawodowego, organizuje warsztaty z zakresu umiejętności miękkich, szkolenia i prezentacje pracodawców. Każdy student może umówić się na konsultację z jednym z doradców z Biura Karier UW, którzy udzielają porad w zakresie sporządzania CV, listów motywacyjnych, rozmów kwalifikacyjnych i możliwości rozwoju zawodowego.

Uniwersytet Warszawski umożliwia osobom studiującym rozwój przedsiębiorczości i własnych inicjatyw w ramach **Inkubatora UW** (<https://iuw.edu.pl>). Studenci zachęceni są do udziału w konkursach, aplikowania o stypendia (rektorskie, ministra, fundacyjne, samorządowe) oraz składania prac dyplomowych w konkursach tematycznych. W Inkubatorze UW działa centrum projektowania i druku 3D, pracownia elektroniczna i warsztatownia. Do dyspozycji studentów są przestrzenie coworkingowe i sale konferencyjne.

Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu UW to miejsce dla wszystkich tych, którzy lubią pomagać. Dzięki ofercie UCW studenci mogą współtworzyć największe wydarzenia na uczelni, organizować warsztaty, a także nawiązywać relacje podczas realizacji programów i projektów społecznych.

System wsparcia studentów podlega systematycznej ewaluacji. Monitorowane są zarówno działania jednostek wspierających studentów, jak i organizacja procesu dydaktycznego. Badania ankietowe realizowane przez Biuro Innowacji Dydaktycznych – Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (BID – PEJK) dostarczają informacji potrzebnych do wprowadzania usprawnień w programach studiów oraz w metodach nauczania. Studenci są zapraszani do udziału w tych badaniach, a uczelnia prowadzi działania informacyjne podkreślające znaczenie zaangażowania w ewaluację osób studiujących na UW.

2. System wsparcia studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* na Wydziale Polonistyki UW

System wsparcia studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* uzupełnia system obowiązujący na poziomie uniwersyteckim. Działamy zgodnie z myślą zawartą w punkcie drugim [Misji Uniwersytetu Warszawskiego](#): „Społeczną misją Uniwersytetu jest zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo” – wykorzystujemy wszystkie formy i możliwości wspierania studentów Wydziału, które zostały przewidziane na poziomie uniwersyteckim, a także nieustannie staramy się udoskonalać system na poziomie jednostki – tak, aby Wydział był miejscem przyjaznym i bezpiecznym dla wszystkich członków naszej społeczności. W tym kontekście bardzo ważną rolę pełnią osoby powołane przez Kierownika Jednostki Dydaktycznej (KJD) do pełnienia funkcji związanych z organizacją procesu dydaktycznego: kierownik studiów *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*, opiekun I roku studiów I stopnia oraz I roku studiów II stopnia, opiekun praktyk zawodowych i opiekun praktyk nauczycielskich; koordynator mobilności, a ponadto pracownicy toku studiów i opiekunowie kół naukowych. Z uwagi na charakter kierunku ważną rolę pełni także dyrekcja Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki.

Ważna jest w współpracy KJD z Samorządem Studenckim, a także osobami potrzebującymi indywidualnych konsultacji. Kontakty te przebiegają bardzo dobrze. Mają one przede wszystkim formę spotkań bieżących zarówno na dyżurach, jak i zdalnie, jeśli wymaga tego sytuacja. Stałym rozwiązaniem jest też kontakt mailowy. Studenci włączani są w planowanie najważniejszych wydarzeń, a ich głos ma duże znaczenie w dyskusjach dotyczących organizacji procesu kształcenia. Rada Samorządu Studentów Wydziału Polonistyki (RSS) dba o sprawy studenckie wszystkich kierunków studiów organizowanych na Wydziale – w tym o sprawy studentów *filologii klasycznej i studiów*

śródziemnomorskich. Akty prawne związane z działalnością samorządu studenckiego są dostępne w [Monitorze Samorządu Studentów UW](#).

RSS otrzymuje ze strony Wydziału wsparcie finansowe (np. dofinansowanie wyjazdów naukowych i integracyjnych czy organizacji spotkań wigilijnych). Stały kontakt z RSS odgrywa ważną rolę w przypadku rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków studenckich – skargi lub wnioski studentów kierowane są do KJD, który rozpatruje je w porozumieniu z kierownikiem studiów, wskazuje możliwe w danej sytuacji ścieżki postępowania i podejmuje konieczne działania lub kieruje sprawę do odpowiednich organów uniwersyteckich. W przypadku wniosków/skarg zgłaszanych przez grupę studentów pismo kierowane jest do KJD za pośrednictwem RSS lub KJD zwraca się do RSS z prośbą o zaopiniowanie wniosku. Przyjęta procedura wydaje się skuteczna i pozwala wypracować korzystne rozwiązania. W przypadku konfliktów osobowych studenci otrzymują szczegółowe informacje dotyczące dostępnych na UW procedur oraz o możliwości skorzystania z mediacji prowadzonych przez Rzecznika Akademickiego lub Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów UW.

O systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej, studenci są w ciągu roku akademickiego informowani przede wszystkim drogą mailową, a także za pośrednictwem strony internetowej oraz mediów społecznościowych. Kwestia ta zajmuje także dużą część dnia adaptacyjnego organizowanego pod koniec września, przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. Studenci mogą zwracać się również bezpośrednio do pracowników Sekcji Toku Studiów oraz w zakresie pomocy materialnej kontaktować się z Biurem ds. Pomocy Materialnej UW.

Wydział Polonistyki, a w tym Instytut Filologii Klasycznej, przedsięwziął także szereg **działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy**, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom. W marcu 2022 r. powołana została wydziałowa komisja ds. opracowania strategii przeciwdziałania przemocy seksualnej na Wydziale Polonistyki, która stworzyła *Przewodnik antydyskryminacyjny* (wersja [tekstowa](#) oraz [graficzna](#)) dostępny na stronie Wydziału w zakładce [Gdzie znaleźć wsparcie?](#) Przewodnik, podobnie jak pozostałe materiały (informacje o kampanii *Wszyscy jesteśmy Równoważni*, opis działalności Ombudsmana oraz Rzecznika Praw Studenta, opis procedur uniwersyteckich), przesyłany jest studentom drogą mailową na początku roku akademickiego. Informacje o wszelkich działaniach antydyskryminacyjnych na bieżąco udostępniane są w mediach społecznościowych Wydziału. Tej tematyce poświęcona jest również osobna część dnia adaptacyjnego. Od roku akademickiego 2021/2022 do oferty zajęć na całym Wydziale Polonistyki został wprowadzony *Kurs na równość*, który realizowany jest jako skierowany do studentów przedmiot ogólnouniwersytecki. Ponadto na zamówienie władz Wydziału zorganizowane zostały szkolenia pt. „Warsztaty wzmacniające postawy równościowe w dydaktyce akademickiej”, w których brali udział pracownicy Instytutu Filologii Klasycznej prowadzący zajęcia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*. Analogiczne szkolenia realizowane były dla pracowników administracji. Wszystkie działania antydyskryminacyjne na Wydziale Polonistyki opracowywane są w porozumieniu z rzeczniką akademicką oraz główną specjalistką ds. równouprawnienia na UW. Od 2021 r. studenci mogą szukać wsparcia również u wydziałowego pełnomocnika ds. równości (analogiczne funkcje zostały powołane także w większości jednostek uczelni, co pozwala na sprawną wymianę informacji i dobrych praktyk na poziomie całego UW).

W ramach systemu wsparcia staramy się zapewnić naszym studentom możliwość jak najlepszego skorzystania z całego zaplecza dydaktycznego i badawczego zarówno Wydziału, jak i Instytutu. Już podczas spotkań adaptacyjnych kierownik studiów, przedstawiciel sekretariatu toku studiów oraz opiekunowie I roku studiów I oraz II stopnia starają się nawiązać dobry kontakt z osobami, które podjęły naukę na kierunku *filologia klasycznej i studiach śródziemnomorskich*. Wymienione osoby poświęcają sporą część spotkania na omówienie programu studiów (z uwzględnieniem charakterystyki poszczególnych bloków zajęć) oraz wyjaśnieniu, w jaki sposób należy skonstruować plan zajęć i jak wybrać zajęcia, które są najbardziej zgodne z ich zainteresowaniami. Kameralny charakter kierunku

sprzyja lepszemu poznaniu kadry badawczo-dydaktycznej, co pozwala również na nawiązywanie indywidualnej współpracy przekładającej się już nie tylko na realizację programu studiów, ale i na rozwój naukowy.

Osoby studiujące na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* mają swobodny dostęp do konsultacji z nauczycielami akademickimi (ich terminy są dostępne na stronie IFK, istnieje też możliwość umówienia się na rozmowę zdalną), podczas których studenci mogą omawiać nie tylko kwestie związane z bieżącym programem zajęć, zaliczeniami, pracami pisemnymi i egzaminami, ale także konsultować prace dyplomowe (co ważne, nie tylko z promotorami, ale też z innymi osobami, które mogą służyć wsparciem czy inspiracją) czy plany naukowe (np. wybór konferencji, temat referatu czy artykuł naukowy przygotowywany do publikacji choćby na podstawie pracy rocznej lub dyplomowej).

Dobrze przebiega **współpraca ze studenckimi organizacjami naukowymi**, które obecnie wykazują się dużą aktywnością i energią. Kontakt z przedstawicielami kół naukowych odbywa się głównie w ramach konsultacji oraz drogą mailową, a studenci mogą liczyć na bieżącą pomoc opiekunów naukowych swoich organizacji. Aktualnie w IFK działają trzy koła naukowe:

1. Koło Naukowe Młodych Klasyków (opiekun: dr Katarzyna Jasińska-Zdun);
2. Koło Myśli Antycznej (opiekun: dr hab. Jan Kwapisz, prof. ucz.);
3. Koło Neolatynistyczne (opiekun: dr hab. Bartłomiej Czarski).

Czynnikiem wpływającym na dużą aktywność studentów IFK w kołach naukowych jest rozbudowany **system motywowania do osiągania lepszych wyników w nauce oraz do działalności naukowej i samorozwoju**. Dotyczy on oczywiście wszystkich studentów, również tych niezrzeszonych w kołach. Należą do niego m.in.:

- zachęcanie do ubiegania się o stypendia naukowe – np. stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium Ministra Edukacji i Nauki, stypendium Fundacji Konrada Adenauera, stypendium m.st. Warszawy im. Jana Pawła II;
- zachęcanie do udziału w konkursach na najlepszą pracę dyplomową;
- zachęcanie do udziału w rozmaitych projektach i konkursach ministerialnych i uniwersyteckich, np.: w projekcie MNiSW *Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności, aktywności naukowej, innowacyjności, kreatywności*, konkursach IDUB na dofinansowanie mobilności studentów UW;
- włączanie w projekty współprowadzone z podmiotami zewnętrznymi – np. z Polskim Towarzystwem Filologicznym (studenci IFK od wielu lat prowadzą otwarte kursy z łaciny i greki) czy z serią wydawniczą „Biblioteka Antyczna” (aktualnie udział Marcina Gawlińskiego w pracy nad tomem zbierającym twórczość Enniusza);
- włączanie studentów w prace wydawnicze w ramach serii wydawanych przez Instytut Filologii Klasycznej, np. „Biblioteki Renesansowej”, „Scripta”;
- otaczanie opieką naukową – pomoc w przygotowaniu referatów konferencyjnych, tekstów do publikacji, projektów do szkół doktorskich, konsultacje na dyżurach;
- dofinansowanie działalności naukowej i popularyzatorskiej studentów z Funduszu Doskonałości Dydaktycznej UW i środków własnych Wydziału lub IFK;
- dofinansowanie naukowych organizacji studenckich – koła naukowe na swoją działalność otrzymują dotację dziekańską (roczny budżet koła wynosi 1000 PLN), a w przypadku większych inicjatyw (np. organizacja konferencji) mogą starać się o dodatkowe finansowanie. Innym rodzajem wsparcia jest udostępnianie infrastruktury IFK na organizowane przez studentów wydarzenia.

Ponadto **wspieramy krajową i międzynarodową mobilność studentów** – zarówno osób przyjeżdżających, jak i wyjeżdżających. Osoby studiujące korzystają przede wszystkim z programu Erasmus (zagraniczne studia częściowe I oraz II stopnia, praktyki studenckie i absolwenckie), rzadziej z programu MOST, zagranicznych kursów językowych i międzynarodowych szkół letnich. Osoby

kierowane na zagraniczne studia mają indywidualną organizację studiów. Studenci pozostają pod stałą opieką koordynatora mobilności *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*, a w przypadku sytuacji nietypowych lub niespodziewanych pomocy udziela również wydziałowy koordynator mobilności. Studenci są na bieżąco informowani o możliwościach wymiany studenckiej za pośrednictwem poczty elektronicznej, stron internetowych i mediów społecznościowych.

Jako efekt współpracy studentów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* z nauczycielami akademickimi ukazało się kilka ważnych publikacji. Na uwagę zasługują:

- artykuł, którego współautorem jest Mieszko Karnas, napisany wspólnie z dr hab. prof. ucz. Janem Kwapiszem oraz prof. Marią Rosarią Falivene z Rzymu: *A Library of Memory in a Ptolemaic Reading Primer (P. Cairo J.E. 65445)*, w: *The Poetics of Greek Ekphrasis: From the Hellenistic Period to Late Antiquity*, oprac. M. Chaldeckas, I. Männlein, de Gruyter, Berlin–Boston 2025, s. 193–216;
- artykuł Igora Fedorowicza oparty na jego pracy licencjackiej: *Isyllos, Pean do Apollina i Asklepiosa. Przekład ze wstępem i komentarzem*, „Nowy Filomata” XXVIII 2024, nr 1–2;
- artykuł Sebastiana Baranowskiego związany z jego pracą magisterską: *Varietas metryczna Musicorum libri quattuor (1512) Václava Philomathesa*, „Prace Literackie” LXIII (2024), s. 11–23.

Nauczyciele akademicy pracujący ze studentami *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* angażują się w tworzenie czasopisma „Meander”, w którym studenci publikują swoje prace, przeważnie dyplomowe, np. Samuel Tchorek-Bentall (*Choroba ikonoklazmu i lekarstwo obrazu*, „Meander” 76, 2021, s. 101–138).

Studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* otrzymują **pomoc organizacyjną i merytoryczną, gdy organizują konferencje i przygotowują referaty**. Cyklicznym wydarzeniem stała się już studencko-doktorancka konferencja „Konfa”, prowadzona w języku polskim i angielskim, a współorganizowana przez Koło Młodych Klasyków ([link do programu ostatniej edycji](#)). Studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* co roku wygłaszają znaczącą liczbę referatów. Ważnym wydarzeniem była także zorganizowana przez Koło Młodych Klasyków konferencja „Dydaktyka wczoraj i dziś – nauczanie języków klasycznych oraz kultury antycznej” (15 stycznia 2022).

Studentom *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* oferowane są **dodatkowe warsztaty specjalistyczne**, służące poprawie kompetencji społecznych lub zawodowych, np. „Warsztaty >Mediacja od A do Z< dla studentów” (2021 i 2023) czy „Praktyczne Warsztaty z Krytyki Tekstu” (dwukrotnie w 2021 r.). Podobny charakter miało zwiedzanie wystawy Biblioteki Narodowej w Pałacu Krasińskich oraz rozmowa o recepcji antyku na przykładzie architektury pałacu (2024). Studenci IFK zawsze zapraszani są także na instytutowe „Seminarium Mercuriale”.

Stale wspieramy studentów w szukaniu dobrych miejsc do odbycia praktyk, np. bardzo dobrze oceniamy współpracę z Gabinetem Starych Druków BUW, ale studenci odbywają praktyki również w bibliotekach (szkolnych, miejskich, gminnych), Stołecznym Centrum Edukacji Kulturalnej, Archiwum Głównym Akt Dawnych, Polish Center of Mediterranean Archeology of UW w Kairze, wydawnictwach (Sub Lupa, Wydawnictwo Benedyktynów w Tyńcu/Homini), redakcjach („U Schyłku Starożytności”, „Teologia Polityczna”, „Newsweek Polska”) czy w Komitecie Głównym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. Warto odnotować, że w latach 2022–2023 cztery osoby odbyły praktyki w Instytucie Badań Literackich PAN w ramach realizacji grantu NPRH „Zintegrowana Baza Bibliograficzna e-ZBB IBL PAN” (nr 11H 20 0298 88; nr umowy 0298/NPRH9/H11/88/2021).

Podstawą systemu zapewniania jakości kształcenia na wszystkich kierunkach organizowanych przez Wydział Polonistyki, w tym na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich*, jest **cykliczna ewaluacja wszystkich elementów składowych procesu dydaktycznego**. Monitorowaniem tego procesu zajmuje się przede wszystkim Rada Dydaktyczna. Raz w roku akademickim prowadzona jest ewaluacja pracy KJD i kierowników studiów oraz pracy sekcji toku studiów – przyjmuje ona formę ankiety lub spotkań z przedstawicielami studentów. W przypadku oceny zakresu, poziomu

i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studenci oceniają dostępność administracji, sposób odnoszenia się pracowników do studentów, kontakt w języku angielskim, jakość kontaktu telefonicznego i mailowego, zakres udzielanych informacji, a także przystępność stron internetowych. Na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* ankiety wypadają dobrze. Niezależnie od pozytywnych wyników ankiet pracownicy Toku Studiów biorą udział w szkoleniach i wydarzeniach podnoszących ich kompetencje. Dla oceny KJD i kierowników studiów najistotniejsze są takie kryteria jak: terminowość przekazywania rozkładu zajęć, sylabusów zajęć czy harmonogramu sesji egzaminacyjnej; otwartość na potrzeby studentów w zakresie rozkładu i obsady zajęć, zasad zapisów na zajęcia, oferty zajęć do wyboru; dostępność KJD, kierowników studiów i opiekunów roku na regularnych dyżurach; jakość komunikacji ze studentami (w tym możliwość zgłaszania problemów i otrzymywanie informacji zwrotnej); wsparcie w zakresie realizacji praktyk zawodowych i mobilności; wsparcie studentów ze szczególnymi potrzebami; otwartość na opinie studentów na temat metod i technik kształcenia oraz weryfikacji efektów uczenia. Duże znaczenie ma także bieżąca współpraca z Samorządem Studenckim i postulaty zgłaszane przez RSS. Każde zajęcia kończą się anonimową ankietą ewaluacyjną przeprowadzaną przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK) – wyniki ankiet opracowywane są na poziomie dziekanatu, a wszystkie uwagi lub skargi przekazywane są KJD, który podejmuje odpowiednie kroki w celu ich wyjaśnienia. Aby zachęcić studentów do udziału w ewaluacji (szczególnie w ewaluacji poszczególnych zajęć), KJD przed zakończeniem każdego semestru prowadzi skierowaną do studentów kampanię informacyjną, która wyjaśnia proces ewaluacji i to w jaki sposób wyniki ankiet wykorzystywane są w doskonaleniu jakości kształcenia na studiach.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

W procesie udostępniania informacji dotyczących procesu rekrutacji i studiowania na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* wykorzystywane są różne kanały komunikacyjne, tj.:

- strona internetowa IFK: <http://ifk.uw.edu.pl/>;
- strona internetowa Wydziału Polonistyki: <https://polon.uw.edu.pl/>;
- elementy uczelnianego systemu informatycznego – Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOSweb) oraz Archiwum Prac Dyplomowych: <https://usosweb.uw.edu.pl/> i <https://apd.uw.edu.pl/>;
- profil IFK na Facebooku: <https://www.facebook.com/filologiaklasycznauw/>;
- system Internetowej Rekrutacji Kandydatów: <https://irk.uw.edu.pl/pl/>.

Częściowo angażowane w tym celu są też profile kół naukowych działających w IFK:

- Koła Młodych Klasyków: <https://www.facebook.com/kolonaukowemlodychklasykow/>;
- Koła Myśli Antycznej: <https://www.facebook.com/kolomysliantycznej/>;
- Koła Neolatynistycznego: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61569646388987>.

Zakres informacji zawartych na wymienionych stronach uwzględnia różne grupy odbiorców. **Szczególnie ważnym narzędziem komunikacji ze studentami i kandydatami na studia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* jest strona internetowa IFK.** Strona jest spójna i czytelna pod względem wizualnym, kompatybilna z urządzeniami mobilnymi i zapewnia sprawną nawigację między podstronami i zakładkami. Jest ona na bieżąco aktualizowana, a publikowane na niej treści są pisane z zachowaniem zasad prostego języka. Strona jest nowoczesnym narzędziem komunikacji, którego twórcami są zarówno przedstawiciele pionu administracyjnego IFK – jako administratorzy – jak i w pewnej mierze wszyscy nauczyciele akademicki, mający możliwość edytowania własnych profili.

Strona internetowa IFK skierowana jest zarówno do pracowników, studentów, kandydatów na studia, jak i do osób z zewnątrz zainteresowanych życiem naukowym i wydarzeniami organizowanymi w Instytucie. Na stronie głównej łatwo można znaleźć najbardziej aktualne informacje o wydarzeniach oraz bieżące ogłoszenia (np. o zmianie terminów dyżurów pracowników, odwołaniu zajęć czy rejestracji na zajęcia). W lewym menu bocznym umieszczane są informacje o publikacjach książkowych, a w prawym o rozmaitych spotkaniach, takich jak wykłady gościnne, seminaria i konferencje. Tu także kandydaci na studia mogą zapoznać się z szeregiem korzyści wynikających z wyboru studiów w IFK oraz rysem historycznym ([Dlaczego IFK?](#)).

W menu górnym znajdują się mające zasadnicze znaczenie dla oceny kryterium 9. zakładki. Pierwsza z nich to „**INSTYTUT**”, która umożliwia dostęp do informacji o strukturze IFK, danych kontaktowych (z Tokiem Studiów i Sekretariatem łącznie), a także profili pracowników i informacji o ich dyżurach. Druga to „**STUDIA**”, w której znajduje się dokładny opis toku studiów I i II stopnia. Tam znajdują się najważniejsze informacje dla studentów, takie jak zasady przebiegu studiów, plany zajęć, wymogi związane z zaliczaniem semestrów i zdobywaniem punktów ECTS, informacje o możliwościach realizacji praktyk zawodowych, programie zajęć oraz o możliwościach wyjazdów w ramach programów wymiany (np. Erasmus+ i MOST) czy o kołach naukowych działających przy Instytucie Filologii Klasycznej, a także wskazówki dotyczące warunków ukończenia studiów i dalszego rozwoju akademickiego. Przez tę zakładkę dostępne są też wzory rozmaitych formularzy i druków przydatne w trakcie studiowania.

Z perspektywy studenta *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* szczególnie ważna jest podzakładka Tok Studiów, w której znajdują się przewodniki i instrukcje dotyczące studiowania i procesu dyplomowania (np. „IFK i USOS dla początkujących” czy „Jak rejestrować się na zajęcia krok po kroku”). Zostały w nich omówione najczęściej spotykane pytania studentów: jak zalogować się do USOSweb, zgłosić program do rozliczenia, wznowić studia, aktywować i przedłużyć mLegitymację (zarówno przez aplikację mObywatel, IOS, jak i USOSweb), wyrobić duplikat legitymacji elektronicznej

oraz odzyskać hasło do poczty studenckiej. Publikowane są tu także corocznie aktualne „Informatory Dydaktyczne Instytutu Filologii Klasycznej”, dostępne do pobrania w formacie PDF ([aktualny numer](#)). Zainteresowani znajdują tu wszystkie niezbędne informacje o IFK, a także prowadzonych w nim studiach.

Umieszczona w menu górnym zakładka „**DZIAŁALNOŚĆ**” zawiera informacje o projektach badawczych prowadzonych w IFK oraz wykaz prac doktorskich i magisterskich przygotowanych pod opieką pracowników IFK. Są tu też działy poświęcone seriom wydawniczym prowadzonym w Instytucie, takim jak „Biblioteka Renesansowa”, „Scripta”, „Minuscule Humaniora”, „Didactica”, oraz cyklicznym wydarzeniom, jak „Laboratorium IFK” (cykl wykładów dla uczniów szkół średnich) oraz organizowany przez PTF dla uczniów szkół podstawowych „Konkurs Kultury Klasycznej”. Znajduje się tu też zakładka poświęcona kursom łaciny i greki oferowanym w ramach działalności Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

Dla studentów i pracowników Instytutu stworzona została zakładka „**BIBLIOTEKA**”, w której podane są godziny pracy czytelnii bibliotecznej, jak również informacje dotyczące zbiorów i internetowy katalog Biblioteki IFK. Użytkownicy mogą się tu także zapoznać z planem czytelnii, na którym wskazano dokładnie tematyczne i formalne rozmieszczenie książek i czasopism.

Kolejna zakładka w menu górnym to „**REKRUTACJA**”, bardzo ważna z perspektywy osób zainteresowanych studiowaniem w IFK. Znajdą tu dokładne informacje na temat samego procesu rekrutacji, jak i odsyłacze do innych stron uniwersyteckich oraz prowadzonych przez studentów, które mogą być przydatne dla potencjalnych kandydatów.

Ważnym źródłem informacji o życiu Wydziału i jego strukturze, a także miejscem publikowania aktów prawnych jest [strona Wydziału Polonistyki](#). Wszyscy studenci Wydziału znajdują tam wiele przydatnych informacji. Regularnie publikujemy też informacje o wydziałowych wydarzeniach, konkursach i ciekawostkach na stronach społecznościowych Wydziału Polonistyki: [Facebooku](#), [Instagramie](#) i [YouTube](#). Studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* i pracownicy prowadzący zajęcia na tym kierunku również są zapraszani do współtworzenia treści w kanałach wspólnych dla całego Wydziału Polonistyki.

Studenci mogą również korzystać z informacji zawartych na stronach serwisów internetowych UW (USOSweb Uniwersytetu Warszawskiego, Archiwum Prac Dyplomowych Uniwersytetu Warszawskiego, czyli APD). Najważniejszym serwisem jest USOSweb, gdzie studujący na swoich indywidualnych kontach mają dostęp do kluczowych, aktualnych informacji obejmujących: dokumentację przebiegu kształcenia (oceny, uzyskane punkty ECTS, złożone podania i decyzje); sylabusy przedmiotów wraz z opisem warunków zaliczenia przedmiotów; plan zajęć. Poprzez USOSweb studenci zapisują się na przedmioty fakultatywne na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*.

USOSweb oraz APD służą także informacji publicznej. Niezalogowany internauta znajdzie w USOSweb informacje o nauczycielach akademickich IFK (w tym siatce ich zajęć) oraz o komplecie zajęć oferowanych na naszym kierunku studiów i organizowanych przez nas, a w APD – o obronionych u nas pracach dyplomowych.

Najważniejsze informacje (dotyczące rejestracji, zmian w organizacji roku akademickiego oraz wydarzeń mających wpływ na cykl dydaktyczny) studenci **otrzymują za pomocą poczty uniwersyteckiej**. Przekazywaniem tych informacji zajmują się pracownicy Sekcji Toku Studiów oraz pracownicy dziekanatu. Ten kanał komunikacji (mimo masowości spersonalizowany) sprawdził się chociażby w sytuacji pandemii, kiedy dotarcie z informacją do wszystkich studentów było kluczowe dla sprawnego organizowania procesu dydaktycznego. W ankiecie ewaluacyjnej studenci bardzo dobrze oceniają kontakt z pracownikami Sekcji Toku Studiów.

W związku z profilem głównego odbiorcy **bardzo ważnym narzędziem komunikacji są media społecznościowe**. Na platformie Facebook publikujemy zarówno informacje bieżące, jak i zaproszenia na wydarzenia organizowane w Instytucie. Profil obserwuje 1,5 tys. osób. Funkcję informacyjną i integrującą pełnią także grupy zakładane przez koła naukowe. Poza oficjalną stronę działa na

Facebooku również nieoficjalny *fanpage* IFK, nieadministrowany przez IFK, lecz nadzorowany przez jednego z nauczycieli akademickich.

Każdej wiosny Biuro Promocji Uniwersytetu Warszawskiego **organizuje „Dzień Otwarty”**, na którym prezentowane są kierunki prowadzone przez naszą uczelnię. *Filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* co roku przygotowuje stoisko, na którym potencjalni kandydaci mogą spotkać się z przedstawicielami studentów oraz pracowników i porozmawiać o studiach, ich programie, życiu studenckim i naukowym. Zawsze bardzo aktywny udział w wydarzeniu biorą aktualni studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*, dzięki czemu uczniowie szkół średnich (co dla nich szczególnie atrakcyjne), mogą poznać nie tylko oficjalne informacje, ale i prywatne opinie swoich starszych kolegów.

Studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* organizują również cyklicznie wydarzenie pod nazwą „Dzień IFK”, które poza funkcją integracyjną pełni rolę informacyjną, ponieważ osoby z zewnątrz mogą zapoznać się ze specyfiką filologii klasycznej, ruchem studenckim i atmosferą Instytutu Filologii Klasycznej.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Działania, które podejmowane są na rzecz doskonalenia programu studiów i jego realizacji na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie*, wpisują się w system zapewniania jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim realizowany zarówno na poziomie uczelni, jak i Wydziału Polonistyki. System zapewnienia jakości kształcenia, funkcjonujący na Uczelni, jego części składowe oraz kompetencje, zostały szczegółowo uregulowane zarządzeniem nr 163 Rektora UW z dnia 8 listopada 2019 roku w sprawie zapewniania jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim ([Monitor UW z 2019 r. poz. 357](#)). Zgodnie z tym dokumentem podmiotem kolegiałnym koordynującym uniwersytecką politykę w zakresie jakości kształcenia i wyznaczającym jej strategiczne kierunki rozwoju jest **Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia (URK)**.

W skład URK wchodzi 20 osób: prorektor ds. studenckich i jakości kształcenia jako jej przewodniczący, 6 osób wskazanych przez Rektora, 6 osób przez Senat (w tej grupie KJD Wydziału Polonistyki, dr Łukasz Książyk), 6 przedstawicieli samorządu studentów oraz przedstawiciel samorządu doktorantów. Jej zadaniem jest również wydawanie rekomendacji i wytycznych w zakresie organizacji procesu kształcenia i zapewniania jego wysokiej jakości. Informacje o działalności URK, w tym aktualny skład, podjęte uchwały są dostępne na stronie internetowej: urk.uw.edu.pl.

Ważnym elementem systemu zapewnienia jakości kształcenia są ogólnouniwersyteckie badania dotyczące jakości kształcenia, które są przygotowywane i realizowane przez **Biuro Innowacji Dydaktycznych – Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (BID – PEJK)**. URK we współpracy z PEJK określa cele badania ankietowego i obszary tematyczne, których badanie ma dotyczyć. Na podstawie wytycznych Rady, PEJK przygotowuje kwestionariusz badawczy, którego zatwierdzenie następuje na posiedzeniu URK z udziałem przedstawicieli PEJK. W danym roku akademickim PEJK przeprowadza co najmniej jedno ogólnouniwersyteckie badanie dotyczące jakości kształcenia. Wyniki badań dostępne są na stronie <http://pejk.uw.edu.pl/raporty-badawcze/>, można tam zapoznać się z m.in. *Ogólnouniwersyteckim badaniem sytuacji bytowej osób studiujących na Uniwersytecie Warszawskim* (2024), *Ogólnouniwersyteckim badaniem rekrutacyjnym* oraz badaniem *Przejście między etapami edukacyjnymi* (2023).

Zgodnie z Regulaminem Studiów na UW za organizację procesu kształcenia w jednostce odpowiada **kierownik jednostki dydaktycznej (KJD) – prodziekan ds. studenckich**. KJD w szczególności (§ 6 ust. 1 Regulaminu Studiów UW):

- 1) zatwierdza i ogłasza sylabusy przedmiotów;
- 2) ustala i ogłasza obsadę oraz rozkład zajęć;
- 3) określa zasady zapisów na zajęcia;
- 4) uznaje efekty uczenia się osiągnięte podczas studiów, stażu, praktyki poza Uniwersytetem lub w wyniku uczestnictwa w pracach badawczych;
- 5) wydaje zgodę na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów oraz określa jej szczegółowe zasady;
- 6) zalicza praktyki zawodowe;
- 7) określa równoważność przedmiotów i etapów studiów przez uznanie określonego przedmiotu lub etapu studiów za ekwiwalentny z odpowiednio przedmiotem lub etapem studiów, do którego realizacji student jest zobowiązany zgodnie z programem i planem studiów;
- 8) zalicza etapy studiów;
- 9) przyznaje warunkowe wpisy na kolejny etap studiów;
- 10) kieruje na powtarzanie etapu studiów;
- 11) ustala różnice programowe w indywidualnych sprawach;
- 12) zmienia formę lub kierunek studiów studenta;
- 13) wznawia studia;
- 14) przyjmuje na studia w trybie przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej;

- 15) ustala harmonogram egzaminów w sesji egzaminacyjnej w porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów;
- 16) zatwierdza karty okresowych osiągnięć studenta;
- 17) weryfikuje na wniosek studenta poprawność danych w informatycznym systemie obsługi studiów;
- 18) w porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów określa wytyczne dotyczące zapewnienia studentom wglądu do ich prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz uzyskania uzasadnienia oceny.

Prodziekan ds. studenckich (KJD) dr Łukasz Książyk sprawuje nadzór nad całym procesem realizacji programów studiów w jednostce, w tym rozstrzyga wszystkie indywidualne sprawy studenckie związane z tokiem studiów. W organizacji kształcenia na kierunku *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* prodziekana ds. studenckich wspierają:

- kierownik studiów – dr Magdalena Zawadzka;
- opiekun I roku studiów I stopnia – dr Adam Włodarczyk, który wspiera studentów w procesie kształcenia na I roku studiów;
- opiekun I roku studiów II stopnia – mgr Dorota Sutkowska;
- opiekun praktyk zawodowych – mgr Monika Miś, która organizuje i nadzoruje studenckie praktyki zawodowe realizowane w ramach I stopnia studiów;
- opiekun praktyk zawodowych na specjalizacji nauczycielskiej, a zarazem opiekun specjalizacji – mgr Agnieszka Stachowicz-Garstka;
- koordynator ds. mobilności – dr hab. Katarzyna Pietruczuk, która organizuje i nadzoruje wymianę studencką w ramach programu Erasmus oraz MOST.

Obsługą toku studiów i wsparciem administracyjnym studentów zajmują się pracowniczki Toku Studiów: mgr Karolina Rybacka i mgr Oksana Radina.

Kluczowym podmiotem kolegialnym odpowiedzialnym za projektowanie i monitorowanie procesu kształcenia na kierunku studiów *filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie* jest Rada Dydaktyczna (RD), która podejmuje działania w celu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach *filologia bałtycka, filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie, filologia polska, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, laboratorium praktyk tekstowych, logopedia ogólna i kliniczna, płeć i seksualność, slawistyka, sztuka pisanie, sztuki społeczne*; w szczególności opracowuje zgodny z wytycznymi URK wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Radę tworzą nauczyciele akademicki, studenci i doktoranci związani z właściwymi kierunkami studiów i składa się z 22 przedstawicieli nauczycieli akademickich (w tym KJD jako przewodniczący RD), 4 przedstawicieli studentów i 2 przedstawicieli doktorantów. W posiedzeniach mogą brać udział stali goście z głosem doradczym, chociaż RD dla kierunków organizowanych na Wydziale Polonistyki nie skorzystała tej z możliwości. Kompetencje RD określa § 5 Regulaminu Studiów UW – Rada przyjmuje najważniejsze dokumenty określające proces kształcenia, w tym:

- 1) opracowuje koncepcję kształcenia zgodną z misją i strategią Uniwersytetu;
- 2) formułuje propozycje zasad rekrutacji;
- 3) przygotowuje propozycje zmian w programach studiów;
- 4) określa maksymalną liczbę przedmiotów równoważnych lub punktów ECTS uzyskanych z zaliczenia przedmiotów równoważnych, które są podstawą do zaliczenia etapu studiów lub całego programu studiów;
- 5) określa szczegółowe kryteria zmiany formy odbywania studiów przez studenta;
- 6) określa zasady odbywania i zaliczania praktyk zawodowych;
- 7) określa zasady przeprowadzania egzaminów oraz zasady przystąpienia do egzaminów w terminie przed główną sesją egzaminacyjną;
- 8) określa szczegółowe zasady procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego;

9) uwzględnia wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia.

Każda rada dydaktyczna zgodnie z wytycznymi Senatu i URK monitoruje proces kształcenia na kierunkach studiów, które są powierzone jej opiece, w szczególności analizuje:

- 1) przebieg i wyniki rekrutacji;
- 2) przebieg i wyniki sesji egzaminacyjnej;
- 3) wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć;
- 4) przebieg i wyniki egzaminów dyplomowych;
- 5) system wsparcia dydaktycznego dla studentów, w szczególności infrastruktury i zasobów bibliotecznych wykorzystywanych w procesie kształcenia;
- 6) zgodność kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się;
- 7) umiędzynarodowienie procesu kształcenia;
- 8) losy absolwentów;
- 9) wsparcie działalności uczelnianych organizacji studenckich związanej z kierunkiem studiów.

Spotkania Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów *filologia bałtycka, filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie, filologia polska, filologia polskiego języka migowego, kulturoznawstwo – wiedza o kulturze, laboratorium praktyk tekstowych, logopedia ogólna i kliniczna, płeć i seksualność, slawistyka, sztuka pisanie, sztuki społeczne* odbywają się regularnie, najczęściej raz w miesiącu (z wyłączeniem okresu wakacyjnego).

Ewaluacja procesu kształcenia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* (tak samo, jak na wszystkich kierunkach studiów organizowanych przez Wydział Polonistyki) prowadzona jest systematycznie i opiera się na kilku kluczowych filarach, takich jak:

- ogólnouniwersytecka studencka ankieta oceny zajęć dydaktycznych (przeprowadzana obowiązkowo na zajęciach dydaktycznych po ich zakończeniu) – jej wyniki są analizowane przez KJD i RD, a wnioski służą poprawie jakości prowadzonej dydaktyki. Ankieta zawiera również pytania otwarte, w których studenci mogą podzielić się swoimi przemyśleniami i wskazać, z czego są zadowoleni, a co chcieliby zmienić. Poznanie indywidualnej perspektywy studentów jest niezwykle ważne z punktu widzenia ewaluacji procesu kształcenia;
- hospitacje zajęć dydaktycznych – prowadzone w charakterze hospitacji koleżeńskich, mają na celu stworzenie przestrzeni dla wymiany doświadczeń dydaktycznych i wzajemnego uczenia się od siebie oraz doskonalenia warsztatu dydaktycznego;
- spotkania ewaluacyjne ze studentami oraz inne badania opinii, doświadczeń i rekomendacji studenckich – w razie potrzeby z prodziekanem ds. studenckich, na bieżąco z kierownikiem studiów oraz innymi osobami współorganizującymi proces kształcenia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* odbywają się spotkania ze studentami, podczas których omawiane są doświadczenia związane z uczestnictwem w zajęciach dydaktycznych i realizacją efektów uczenia się, opinie studentów oraz ich potrzeby związane ze studiowaniem na Uniwersytecie. Spotkania te pozwalają na uzupełnienie informacji pozyskanych od studentów w anonimowych ankietach oceny zajęć dydaktycznych, ale także dają pole do szerszej dyskusji o programie studiów i jego realizacji. Ponadto regularnie odbywają się spotkania prodziekana ds. studenckich z Radą Samorządu Studentów Wydziału Polonistyki, podczas których dyskutowane są bieżące kwestie związane z kształceniem i sprawami studenckimi. Dodatkowo, zbierane są opinie studentów w innych istotnych sprawach mających związek z funkcjonowaniem Wydziału, np. dotyczących strategii informacyjnej i komunikacji pomiędzy wykładowcami a studentami oraz dziekanatem studenckim a studentami.

Doskonalenie jakości kształcenia oraz nadzór nad programem studiów i projektowanie jego zmian są realizowane w ramach stale doskonalonego systemu uczelnianego oraz na poziomie Wydziału

Polonistyki, ze szczególnym uwzględnieniem prac odbywających się w obrębie Instytutu Filologii Klasycznej. Specyfika stosunkowo niewielkiego kierunku, który mimo to charakteryzuje się niezwykle długą tradycją oraz żywymi kontaktami z ośrodkami filologicznymi w Polsce, Europie i na świecie, wymaga szczególnego rodzaju namysłu. Istniejący system umożliwia zarówno utrzymanie orientacji w zmieniających się realiach prawnych i dostosowanie programu do obowiązujących regulacji i norm wedle wysokich standardów przyświecających twórcom uczelnianego systemu jakości kształcenia, jak i dbałość o zasadniczą misję utrzymania wysokiej jakości kształcenia w zakresie języków i literatur klasycznych.

W trakcie przygotowywania zmian programowych wsłuchujemy się w głos studentów. Charakterystyczną cechą środowiska skipionego wokół *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* jest bliska współpraca i stale tocząca się debata między nauczycielami akademickimi a studentami. Nieformalne dyskusje mają trudny do przecenienia wpływ na kształt kierunku; istniejące rozwiązania systemowe pozwalają wdrożyć przynajmniej część najlepszych pomysłów. Studenci zazwyczaj kierują swoje postulaty do przedstawicieli dyrekcji Instytutu Filologii Klasycznej oraz kierownika studiów *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich*, mogą też zwrócić się do Rady Samorządu Studentów lub do KJD. Na posiedzeniach Rady Dydaktycznej przedstawiciele studentów mają możliwość brać udział w dyskusjach o programie, co umożliwia porównanie obu perspektyw. W 2024 roku kierownik studiów przeprowadziła wśród studentów badanie ankietowe dotyczące programu studiów z myślą o przygotowywanej reformie. Planujemy powtórzenie konsultacji ze studentami w podobnej formie jako jeden z elementów przygotowujących do opracowania koncepcji zmian.

W podobny sposób sondowane są opinie interesariuszy zewnętrznych, zwłaszcza miejsc, w których studenci *filologii klasycznej i studiów śródziemnomorskich* realizują praktyki zawodowe. Instytucje te często są blisko związane ze środowiskiem warszawskich filologów, m.in. Gabinet Starych Druków Biblioteki UW, Biblioteka Narodowa i Biblioteka Kórnicka, Wydawnictwo Sub Lupa oraz seria „Biblioteka Antyczna”. Współpraca z większością z tych podmiotów ma wieloletnią historię – często pracują w nich absolwenci naszego kierunku – dlatego rozmowy prowadzimy w sposób ciągły, choć nieformalny. Aby przed planowaną reformą programu uporządkować wnioski płynące z naszych dyskusji, przygotowujemy ankietę, za pomocą której chcemy zebrać opinie o aktualnym programie studiów z perspektywy pracodawców.

Przygotowywana obecnie reforma programowa jest dobrym przykładem sposobu działania wypracowanego w obrębie naszego kierunku studiów. Zasadnicza koncepcja zmian jest opracowywana przez kierownika studiów dzięki dyskusji z przedstawicielami nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na *filologii klasycznej i studiach śródziemnomorskich* oraz z dyrekcją Instytutu Filologii Klasycznej, z uwzględnieniem opinii studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz w bliskiej współpracy z KJD.

Chociaż sporą część zmian mamy już obmyślaną i przygotowaną, postanowiliśmy poczekać z przeprowadzeniem kolejnych etapów reformy do czasu zaopiniowania programu przez Polską Komisję Akredytacyjną. W trosce o jakość kształcenia na naszym kierunku zależy nam na uwzględnieniu uwag PKA w poprawionym programie, jeszcze zanim zostanie poddany zaopiniowaniu przez Radę Dydaktyczną, Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia i Senat UW. Na przeprowadzenie tej procedury chcemy poświęcić najbliższy rok akademicki; studia zarówno I, jak i II stopnia zgodne z nowym programem planujemy uruchomić w r. ak. 2027/2028.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony – Program studiów, umożliwiający kształcenie na światowym poziomie. – Nauczyciele o bogatym doświadczeniu dydaktycznym, zróżnicowanych zainteresowaniach badawczych, uczestniczący w międzynarodowych nurtach nauki. – Istnienie w ramach dobrze zorganizowanego Wydziału Polonistyki i międzywydziałowego środowiska badań nad starożytnością na UW, która pozwala na dobrą współpracę badawczo-dydaktyczną. – Wysoki poziom i potencjał najlepszej grupy studentów: głęboko zainteresowanych studiami, zdeterminowanych, aktywnych i świadomych znaczenia filologii klasycznej. – Przyjazna atmosfera kameralnego kierunku, na którym kadre dydaktyczną i studentów łączy wspólne zaangażowanie w rozwój i jakość kształcenia.	Słabe strony – Wysoki odsetek osób niepodjęających studiów lub porzucających studia po pierwszym roku studiów. – Trudności z pozyskaniem kandydatów na studia drugiego stopnia, ograniczające możliwość stabilnego planowania kształcenia na tym etapie. – Zróżnicowany poziom przygotowania studentów niższych lat oraz wysoki odsetek studentów, którzy łączą studia z innymi kierunkami lub pracą zarobkową, co wymuszający godzenie odmiennych potrzeb i oczekiwań – Niedogodności wynikające z braków infrastrukturalnych i trwających remontów. – Trudności z utrzymaniem bogatej oferty dydaktycznej (seminaria, moduły, specjalizacje) wobec niewielkiej liczby studentów.
Czynniki zewnętrzne	Szanse – Rosnąca znaczenie akademickich ośrodków kultury klasycznej wynikające ze zmniejszenia roli edukacji klasycznej na poziomie szkoły średniej. – Utrzymująca się popularność studiów klasycznych wynikająca z ich fundamentalne znaczenie kulturowe w okresie niepokoju i niestabilności. – Zwiększająca się atrakcyjność Polski i Warszawy, sprzyjająca rozwijaniu kontaktów międzynarodowych oraz podnoszeniu poziomu naukowego oraz dydaktycznego. – Postęp technologiczny, w tym rozwój sztucznej inteligencji, z jednej strony otwiera nowe możliwości zwiększające atrakcyjność studiów klasycznych (np. odczytanie zwęglonych zwojów papirusowych), z drugiej podkreśla wartości autentycznych umiejętności humanistycznych, w tym krytycznego myślenia i analizy tekstów. – Odejście od modelu masowego kształcenia uniwersyteckiego, które poprawia pozycję kameralnych kierunków humanistycznych.	Zagrożenia – Ograniczenie roli edukacji klasycznej i eliminowanie nauki języka łacińskiego z liceów prowadzi do zmniejszenia liczby kandydatów na studia klasyczne i redefiniuje zadania związane z kształceniem nauczycieli języków klasycznych. – Tendencja do ograniczania edukacji humanistycznej zagraża misji utrzymania znajomości języków klasycznych oraz wiedzy o literaturze Greków i Rzymian. – Postępująca biurokratyzacja polskiego systemu akademickiego ogranicza swobodę prowadzenia badań i organizacji procesu dydaktycznego. – Zmniejszająca się popularność studiów II stopnia zagraża ogólnemu poziomowi filologii klasycznej oraz w dłuższej perspektywie budzi niepokój o zdolność zastępowalności pokoleń dydaktyków oraz badaczy.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Warszawa, 19 marca 2026 roku

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat (stan na 31.12.2022)	Bieżący rok akademicki (stan na 31.12.2025)	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	92 ¹	94 ¹	-	-
	II	15	16	-	-
	III	8	16	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	6	8	-	-
	II	8	7	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		129	139	-	-

¹ Dysproporcja między I a II rokiem studiów wynika z tego, że stan na 31.12 uwzględnia jeszcze większość osób, które zostały przyjęte na studia, lecz albo ich nie podjęły, albo szybko przerwały naukę. Po uprawomocnieniu się skreślić liczba studentów I roku wyraźnie spada.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2023	106	6	-	-
	2024	103	9	-	-
	2025	106	4	-	-
II stopnia	2023	10	6	-	-
	2024	5	4	-	-
	2025	5	3	-	-
jednolite studia magisterskie	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Razem:		335	32	-	-

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 r. poz. 2787)

POZIOM STUDIÓW: pierwszy stopień

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów / 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	minimum 2730 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	91 ECTS (w uchwale o programie studiów podajemy 159,5 ECTS; różnica spowodowana jest tym, że w czasie przygotowywania programu na UW obowiązywała inna interpretacja i metoda wyliczania tej wartości, niż obowiązuje obecnie)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	105
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	56
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	2
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	40 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	90
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Ad 1: grupa zaawansowana: 2318 godzin, grupa podstawowa: 2378 godzin / min. 4 godziny, maks. 214 godzin ² Ad 2: nie dotyczy

² Obowiązkowo szkolenie BHP, fakultatywnie: lektoraty (120 godzin) i przedmioty ogólnouniwersyteckie.

POZIOM STUDIÓW: drugi stopień

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry / 120 ECTS
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1830
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	61 ECTS (w uchwale o programie studiów podajemy 107 ECTS; różnica spowodowana jest tym, że w czasie przygotowywania programu na UW obowiązywała inna interpretacja i metoda wyliczania tej wartości, niż obowiązuje obecnie)
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	103
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	72
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nieobowiązkowa specjalizacja nauczycielska: 3
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nieobowiązkowa specjalizacja nauczycielska: 90 godzin:
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Ad 1. 950 godzin / min. 0 godzin, maks. maks. 120 godzin.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

POZIOM STUDIÓW: pierwszy stopień

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć (studia stacjonarne)	Liczba punktów ECTS
Analizy i interpretacje literatury antycznej [I rok]	ćwiczenia	60	4
Analizy i interpretacje literatury antycznej [II rok]	ćwiczenia	60	4
Edycja i krytyka tekstu	ćwiczenia	60	4
Elementy kultury antycznej	wykład	60	5
Filozofia starożytna	ćwiczenia	60	3
Gramatyka opisowa języka greckiego	konwersatorium	120	6
Gramatyka opisowa języka łacińskiego	konwersatorium	120	6
Historia starożytna [I rok]	wykład	60	5
Historia starożytna [II rok]	ćwiczenia	60	3
Lektury greckie i łacińskie w oryginale [I rok]	konwersatorium	10	2
Lektury greckie i łacińskie w oryginale [II rok]	konwersatorium	20	3
Lektury greckie i łacińskie w oryginale [III rok]	konwersatorium	20	4
Literatura grecka i łacińska (dramat)	ćwiczenia	30	4
Literatura grecka i łacińska (epika i liryka)	ćwiczenia	30	4
Literatura grecka i łacińska (proza)	ćwiczenia	30	4
Metryka starożytna	konwersatorium	30	3
Redakcja tekstu	ćwiczenia	30	2
Seminarium licencjackie dyplomowe [greckie lub łacińskie]	seminarium	60	17
Seminarium licencjackie niedyplomowe [greckie lub łacińskie]	seminarium	60	7
Wstęp do filologii klasycznej	wykład	60	5
Wstęp do językoznawstwa	konwersatorium	30	3
Wstęp do literaturoznawstwa	konwersatorium	30	3
Zarys historii literatury greckiej i łacińskiej	wykład	60	4
Razem:		1160	105

POZIOM STUDIÓW: drugi stopień

Uwaga: na II stopniu studiów każdy student wybiera jeden z dwóch bloków zajęć: moduł klasyczny albo moduł neolatynistyczny.

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć (studia stacjonarne)	Liczba punktów ECTS
Edycja i krytyka tekstu	ćwiczenia	30	3
Filozofia	ćwiczenia	60	4
Lektury greckie i łacińskie w oryginale	konwersatorium	10	3
Metodologia badań literackich	konwersatorium	30	2
Metryka starożytna	konwersatorium	30	4
Recepcja kultury antycznej	konwersatorium	60	4
Seminarium magisterskie greckie	seminarium	60	10
Seminarium magisterskie łacińskie	seminarium	60	10
Stylistyka łacińska	ćwiczenia	60	4
MODUŁ KLASYCZNY			
Gramatyka historyczna języka greckiego	konwersatorium	60	8
Gramatyka historyczna języka łacińskiego	konwersatorium	60	8
Językoznawstwo	konwersatorium	30	2
Lektury greckie i łacińskie w oryginale	konwersatorium	10	3
Seminarium magisterskie łacińskie/greckie	seminarium	60	30
Stylistyka grecka	ćwiczenia	60	4
Translatorium greckie lub łacińskie	ćwiczenia	60	4
MODUŁ NEOLATYNISTYCZNY			
Elementy kultury renesansu i baroku	wykład	60	7
Lektury łacińskie i nowołacińskie w oryginale	konwersatorium	10	3
Literatura nowołacińska	konwersatorium	60	7
Myśl renesansu	konwersatorium	30	4
Seminarium magisterskie neolatynistyczne	seminarium	60	30
Translatorium neolatynistyczne [I rok]	ćwiczenia	60	4
Translatorium neolatynistyczne [II rok]	ćwiczenia	60	4
Razem:		740	103

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

POZIOM STUDIÓW: drugi stopień

nieobowiązkowa specjalizacja nauczycielska

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć (studia stacjonarne)	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia
Pedagogika dla nauczycieli	wykład	30	1	różni nauczyciele ³
Psychologia dla nauczycieli	wykład	30	1	różni nauczyciele
Emisja głosu i technika mowy	warsztaty	30	1	różni nauczyciele
Pedagogika	ćwiczenia	30	1,5	różni nauczyciele
Psychologia	ćwiczenia	30	1,5	różni nauczyciele
Podstawy dydaktyki	ćwiczenia	30	2	różni nauczyciele
Pedagogika – warsztaty zintegrowane	warsztaty	30	2	różni nauczyciele
Psychologia – warsztaty zintegrowane	warsztaty	30	2	różni nauczyciele
Dydaktyka przedmiotu język łaciński i kultura antyczna	ćwiczenia	90	5	mgr Agnieszka Stachowicz-Garstka
Praktyki psychologiczno-pedagogiczne	praktyki	30	1	-
Praktyki nauczycielskie	praktyki	60	2	-
Razem:		420	20	-

¹ Studenci zapisują się w rejestracji ogólnej na zajęcia oferowane dla innych kierunków studiów.

³ Przedmioty psychologiczne i pedagogiczne są prowadzone przez właściwych specjalistów z Uniwersytetu w ramach puli zajęć dających uprawnienia pedagogiczne. Nie podajemy konkretnych nazwisk, ponieważ w tym roku nie mamy osób realizujących specjalizację nauczycielską.

Dydaktyka przedmiotu język łaciński i kultura łacińska jest powierzany opiece praktyk zawodowych specjalizacji nauczycielskiej.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Zajęcia ogólnouniwersyteckie/fakultatywne w języku angielskim na poziomie B2+, organizowane w IFK w roku akademickim 2025/2026

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Intertextuality in the New Testament (Selected Passages)	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	15 (4)
Women Poets of Ancient Greece	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	28 (2)

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 r. poz. 2787).
2. Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku).
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Uczelnia prowadzi działalność naukową zgodną z koncepcją i celami kształcenia w zakresie dyscypliny lub dyscyplin do których jest przyporządkowany kierunek

Standard jakości kształcenia 1.3

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.3a

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.3b

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów inżynierskich zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Standard jakości kształcenia 2.1b

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności tych z zakresu przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), egzamin dyplomowy, projekty dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów) prace dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów), studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

UNIwersytet
Warszawski